

Ordinarie vinterting den 9 februari 1730 i Kuddby.

§ 9.

Kronolänsman välbetrodde Anders Andersson hade å ämbetets vägnar, instämt till detta ting Lars Olofsson i Tåby och ahns hustru Elin Jonsdotetr jämte Larses gamla moder hustru Maria Svensdotter, att göra ansvar angående det **ogudliga leverne**, som Lars och hans hustru samt gamla moder, sig emellan skola förövat efter kyrkoherden i Tåby socken, herrJohan Collanders angivande, medan de icke efter kyrkoherden med flera andra boendes förmaning på något sätt bekommit, förmåtts sådant att ändra.
Varföre påstås laga plikt.

Vid uppropet infunno sig parterna, då änkan hustru Maria, med gråtande tårar bad för sin son och hans hustru, att de måtet bliva förskonta, efter hon hoppas det de framdelse lära bättra sig, vilket de och utlovat.

Länsmannen inlämnade kyrkoherden herr Johan Collanders brev till sig, denna saken angivande, vilket upplästes lydande som följer:

Välaktad herr länsman

Det gudlösa oväsande, som lång tid varit mellan Lars Gustafsson och dess hustru och den gamla. deras moder, hustru Maria kontimerar klageligen och medan det nu är tredje resan, som detat deras gudlösa förhållande åter varit församlingen föreställt i det uppsåt, att de sig bättra måtte, men förgäves dem intet föresatt det, och Lars Olófsson med en kanna sig betalt, så dristar man ej längre därmed tiga, utan nödsakas giva herr länsman sådant vid ahnden, på det föremente personer måge lagligen avgöras och vilken där parterna skylidiga finnas lagligen anses.

De utkastade skällsord starkt uppåfinnande och stötande, när modern hennes son och somhustru själva övertyga, vilka sexmännen i går hörde honom utropa " O, att den gode guden täckes igenom sin mål uppbrista dessa villfarna genom hans synder lova bättring och omvändelse för Christie skull omtala, vist tvinga önskan över herr länsmans tjänare häri beständig nåd, hälsa och välsignelse detta nya och flera påföljande år samt flitig hälsning förblivande.

Vänligast herr läsman

Tåby den 19 januari 1730

Johan Collander.

Lars Olofsson och hans hustru nekade alldeles, att de på sin moder och svärmoder, med skällsord eller andra otidigheter utfarit,bedjande om förskoning där de uti något mål henne moy brutit.

Hustru Maria tillspordes vad bevis hon har till sin talan, men hon utlät sig, att hon denna gången intet kan några bevis förutan alla vittnena instämt.

Men Lars Olofsson har till vittnen angående sin moders förfarande instämt Anders Joahnsen och Nils Larsson i Tåby, vilka framkallades, då hustru Maria androg, att hon intet kan admittera Anders Johansson till vittne, emedan han i går afton trätt på henne, hela vägen då de foro härifrån tinget, men hon hade intet bevis till sin talan och Nils Larsson har hon intet jäv emot.
Därföre kommer de bägge, efetr avlagd ed, att göra sina berättelser, vilken resolution genast meddealdes och sades.

Sedan avlade de vittneseden med hand på bok, förmanades betänka edens vikt, därefter de gjorde sina berättelser:

Anders Johansson, som utsade, allt sedan år 1708, då vittnet kom till Tåby har hustru Maria fört ett oskickligt leverne med eder och svordomar emot sin familj, men även mot sin son.

En julafton, medan Larses förra hustru levde, för många år sedan, kom någon oenighet mellan hustru Maria och somhustrun, då hon raskade efter sonhustrun och körde ut henne, varöver hennes avlidne man blev ond och körde ut hustrun. Och den natten voro både svärmodern och sonhustrun hos Nils Larsson, somhustrun satt på sängen och svärmodern var i spiseln.

Nils Larsson i Tåby berättade, att han intet vet om denan trätan, som nu är kommen mellanLars och hans moder, samt Larses hustru, men hustru Maria har ett elakt sätt samt förövat eder och svordomar allt sedan han kom till Tåby by, som han varit i 20 års tid.

Och en gång medan Larses förra hustru levde, kom först sonhustrun in till Nils och var utkörd, därefter hustru Maria själv, då hon sökte efter sonhustrun, vilken var uppkrypen på ugnen för sin svärmoders skull, och när hustru Maria ville söka efter sonhustrun, sade Nilses döttrar till henne, att där stod nu gärdesbytta på ägorna, som hon inte skulle slå ut. Därföre blev hon liggande över natten.

Länsmannen begärde begärde att **Jost Joahnsson** i Tåby även må få göra sin berättelse.

Vilken framkallades och berättade, att det är sant, som de andra avhörda vittnena utagt, det hustru Maria fört ett oskickligt leverne med eder och svordomar.

Sonen Lars Olofsson androg, att han haver noggsamt akn skönjas, det han intet är skulden till det skedda oväsendet, bedjande dock för sin moder, att hon må förskonas.

Nämndemänne i Tåby by berättade, att denna hustru Maria, alltid fört ett oskickligt leverne och alltid skall hon hava en att träta på, antingen utom eller inom gården.

Resolutio:

Såsom Lars Olofsson i Tåby och vilkens hustru Elin Jonsdotter, ej kunnat övertygas hava med skällsord, skufafnde eller eljest överfallit Larses moder och hustru Elins svärmoder Maria Svensdotter, utan fast mera genom de edligen avhörda vittnenas utsagor är bevist, att änkan hustru Maria Svensdotter alltid uti många års tid med eder och svordomar samt annat oväsende, fört ett obeskrivligt leverne såväl mot sin avlidne man som sonen och sonhustrun.

Alltså prövar häradsrätten skäligen att befria Lars Olofsson i Tåby och hans hustru Elin Jonsdotter för böter av plikt.

Detta av kyrkoherden ärevördige och vällärde herr Johan Collander mot dem och Larses moder hustru Maria angivna och av länsmän välbetrodde Anders Andersson instämnda mål angående det ogudliga oväsende, som dessa personer, sins emellan skolat utövat, blivandes nu hustru Maria förelagd inta en söndag stockplikt utanför Tåby sockens kyrkodörr, där hon framledes med någon oenighet och oväsende mot sin son eller sonhustru eller grannarna framfara, således som alla åtmannagrader redan är förbi.

Varjämte sonen och sonhustrun förmanades till beskedlighet mot sin moder och svärmoder, samt av barns plikt underdraga med hennes besvärligheter, så vida de i annan händelse laga plikt undervilja.

Ordinarie vinterting den 9 februari 1730 i Kuddby.

§ 14.

För häradsrätten framkom, förut avskedade soldaten av herr överstelöjtnant Lengerlins regemente, Johan Frans Rathus, som sig uppehåller nu här i häradet på Alms rusthålls ägor och sitter inhyses hos en torpare, beklagande sig, att han för innevarande år är skriven i mantal, såväl som hans hustru, med anhållan att häradsrätten om hans fattigdom ville lämna sitt bevis.

Variegenom behörigen undersökt blev, då nämnden bevittnade, att denne förut avskedade soldat och hans hustru äro alldeles utfattiga och har tvenne små barn att föda, samt ingen vidare förtjänst, att han litet med ullkammande och hon med spinneri de sig födan förtjäna, så att det vore ganska väl om dessa armlingar kunde slippa betala mantalspennignar med e därefter följande kronoräntor, villket högvälborne herr landshövdingen högstgunstligen bör prövande underställa.

Ordinarie vinterting den 9 februari 1730 i Kuddby.

§ 22.

Länsmannen välbetrodde Anders Andersson tilltalade, efter uttagen stämning Nils Larsson i Tåby med dess måg Inge och dess hustru och samtliga dennes hus folk, att visat huru den i Tåby by, sistlidna november, olyckeligen utbrutna våldelden intet är igenom deras förvällande eller ovarsamhet utkommen, eller och därför umgälla och plikta enligt lag.

Vid uppropet inställde sig länsmannen och svaranderna i egna personer, då länsmannen anförde, att de om samma morgon i fähuset skäktat lin vid ljus.

Varpå framkallades Nils Larssons dotter Annika Nilsson, vilken berättade, att den morgonen, som elden uppkommit har Samuels syster Maria, som är gift, bedit henne gå och skäkta, efter det är något varmt, så att vi kunna skäkta ifrån oss litet till, men jag faller i barnasäng.

Då det intet gått ut om morgonen i fähuset att skäkta hon systemen bedit denna Annika, att gå och föra undan rågen i pörtet, innan hon kunnat att efter sig är så mörkträdder.

Därföre vill jag deba dem med till inmot dagningen, men då haver den satt samt bundit tvenne kläden om henne och sedan de haver kunnat skäkta har Annika gått in efter mer, vilket när de hölls på att skäkta mörkt blivit, då hustru Maria tagit till lyktan och skulle sätta dit annat ljus, men bedit Annika det göra, efter hon har inte stora händer, att de intet gått in i lyktan. Och när hon tog ut dem brände hon sina fingrar, så att måste släppa densamma, vilken då föll i spånhögen och därav kom elden lös.

Därefter framkallades pigan Kierstin Jacobsdotter till vittna, vilken efter avlagd ed samt avhörd förmaning om edens vikt, berättade som följer,

att adgen förrän vid elden skedde, har hennes matmoder hustru Maria Nilsson frågat sin syster Nanna, om hon ville gå och skäkta.

Då Annika svarat intet den dagen, men om ottan därefter har pigan Annika bedit systemen gå med i fähuset och skäkta.

Då de bägge följts åt och pigan varit efter dem i stugan, dock sedan utgått och haver tagit tvenne kläden och svängt kring.....

När de burit utkinset samt gatit ett band och bundit lyktan i taket i fähuset. Och när de skäktat om sjutton hässlor ungefär, har det ljuset utbrunnit och vittnet gått och satt in ett annat ljus i stället, som Gud ske lov väl tillgått. Härefter Annika gått in efter frukost 5 a 6 stycken hässlor, på det att kannan skulle bliva full, och när det ljuset, som vittnet satte i lyktan nästan var utbrunnit, har hustru Maria tagit ned lyktan och velat taga ut ljuset, men bedit systemen taga ut ljuset, efter hon harså stora händer, att de inte kunde gå in i lyktan, vilket hon gjort.

Och när Annika då skulle taga ut ljusbiten, var den så liten, att hon brände sig på fingrarana, så att ljuset föll ner i blånhögen och tände elden av sig, så att det begynte brinna.

Då pigan tagit sig över elden i mening, att därmed vilja släcka uti elden, men varit ogörligt.

Vittensmålet upplästes och vidkändes

Dessutom berättades, att denna Nils alltid med elden är vårdslös, så att han tröskar utan lykta och skall sätta ljuset bart i klovorna.

Som hustru Maria Nilsson i Tåby, som varit med och tjuftat när elden utkommit och nu ej är tillstädes elelr för sin sjukdom kunnat komma hit, att avgiva sin berättelse om den eldsvådan.

Ty prövar tingsrätten skäligt med etta mål vidare rannsakande till nästa ting differera, då det åligger Nils att med sig taga denna sin dotter hustru Maria Nilsson, varjämte även med alla dem som inkommer och begärt brandstod, bliver till nästa ting inskickat tilld ess mål förut bliver rannsakat och dömt.

Ordinarie sommaring den 21 maj 1730 i Kuddby.

§ 3.

Uppropades den till detta ting instämde saken, mellan rusthållaren Bengt Nilsson i Fyrby käreande och Johan Nilsson i Nybble svarande, angående det svaranden ej vill uppsätta, eller vid makt hålla, den gärdesgård, som alla tider lytt till Nybble och mellan Rappsala utjord, samt dessa ägor är belägna.

Efter upprop, inställde sig på käreandes vägnar, löjtnanten välborne herr Gabriel von Block, efter uppvisat fullmakt av den 16 maj och bonden i egen person.

Varefter löjtnanten ingav till tingsrätten en syningsattest år 1725, den 20 januari, av nämndemän Hans i Åsvittinge och Måns Pålsson i Brunneby underskriven, som varit kallade i anledning av denna häradsrätts resolution av den 27 juni samma år, att syna och besiktiga samt jämka den gärdesgård som Bengt Nilsson i Fyrby och Johan Nilsson i Nybble, vid Rappsala utjord varit tvistiga om.

Då bemälte Johan påtagit sig halvparten av den förfallna gärdesgården och hädanefter uppsätta, men nekat alldeles bliva vid de 51 höt gärdesgård, som alltså förut hört till Nybble.

Härvid uppstod kronobefallningsman, välaktade Nils Askling och anförde, att som detta är ett kronoaugmentshemman har det varit nödigt, att någon åt kronans vägnar vid synen varit tillstädes.

Bonden bekade, att han intet kan hägna det han aldrig visste hört till dess åboende hemman.

Berättande att han hägnat 60 höt på den förfallna gärdesgården vid sin åkersida.

Löjtnanten vob Block anförde, att om bonden inte vill hägna för sin hage, så är hans principal fri med att taga bort gärdesgården vid sin åkerlycka, när han i träde få att betat korn på tillhoppa

Ingivande en expensräkning, sig bestigande till 11 daler 16 öre kopparmynt, yttrade sig herr löjtnanten vidare, att han vill kunna allt åtal, angående de 51 höt, som Johan vid jämkningen nekat till, allenast han inte uppsätta halvparten av den övriga gärdesgården.

Parterna hade ej vidare att påminna.

Resolutio:

Såsom augmentshemmanet Nybble är ett kronohemman och ingen vid den efter häradsrättens förordnade, igenom resolution av den 27 januari 1725, den 29 därpå följande januari och således uti olaga tid, och dåvarande nämndemän Hans Nilsson i Åsvittinge och Måns Pålsson i Brunneby förrättade syn mellan Rappsala utjord och Nybble hage om hägnandens upprätthållande, å kronans vägnar varit tillstädes, som kronohemmanets rätt kunnat bevaka, så finner häradsrätten skäligen en slik olaga tid, och utan kommunicerande med vederbörande kronobetjänt gjord syne-

excelenten herr baron Gustaf Kurch, men om det skett helt och hållet eller till någon del, kan ej givas anledning om.

Angående **Rappsala utjord** är den nu berättad, som innesluten, att Rappsala i de äldsta jordeböckerna stått för hemman och så togs ränta, som den tiden svarat för mantal, men 1555 förminskats och lagts till torpställe med två markestängs ränta, vilken utjord sedan vara efter 1594 års jordebok, intill 1607, finnas brutna och brukade av tvenen hemman Skårby och Nybble, men huru stor den till sina ägor varit, gives ingen underrättelse. Dock har den 1723 blivit mycket utvidgad av Skårby för tillhöriga ägor, efter en förening, som den 25 september samma år är träffad vid en uthärad synekommission, som av häradshövdingen Lindfeldt hållit, mellan jungfru Wikman, som rustar för Ljunga rusthåll, varunder Skårby kronohemman är augment och Bengt Nilsson i Fyrby, som har Rappsala utjord augmenterad till Fyrby rusthåll, genom förlikning med Bengt Nilsson, fått flytta sin hägnad till att då upprätta 5 stenar var i den äng och vidare till en skiljesten, som då ävern uppsattes i diket mellan Skårby och Rappsala ägor och så vidare i väster till Blinnestad och Nybble, som kallas Kollbergs äng, även att 5 stenar rör då uppvittrat blev, som föreningsinstrumentet vidare utvisar.

Om **Torps frälsehemman** och den utjord, som det äger i Nybble, förvaltar å högvälborne grevinnan Hedvig Sture, haver dess inspektor välborne herr Sven Lundberg, efter uppvisad fullmakt av den 25 januari sistlidet, en skrift däruti grevinnan förmäler sig, på så kort tid, ej kunnat anskaffa de dokumenter, som kunde vidare till bestyrkande av Torp frälsehemmans utjord i Nybble, efter slika dokumenter skola finnas hos dem, som varit delaktiga med dess furstliga herre uti arv och delnigen, vilka äro långt frånvarande.

Anhåller därför om uppskov ifall omständigheten av samma ägor och långvariga bruk och nyttjande ej skulle finnas giltiga till bibehållande därav.

Vid den ifrån Kongl lantmäteriekontoret överförda 1650 års karta, även Nybble befinnas, att Torps frälsehemmans utjord i Nybble äger 5 stänger i alla ägor och kallas där även frälseutjord till Torp.

Aspetorpet angående, inställde sig herr bergmästaren välborne herr Gustaf Danckwardt, företendes extrakt av Östgöta kavalleri indelningsverk, varuti av rusthållet nr. 19 Almstad äger i tilldelning en kronoutjord i Tåstad som ränra 13 daler 6 öre penningar, vilken kronoutjord är den samma, som nu kallas Asptorpet och har fått det namnet Asptorpet därav, att torpet blivit byggt vid en aspdunge på Tåstad bys ägor, men har eljest sin byggnings-tomt i Tåstad by och skiftelag i alla Tåstad ägor. Har aldrig varit förpantat, utan allenast och tilldelning och sktteköpt.

Denna utjord äger i byamål 2 stänger jord och ligger i skifte med skatte och kronohemmanet samt en skatteutjord.

Beskives på gamla kartan, av år 1650, lyda till kronogården i Nybble, men på den nya kartan av år 1716, att han är indelt på Almstads rusthåll och att herr bergmästaren Danckwardt henne begärt få köpa till skatte.

Har sin tomt i byn och påstod alla sina varande lägesparterna å byns ägor och synemål med intet av Runnebergs hage.

Begärande den undersökning, som högvälborne herr baron och landshövdingen Lejonhielm med dommare i antog om detta förkomna Skårby hemman och utjord förrättades, finnes ingen den ringaste efterrättelse vidare, än den gamle mannen Anders Olofsson från Mem, som säger sig då varit där och efter avlagd ed sin berättelse, förmodar det ingenting är blivit skrivet, ej heller hava herrarna varit inne i något hus, utan herr lagman Sparrskiöld, som då var häradshövding, lagt lagboken på sitt knä, därpå svurit och gjorts sin berättelse.

Men som ingen kunskap haver, vad han då berättade eller huru han den gången avlagt sin ed vet han ej.

För den skull finner häradsrätten skäligt, att låta honom, till all nödig underrättelses inhämtande, få avlägga vittneseden. Vilket han gjorde med hand på bok och därefter berättade som följer:

" Gamle mannen Anders Olofsson på Mems ägor, om 69 års ålder, berättar sig för 20 år sedan flyttat fränd et torp, som han innehaft på Runnebergsmarken i Tåby socken, där ahn förut bott ungefär 16 år, då han även var skräddare i Tåby, som han förestått i 28 års tid.

Under vilken tid, då han gick och sydde i gårdarna, han hörde berättas, att det förkomna Skårby hemman skolade varit Runnebergs hage och utmark, men någon viss underrättelse har han därom, utan allena det han hört folket säga sig efter sina förfäder.

Men han intet hava något att berätta, efter hans fader varit västgöte och denna berättelsen har han avgivit då högvälborne herr baron och landshövding Lejonhielm, om denna saken undersökt.

Mera vet han intet.

Extra ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Jacob Wallberg är tillstädes med kartorna, vilka redan jämförda var, skola vidare undersökas och konferensen därför uppskötts till i morgon.

Hades kartorna av ingen nämndemans underrättelse, än vad redan därav i protokollet infört blivit.

Kronobefallningsman välbetrodde Magnus Helerstedt gjorde vidare sitt påstående, att dessa ännu oskattelagda Runnebergs ägor måtte skatteläggas i stället för det bortmista hemmanet och utjorden Skårby förevarande deras, att misttänkte på end el därav procenteras och visas skattehemmans rätt, kunde ändå räntan Kongl Majt och Kronan därigenom icke företagas, medan Runnebergs hage är från Kongl rådet högvälborne herr baron Gustaf Kurch till Kongl Majt och Kronan bytt och Hjärtrums hemman sedan betalt för trenne hästabetan i denna Runnebergs hage en tunna korn årligen.

Varföre påstår bemälte kronobefallningsman, att de övriga intressenterna i denna Runnebergs hage, ej mindre sig kunna andraga ifrån en skälig räntas erläggande.

Och som ingen annan underrättelse än ovan förmält är nu för det förkommet annoterade Skårby halva hemman och utjord, ställt till är erhållna och ingen tillit finnes, att det på annat ställe kunnat varit beläget än uti Runnebergs hage, befinnande som Skårby, får här behållas hemmanet, vilket är augment till Ljunga rusthåll, ej heller vara stora ägor än det efter hemmanstal rätteligen är skattelagt före, seadn det efter föregången vidlyftiga process, måste igenom förlikning, att lämna en del till Rappsala utjord, som därigenom blivit fast ansenlig emot den ringa därav gående 16 skilling silvermynts räntat.

Då underställer häradsrätten i ödmjukhet höglovlige Kongl Majt och Riksens kammarkollegie, begärande om icke Runnebergs hage med utägorna därtill och den till Tåstads hemman för 3 hästabeten utbrutna äng, varuti åker alltså är uppgjord, böra till Kongl Majt och Kronan skatteläggas, helst det står klart, att Runnebergs hage är uppdragen Kongl Majt och Kronan i byte anno 1683, sedan den tiden har ingen del däruti äger del, kunnat andra tilltänkta kvalifikationer elelr på vad sätt de fått tillstånd, att utan avgift denna i byte kronan tillfallen egendom, var till kommer, att denna Runnebergs hage pch ägor, på intet ställe uti jordeböckerna tilläggas något hans till mer elelr mindre del, eller för utsatt ränta, mindre under hemmanets skatt varandes dessutom här vid en hage benämnd Kallbergshagen, som åtskilliga hemman sig hava del uti.

Vilken efetr allt utjämnande är den rätta Runnebergs hage, som Fristad och Brestad hemman jämte Tåby Prästgård, visat sig hava del uti, särdeles som Brestad hemman, vilket är det äldsta, som kan visas hava del i Runneberg,

ingen del av helhet ägna åt den med syn givna Runnebergs hage, utan allenast uti grindhagen och som Nybble och Skårby hemman ofelbart gränsar till, så väl den så kallade Runnebergsmarken, som det för förekommet anförda hemman Lilla Skårby och utjorden därtill, jämväl Rappsala och Torps utjordar gränsar.

Så synes även nödigt, att de jämväl uttagas, då man efter laglig skatteläggning kunde närmare påföra, om de några ägor över sin rätta börd innehava och boprt pröva storleken av Rappsala utjord och ägor, helst den genom förlikning ifrån kronhemmanet Skårby, längre sedan 1723 fått ägor och utägorna, då ingen varit, som påtalt det förekomna kronhemmenets och utjordens rätt varvid högvälborna fru grevinnan Sture kan äga tillfalla, att viadre få första beskaffenheten av Torps frälseutjord.

Ordinarie sommaring den 21 maj 1730 i Kuddby.

§ 31.

Den från sistlidna ting differerade saken av länsman instämt, angående den utkommande vädelden i Tåby den 6 sistlidna november, varigenom en del hus uppbränts, företogs varvid det vid förra tinget hållan protkoll upplästes.

Och då inställde sig, den vid sistlidna ting frånvarande hustru Maria Nilsson, med den andra i den saken intresserade, vilken gjorde samma berättelse, som det vid förra tinget avhörda vittnen.

Allenast hon det tillade, att när ljusbiten fallit ned i blånhögen, då haver de väl, med Guds hjälp, kunnats läcka denan elden, om icke gässen, som avrit i fähuset, begynt att fl yga och fått luft, så att de omöjligen den lågan kunnat nedslå.

Länsmannen lät ingiva ett värderingsinstrument över de husen, som blivit förbrända, sig betingade till en summa av 182 daler silvermynt.

Häradsrätten tillfrågade dem skadan lidit, om de påstår i det högsta, att få sin skada betald av frälsebonden Nils Larsson i Tåby döttarr, som till eldens utkommande varit orsaken, då de fått reda sig, att om de något litet kunna komma för sin skada, så är de nöjda.

Begärandes få rådman att betänka sig, då de inkommo och berättade, att de kommit överens, att Anders Johansson för sitt laduhus skadestånd av Nils och dess måg samt dotter skall komma 2 plåtar av den, efter hans tillvärderade i Tåby för sin lidna skada 2 plåtar.

Men Lars Olofsson, som största skadan lidet, i det all dess hö och säd blivit uppbränd, eftergav alldeles sitt lidna skadestånd, efter Nils och hans hus är oförmögen att ersätta.

Resolutio:

Såsom häradsrätten, av den såväl vid förledna, somd etat ting, hållna rannsaking befundes hurusom frälsebonden Nils Larsson i Tåby döttrar och hustru Maria Nilsson och pigan Annika Nilsson, förleden 6 november, om morgonen utgått med en lykta och ljus i fähuset och där satt sig, att skäkta lin och då det ljuset var utbrunnet, som de gått med sig tvenne gånger inom i själva fähuset, ömsat om ljus, varmed e så oförsiktigh hanterat, att ljusbiten sista gången fallit ned bland skärvorna, därigenom icke allenast hela fähuset kommit i brand utan allmogens flera hus, så dess fader Nils Larsson, somgrannarana Lars Olofsson och Anders Joahnssons avbränts.

Varandes förutan den ansenliga egendom av säd samt andra husgeråd, dukar och åkarr med skog som förbränts, utan en antecknade eller värderade äro

Men de förbrända äro tillsammans uppförda för 182 daler silvermynt, som dessa kvinnfolk, hustru Maria och pigan Annika Nilsson ej äro mäktiga att betala, havandes de dock med åboarna om deras lösa egendoms förnöjande, att de betala till Pehr i Tåby, som tillträder gården efter Lars Olofsson för den lösa egendomen han i branden mist, vilket till ansenligt sig bestiger, allenast 2 plåtar eler 12 daler silvermynt och till Anders Johansson, som jämväl ansenligt förlorat av mer 2 plåtar.

Men Lars Olofsson, som mist all sin gröda med mera, till den skada medelst åtskilliga kreatur annan egendom förlorat vid branden, som Nils Larsson med dess dotetr lidit stor fattigdom, han rättigheten och ersättning för den lösa förbrända egendomen alldeles eftergivits.

Alltså och som hustru Maria Nilsson och pigan Annika Nilsson vid detat tillfället en allt för stor vårdslöshet med elden, varav och i det de mot Kongl tjänstehjonsförordningens klara innehåll, endast sig i fähuset, som låg allt över med hos, att sätta sig själva vid risk, då de även burit lyktan i fähuset, samt det första ljuset var utbränt tvenne gånger mer i fähuset i en sådan dum och skökor och dylikt, som elda.

För övrigt är, att spara lyktan och orsaka hände, varest sista gången dock olyckligt att ljuset fallit ned med brinnande låga från pigan Annika i skärvorna och tände eld av sig, som sedan ej stod att hämma, inann en så stor skada som branden var skedd.

Härvid det även en särdelse Guds nåd var, att inte hela byn blev förlorad.

Ty prövar och häradsrätten skäligt, i följe av Kongl Majts tjänstehjonsstadga av den 6 august 1723 § 6, sakfälla hustru Maria och pigan Annika Nilsson, som så ovarsamt umgåtts med elden, därvid en så ansenlig skada timat, den de ej mäktat ersätat, helst de ej annan kunde än som tjänstehjon anses kunna, bägge hemmavarande hos deras fader, som är änklings.

Till detat sitt brott umgälla vardera med åtta dagars fängelse i Linköpings slott på vatten och bröd, varefter de efter ingången förlikning med Anders och Per Tåby komma att betala för den förbränd lösa egendomen utlovade 4 plåtar eller 24 daler silvermynt.

Ordinarie sommaring den 21 maj 1730 i Kuddby.

§ 35.

Länsmannen välaktade Anders Andersson uppviste för tingsrätten, ett värderingsinstrument över skadan, som igenom olycksalig utkommande vådeld timat på frälsehemmanen i Tåby by belägen, och av landshövdingen Wrangel tillhöriga äro, som bönderan Lars Olofsson och Anders Johansson åboar, av länsmannen och nämndemännen Håkan Persson i Svällestad och Hindric Johansson i Skällingstad upprättat, varuti den gjorda skadan på dessa hemman uppfördes till 143 daler 14 öre silvermynt, nämligen för Lars Olofsson 55 daler 29 öre silvermynt och för Anders Johansson 87 daler 33 öre silvermynt.

Dito ingavs anhållanden å närvarande åboar Inge och Pehr envar, som i stället för Lars och Anders Hemman mottagit tingsrättens beviljande till brandstod, åtminstone för deras bägge hemman, som genom dess grannar Nils Larssons folk utgörande äro avbrända.

Vilket allt noga tingsrätten tog i övervägande och all den stund det uti rannsakningen över den utbrytna elden befinnes, att garnnen Nils Larssons dotter låtit elden utkomma, så att det sedan kom för en full vådeld, och dessutom äro dess kvinnofolk alldelse oförmögna att ersätta skadan, dörföre de med laga plikt bliva ansedda.

Så prövar tingsrätten skäligt i följe av Kongl Majts nådiga brev, daterat 4 juli 1696 samt Kongl Majts nådiga resolution på allmogens besvär vid 1727 års riksdag § 31 bevilja dessa bägge hemman, som Inge och Pehr nu skola mottaga, brandstodshjälp till hemmanens uppbyggande av Björkekinds, Lösings och Öst-kinds härader, vilken av dem efter överenskommelse kommande bör betala, sig betingande till sammanslagt 143 daler 14 öre silvermynt och noga uträkning till 7 öre silvermynt på vart helt hemman och proportionerligt av de mindre, om vilken summans uppbärande högvälborne excelensen landshövdingens höggunstiga ordres i ödmjukhet att följa bör.

Men vad Nils Larssons åboende hemman, där vådelden utkommit besvär är, kan tingsrätten ingen brandstod bevilja, emedan hans folk genom sin vidgörande avrit orsaken att elden utkommit.

Ordinarie hösteting den 12 oktober 1730 i Kuddby.

§ 50.

Gästgivarna i Fristad, Knut och Gustaf Jonssöner, utverkat laga stämning på änkan hustru Stina Bengtsdotter ibidem samt drängarna Sven Hindricsson, Erik och Olof för det hon med dem, den 9 hujus tagit trenne lass bränsle med våld hemma vid gården, på deras enskilda vedbacke, varföre påstås plikt och expenser.

Änkan Stina Bengtsdotter inkom med ess skriftliga expedition, varutinnan hon förklarade sig denna gången ej kunna ansvar göra, helst hon allenast tvenne dagar före tinget stämningen erhållit.

Käranderna förklarade sig, att de intet kunde instämma målet, förrän det blivit gjort, anhållande om förbud på den i hagen uppväxta skogen, i fall saken bliver differerad, så att dem ej ytterligare skada må tillfogas.

Och som saken då snart är vorden instämd, så bliver detta mål till nästa ting uppskjuten, då hustru Stina Bengtsdotter sig jämte drängarna Sven Hindricsson, Erik och Olof, utan vidare stämning att infinna.

Härutinnan, att laga anses göra och sådant den 10 daler silvermynts vite, vid vilket vite även jämväl den i hagen ebflintliga skogen bliver i helg lyckt, så att ingen därpå må något nygge föröva, inan saken lagligen avgöres, börande käranderna nu gensat lämna hustru Stina Bengtsdotter del av detta tingsrättens förordnande.

Ordinarie vinterting den 26 januari 1731 i Kuddby.

§ 9.

Gästgivarna Gustav och Knut Jonssöner tillika med sin svägerska änkan Stina Bengtsdotter i Finnertsa, låta ingiva till tingsrätten en skrift, som upplästes och var av följande innehåll nämligen:

" Vid de tvistiga mål, för vilka gästgivarna här i Fristad, Gustaf och Jonas Jonassöner samt salig Johan Jonsson änka hustru Stina Bengtsdotter hava vara instämt till nästinstundnade, vid Björkeinds häradsting, är följande förening träffad och ingången den 15 januari 1731, nämligen:

1. angående varder intet i något den förra varken att eller vunnit.

Å om salig Joahn Jonssons arvedel i halva skattegården ibidem, så hava Gustaf och Knut Jonssöner lovat giva samma sin svägerska i lösen därföre 120 daler kopparmynt.

.

Ordinarie vinterting den 26 januari 1731 i Kuddby.

§ 54.

Lars Olofsson, som förr bott i Tåby, framkom för häradsrätten, beklagande sig huru som han, genom en häftig vädeld år 1729 och om hösten, bortkommit all sin egendom med inlagrad säd och hö, så att han intet mera nu en fjärdedels hemma haver, både för sig och e brända kreaturen ägt, utan måst alldeels söka kristna människor, som öve rhans olycka hjälpt haver.

För den skull anhåller han om tingsrättens attest häröver, på att han intet kan betala den adels contribution av flera kronoräntor, som kronobefallningsman välbetrodde Nils Askling låtit panta trenne 4 kvartal av hos honom, för av vilka denna nöd blivit och såledels ingenting övrigt haver att betala med. Uppvisande en attest av kyrkoherden ärevördige vällärde herr Joahn Collander utgiven den 20 februari 1730, däruti betygas om denne Lars Olofssons olyckliga fattigdoms tillstånd.

Tingsrätten efterfrågade denne Lars Olofsson villkor, då så väl nämndemän med närvarande tingsallmoge visste intyga, att denne Lars Olofssons grtannar från omtalade vådeld bortmist allt sitt goda och måste söka kristnade människor om hjälp, ssmt att måst avträda hemmanets bruk, högvälborne herr baron och landshövding Wrangel tillhörigt, och intet njutit av den brandstod, som tillfallit samma gård, utan den tillträdande åbon den uppburit, som skulle behörig byggnad därföre prestera, vilket allt Lars Olofsson till bevis ur häradsrättens protokoll medelas.

Ordinarie sommaring den 4 maj 1731 i Kuddby.

§ 4.

Upplästes högvälborne herr landshövdingens fullmakt för drängen Claes Johansson, att vara fjärdingsman uti Tåby och Konungsunds socknar i detat härad.

Ordinarie sommaring den 4 maj 1731 i Kuddby.

§ 53.

Uppå Håkan Månsson i Stensvad gjorda ansökning, prövar häradsrätten skäligt härigenom vid 5 daler silvermynts vite, hava förbjudet det ingen må understå sig några vägar företaga över Stensvads enfällda storäng och hästahage, helst som landsvägen går intill gården förbi, och vilken de resande sig kunna begagna, som efter detat förbuds behöriga publikation på övertygande sätt, mot förbud bryter.

Ordinarie hösteting den 30 september 1731 i Kuddby.

§ 5.

Änkan hustru Anna Margareta Ljungstedt instämt till detat ting Nils Larsson i Tåby för penningar och persedlar, som han lånt av båtsmannen Sven Bruce, som nu påstår må betals eller med utsäde varda betalt jämte expenser.

Härefter Nils Larsson vice versa tilltalade änkan, förutan av boskapsbeta samt debränne, som hennes framlidne man Sven Bruce av Nils nyttjande uti 14 års tid, då han bodde på Tåby ägor, som påstås må betalas med förorsakade rättegångskostnader.

Efter upprop inställde sig parterna, då änkan ingav en skrift, däruti hon andrager, att Nils av hennes man lånt 22 daler kopparmynt, 1 mark torrt kött av

av $3/4$ tunnors vikt.

Varöver hon påstår ersättning.

Nils tillstod, att han lånt av Scen Bruce för 24 daler kopparmynt första året som Sven Bruce kommit, men det är 20 år sedan.

Men påstår ersättning för åkern och betet sedan intresse däremot helst Nils åttagit vara med henens mans död, stod mera nu över en 14 år sedan är flyttad från ägorna.

(fortsättningen oläsbar)

Resolutio:

Såsom Nils Larsson i Tåby, nu inför tingsrätten vidgått och tillstått, av han av avledne båtmannen Sven Bruce till lånt tagit, för 20 år sedan 21 daler 16 öre silvermynt i syn av ett mark torrt kött för 2 tunnor, varöver han nu av bemälte båtsmans änka hustru Margareta Ljungstedt nu är instämd.

Alltså prövar häradsrätten skäligt, att pådöma denne Nils Larsson i Tåby till änkan Margarte Ljungstedt betala 21 daler 16 öre kopparmynt samt 2 daler silvermynt för det låntagna kött pundet, samt det den redan gäldat var, det påstodda intresse befinnes, så kan häradsrätten ej pålägga Nils Larsson det till saken bestyrka, helst Nils Larsson med JOst Joahnsson i Tåby och Anders Joahnsson i Alm intygat, att avledne Sven Bruce, den tiden han bott på Nils Larssons ägor nyttjat någon förmån utöver vad honom tillkom.

Varföre av det av Nils Larsson mot änkan instämamålet om boskapsbete kommer att förfalla, dels som Nils, Larsson ej utan lagsökning sin skuld till änkan avbördat, utan förmedelst sin tröghet att betala bragt henne på vanmakt.

Så bör han sådant henne ersätta med tre daler silvermynt och blev dess skuld samman med expenser 16 daler kopparmynt, som Nils Larsson inom en månads dag sig till henne utföra, annan sammadels söka exution och räkning till dess utbekommande

Ordinarie vinterting den 7 februari 1732 i Kuddby.

§ 4.

Rusthållaren Nils Nilsson i Fristad tilltalade, efter laga stämning, Per Svensson i Bjärka för 34 daler 16 öre silvermynt skuldfordran med upplupet intresse a 6 procent ifrån mars månad 1728 efter obligation av den 7 september 1731, vilket fodras jämte expenser.

Svarande närvarande tillstår skulden och lovar betalning till påsk, varmed käranden var nöjd, allenast påstår 2 daler till expenser i silvermynt.

Alltså förpliktas Per Svensson denna sin skuld till nästa påsk betala med upplupet intresse jämte en daler silvermynts intresse.

I den händelse sökes handräckning till dess saken avslutats.

Ordinarie vinterting den 7 februari 1732 i Kuddby.

§ 7.

Rådmanen välbetrodde Johan Hagman i Tåby instämd av sexmännen Per i Torp och Oluf Trulsson i Brunneby, för tre daler silvermynts skatt till byggnads materieler vid prästgårdsbyggnader, som påstås.

Rådman Hagman har i stället föresatt själv comparera och insänt en, av den 6 hujus, varigenom han tillstår skulden och lovar betalning.

Alltså som sådant i godo villigt, utan sökning skett, förpliktas han utan att vänta, betala dessa resterande 3 daler silvermynt inom 8 dagar jämte 1 daler 16 skilling silvermynt i expenser.

I annan händelse kan exutionsbetjänter användas till utbekommande därav.

Lagtima vinterting den 7 februari 1732 i Kuddby.

§ 9.

Beviljades bördsbrev för drängen i det lovlige skomakareämbetet i Söderköping Blecker Hansson Strömbeck, vilken efter kyrkoherden Collanders attest av ~~den~~ 19 april 1731, är född 1 september 1712 i Ljunga by och Tåby socken av äkta säng och ärliga föräldrar.

Fadern var ärlig och beskedlig Hans Jonsson och modern hustru Catharina Andesdotter, vilket extraderades.

Lagtima vinterting den 7 februari 1732 i Kuddby.

§ 14.

Lagmannen över Östergötland och Vadstena län välborne herr Dael Sparrskiöld lät till häradsrätten ingiva åtskilliga handlingar angående Mems säteri med dess tillhörigheter samt underliggande rå och rörshemman Sättra i detta härad och av frälsehemmanet Husby 1/2 i Hammarkinds härad köp nämligen:

1. En av ryttmästaren välborne herr Eric Bagge, den 20 april 1725, till välborne lagmannen Sparrskiöld gjord förskrivning om Mems säteri med underliggande hemman Sättra 3/8 delar uti Tåby socken och Husby 1/2 uti Skönberga socken belägna.

Vilket Sättra av hemman och registratom, för ett lån av 3.000 daler silvermynt, som lagmannen lovat honom försträcka till berörda säteriets befriande från de garvationeer som ~~dena~~ egendoms häftat från högvälborne kavalleriöversten baron Lars Kagg, av herr överstelöjtnant Franz Krusenbjörn meddelst herr ryttmästaren Bagge, att icke allenast hålla bemälte lagman skadelös, utan och att kapitalet med belöpande intresse av 6 procent fullt eller enskilt inom 2 års tid därefetr vid klarerat varda.

Eller gården Mem med hemmanen Sättra och Husby, med samma rätt, som en förpantning, innehavaren det göra kunnat, där staxt med uppsådd åker mot 5.000 daler

silvermynts köpeskilling till förberörde 3.000 daler silvermynt haver en handling diskretion, som köp avstås till lagman Sparrskiöld.

Varefter ryttmästaren Bagge den 15 maj samma år tillstått, sig bekommit berörda 3.000 daler silvermynt, samt utgivit sig, att fullgöra vad ess föreskrifter av den 20 april honom tillhörde.

Emellertid giver vederbörande denan till stånd, att ett helt år därefter lämna lagmannen välborne herr Daniel Sparrskiöld laga uppbud på säteriet Mem med hemmanen Sätra och HUSby, som köp, på förpantningsrätten voro tillstående utan lagfart sedan icke må vara nödig utan underskrivet fastebrev.

Herr lagmannen lämnade så mycket för den bästa gjorda köpeskilling laga kvitto, vilket ju vilken herr ryttmästarens moder välborna fru Helena Catharina Wellings tillstår, att all hans dess samma Mems hus av hemmanen Sätra och Husby, med herr lagmans merbetalning, varav samma vilja det hon numera ville.

I anledning varav välborna herr lagman å bemälte Mems och rå och rörshemmanet Sätra avhållit uppbud den 27 oktober 1725 straxt, den 15 januari 1726 andra gången och en 14 juni samma år tredje gången.

Sedan har ryttmästaren Bagge bekommit till lån 200 daler silvermynt efter obligation av den 28 oktober 1725, är efter obligation av den 8 maj 1726, har herr ryttmästaren Bagge antagit 200 daler silvermynt.

2. Företeddes ett köpebrev av välborne herrar Agar Adolf och Eric Magnus Mannerfeldt samt Erik Magnus Mannerfeldts förmyndare, välborne herr kapten Jean Kylenstierna undeskrevet den 23 oktober 1725, däruti de till välborne herr lagman Sparrskiöld vardera sin ärvda 1/6-del i Mems sätesgård med rå och rörshemmanet Sätra för 1.197 daler 17 öre silvermynt, vilken köpeskilling de till fullo bekommit, varför samma 1/6-del för lagmannen uppbuden den 27 oktober 1725 första gången, 15 februari 1726 andra gången och en 14 juni samma år tredje gången.

3. Välborne herr Petter Stareflykt, den 25 januari 1726 utgivna köpebrev, däruti han uppbuder till systemen Beata Christina Stareflykt, varuti hans ärvda tillfallna 1/6-del uti hela säteriet Mem med den tillhörande rå och rörshemmanet Sätra försäljer till lagmannen välborne herr Daniel Sparrskiöld för 1.199 daler 17 öre silvermynt, som herr Starflykt nu uppsatt kvitto, har denna summa bekommit med och 15 daler silvermynt likaledes.

4. Värborne herr lagman Sparrskiöld sig tillhandlat en 1/6-del uti Mems gård med hemmanet Sätra, enligt köpebrev av den 11 april 1727 av änkefru Elsa Bagges barn Jean, Claes och Gustaf Adolf samt Maria Christina och Hedvid Charlotta Prytsar, även för 1.197 daler 17 öre silvermynt, samt en piferektion för etthundra daler silvermynt, vilken efter jämte diferetion de enligt apart kvitto, under samma dato tillstår sig riktigt bekommit.

5. Företeddes tingsrätten den transaktion, som är den 19 juli 1727 underskriven av ryttmästaren Eric Bagge och dess moder fru Helean Catharina Wellings samt fru Christina Bagge, angående bemälte säteri med hemmanet Sätra, därigenom samma säteri och hemman, välborne herr lagman Sparrskiöld uppdrager helst välbemälte herr lagman, då sådan tillkommer egendomens innestående utgifter 5.621 daler 8 skilling 8 öre silvermynt, efter uppviste kvittenser och köpebrev och således efter kontraktet, i anledning varav Mems och hemmanet Sätra och Husby lämnas 8.000 daler silvermynt köpeskilling, ännu restera 2.278 daler 28 skilling 18 öre silvermynt dito mynt jämte en deferektion av 355 daler 12 skilling 10 öre silvermynt, vilka penningasummor välborne herr lagman, efter herr ryttmästaren Bagge och fru Christina Bagges, av den 16 juni 1730 utgivna kvittenser, riktigt betalt jämte en diferetion till fru Christina Bagge 40 daler silvermynt.

Varjämte uppvistes en förteckning på vad Mems gård och efterlämnade hemman kosta, med kapitaler och intressen, utom omkostnaderna sig bestigande till 11.724 daler 14 skilling 8 öre silvermynt.

Lagtima vinterting den 8 februari 1732 i Kuddby.

§ 17.

Föreställdes häradsrätten av kronolänsman välbetrodde Anders Andersson lagstrykerskan kvinnfolket Catharina Persdotter, som säger sig vara från Ekerö socken i Södermanland, men båtsman Anders Fyrberg angiver, att hennes moder bodde uti Skärkinds socken.

Vilken landstrykerskan förledet år vid Östkind's härads sommarting anställd rannsaking, för då emot henne angivna begångna stölder anhållen och till Linköping förpassad, men under vägen, från fjärdingsman Olof Lund förtrymt och nu åter arresterad och av högvälborne herr baronoch landshövding, genom pass av den 4 hujus, till tingsrätten fördd, för med laga rannsaking och dom, att undergå för den stöld hon här i häradet begått.

Berättade samma Catharina Persdotter sig kommit hit till orten föregående vinter och varit några nätter hos båtsmannen Anders Fyrberg i Tåby socken, som närvarande tillstod, att hon haft föregående vinter, av två veckor i rad, sina saker hos honom och varit förr några gånger hos honom, men inga saker hos honom haft eller nedersatt.

Tillstående jämväl på tillfrågan, kvinnfolket, att hon föregående vinter hos Jon Marcusson i Södermem hållit en saltkagge, som hon skall sålt hos en guldsmedsänka i Linköping och där fått 24 daler kopparmynt.

Förenämnde Jon Marcusson infann sig och berättade, att medan han varit borta, har kvinnfolket kommit i hans hus och när hon fått brännvin, har hon stulit en saltkagge från honom, men var bemälte kagge

Lagtima vinterting den 8 februari 1732 i Kuddby.

§ 40.

Anders Rahlsson i Brestad tilltalade Rahl Hansson ibidem, att återställa honom all den egendom av lånta penningar han av honom mottagit, efter han har sin utkomst, att hos honom med sin häst måtte föda till dess dagar.

Parterna infunno sig efter upprop, då svarande nekade, att han någonsin förövat någon obskedlighet mot käranden eller dess hustru, men Anders Rahlsson påstod detsamma, åberopade sig till vittnen nämndemannen Pehr Olofsson i Torp, vilken framkom, avlade vittneseden med hand på bok samt berättade:

att han för någon dag kommit till Brestad, har Anders Rahlsson sagt till Rahl, då han sagt när Anders hustru sade, kunde jag gå i oket, gjorde jag detta men tar galtar, så och den förde, varemot hustrun intet nekat. Vidare vet inte vittnet.

Därefter upplästes det av Anders Rahlsson med sin hustru Maris Larsdotter, av dess hustrus testamente, genom brev av den 11 februari 1729, allt vad av deras lösa egendom, övrigt skulle vara vid deras död, vilken skrift i tingsrättens protokoll den 12 februari 1729 .

Därpå sökte vederbörligen intet annat av Anders Rahlsson angav, att han lämnat till sin systerman 19 plåtar av 2 daler kopparmynt, men Rahl Hansson däremot nekar, med att han intet mera lånat än 9 plåtar, men det övriga fått till skänks.

Han talat före, och för bägge själva torparna, om en liten brännvinspanna Anders själv skall ha givit till Rahl Hansson, som och Anders alltså själv försålt, som Anders vidgick.

Anders Rahlsson påstod däremot, att han testamenterat så väl det ena som det andra till Rahl Hansson, med det bestämmande, att han av dess hustru skulle njuta föda till dödsdagar, men han finner sig förnär varande ej komma åt.

Rahl Hansson angav en av pigan Britta Olofsdotter den 19 maj sistlidet den fina attest, som betygar, att hon under två års tid tjänat vid Brestad, hon av eller annat av sedan då ägande husbonden Rahl Hansson av matmodern de vänliga och kärliga hand mellan husbondens moder och moster samt barnslig kärlek mot dem ansatt.

Rahl Hansson nekar och hellre angiver egendomen för sig allenast, som för det han tänkt föra, men varande protesterande därefter.

Härefter rätten yttrade sig sålunda
Resolutio

Häradsrätten har i någon övervägande tagit den av Anders Rahlsson i Brestad mots in styvson Rahl Hansson ibidem, genom laga stämning inkommunerad saken, angående återfående av den egendom, som den testamenterat den förre efter sin död få ehhålla, efter han ej kan stå ut med att vistas hos sin styvson samt efetr rannsaking behörigt, att Anders Rahlsson och dess syster Maria Persdotetr, genom testamente av den 11 februari 1729, som den begär följande behörigen är vittnet förklarar, hans yttersta ända vara, att vad som vid bægges död övrigt finnes av deras lilla egendom, skulle till förre Rahl Hansson, som av dess syster är någons gravation emot deras önsknignar, att Rahl Hansson skulle föda och sköta dem till dödsdagar, i vart testamente Anders Rahlsson säker ändra, efter som bemälte dess systerson skall visa sig mycket ovetting mot honom och dess hustru Kerstin, som för sin ålderdom tänker köpa uti hospitalet i Söderköping och således därtill behöver pengar.

Men Rahl Hansson fäster sig inet vid testamentet och kan det återkallat, söker få behålla den egendom av alla slag, som han av Anders Rahlsson sökt

givandes av stark, att försynas och nekar till någon förövande uti otid.

Allt för den skull av anledning den 9 § uti Kongl förordningen om testamente avår 1686, där testator äger ändra sitt gjorda testamente.

Alltså emedan och upphäver, så länge han lovar, varför tingsrätten har avslagit både Rahl Hansson i Brestad som Anders Rahlsson egendom mottagit, uppgiva att riktigt inventarium och allid en undantagna av det så de att förre och vid nästa ting, vartil parterna sig utan vidare stämning komma, att i anseende förrättningen efter den testamenterade av därtill utgivande det förras inventarium kan behörigen om påståendes, så vida parterna ej komma åsämjas och därefter Anders Rahlsson för en ställens kommande tingsrätten dem att företaga och om vad ersättning Rahl Hansson skäligen, för den tid Anders Rahlsson ochd ess hustru undanhållit honom anställt, kan hava at påtaga sådant ej han vill, tingsrätten sig över därom vid nästa ting yttra och utlåta.

Lagtima vinterting den 8 februari 1732 i Kuddby.

§ 47.

Olof Trulsson i Brunneby anhöll hos häradsrätten, att han slipper uppsyningsmannatjänsten i Tåby socken, som han vid sistlidne ting blev förordnad till. Detat efter han vid sedermera ting antagit organisttjänsten i Söderköpings stad kyrka och således ej kan vara vid Tåby uppsyningsman.

För den skull befrias bemälte Olof Trulsson från tjänsten som uppsyningsman i Tåby socken och föredrogs Håkan Månsson i Brunenby till syningsman, som åligger noga uppsikt hava över det av överst värderade åtlydande med Kongl Majts nådiga förordning om klädes bruk med mera, utan han skall straxt hos kronomajestätet eller länsman ingiva, som berättat att behörigen kan bliva åtalad.

Lagtima hösteting den 22 oktober 1733 i Kuddby.

§ 8.

Samtliga åboarna i Brunneby by Olof Trulsson, Bengt Eriksson och Nils Persson lät ingiva en skrift, varunder de andraga, att som bergmästaren välborne herr Gustaf Danckwardt, vid sista Björkekinds härads sommaring anhållit, det han som ej äger någon annan utväg ifrån sitt halva rustningshemman uti Brunneby, än omkring hela socknen, må få uppgöra en väg ifrån ebmälet hemmans mangård utår det västra gårdet.

Vilket mål med dem blivit kommunicerade, att sig häröver vid nu påstående ting, förklara varföre de nu mot samma vägs upptagande, alldeles protsterar, helst den gården har med mesta vägen ut till stora landsvägen som i östra gårdet, som är igenom samt till det västar gårdet, är i rätt mitt igenom byn, vilken alla åboarna betjänar sig av när säden inbärgas och gödseln utköres.

Dessutom åboen själv på samma halva rustningshemman ej kan vid slika körslor betjäna sig av den begärda vägen och ägorna på mellangården mäster Petter Holm, ej heller efterlåter dem göra vägen igenom sin kålgård, medan den är omistlig för gården, utan påstår vägen må få bliva, som den av ålder varit.

För den skull, vid så satta omständigheter, kan tingsrätten till denan vägs uppgörande, ej giva något bifall, utan haver välborne herr bergmästaren, där han finner sig benägen velat, att lagligen ompröva då tingsrätten vill sig häröver, att vidare utlåta.

Lagtima hösteting den 22 oktober 1733 i Kuddby.

§ 42.

Rusthållaren Håkan Månsson i Stensvad trädde för tingsrätten och anhöll om laga förbud, det ingen må hädanefter tillfoga honom någon åverkan med olovligt skogshygge och gärdesgårdars nedbrytande sam även köra de åkersmål med eke-träd, släppa i sädesgård och vid dess kronorusthåll av livregementet föra ofog.

Alltså bliver det begärda förbud beviljat med 10 daler silvermynts vite utsatt, för den, utom vanlig skadegöresleersättning, som förevarit efter detsamma kunggjorts från predikstolen.

Utdrag ur brev samt kopior **angående Ljunga skifte.**

Jag föranlåter, i största ödmjukhet inför lagmansrätten besvära, huru såsom skattebonden Nils Larsson i Ljunga, hod Eders Nåde begärt en syneförrättning grannarna emellan här i **Ljunga by** och Tåby socken, somd en 19 nästledne september skall vara verkställy i närvaro av befallnignsman Nils Aschling Söö, regementsskrivare Blom samta lantmäternas och på det så kallade Långkärret och yupprätta där sammanstädes ett båtsmantorp, var till de utdelt av min jord 1/2 tunneland och av profossbostället av 1/2 tunneland, som på 30 års tid lytt och legat under detat rusthåll påtalt. Varvid som jag finner mig högst skadad blivit av en sådan anställd syneförrättning, utan att av vederbörande för mig blivit uppvist Ert Nådes därtill givna bifall, samt terminens tidiga kungörande, att jag därtill kunnat behörigen förskaffat mig en fullmäktig, som min rätt bevakat.

För den skull och i så beskaffat mål, är min ödmjukaste begäran Ers Nåde icke confirmerar deras förrättning, utan rättvseligen förunnar mig tid och rådrum till sista vårdag, att i lindrigaste måtten få begära lantmätaren Ryding och tvenne nämndemän, som även berörda tvist i ögnasikte tager och noga prövar om icke på utmarken borde, vid mitt ryttaretorp Nils Larsson kan lämna sitt dagsverkstorp till båtsmanenn, efter som kall befinans honom hava en täppa i sin hage, som är god nog mot Långkärret.

Förmodades samt ödmjukeligen beder Ers Nåde rättvssit beskyddar mig från olagligt intrång och att jag får bliva bibehållen vid mina gamla stadgar och dokumenter, som till detta kronorusthåll hörer.

I avvaktan av en nådgunstlig resolution förbliver jag med all ödmjukhet.
Eders Nådes ödmjuka tjänarinna Britta Wikman.
Ljunga by, Tåby socken den 1 oktober 1733.

Bilaga 1.

Remitteras till kronans befallnignsman välbetroded Hindric Scheibe, att som den av nämndeman Truls Månsson i Brunenby tillika med länsmannen förrätatde olagliga ägodelnignen, var här över klagas, finnes vara genom Björkeinds härads tingsrätte den 3 nästlidne mars utgivet resolution upphävande, det befallnignsman att därför beordras, att tillika med regemenstskrivaren välbetrodde Johan Poutin uti parternas närvaro, stälal bemälte resolution, så vida den vunnit laga kraft, i vederbörandes republikation, så att överstinann välborna fru Inegborg Laurin därefter må få ovärdelig nytta och gagn av de till rusthållet Ljunag, av ålder lydande ägor ochd ess likmäktigt, med förbemälte resolution laga skift åkomma kan, vilken den jordägande en var till söka, som förmanar sig med skäl något hava tillkomma.

Norrköping den 22 juni 1733 / 2006
Mårten Trotzig

Bilaga 2.

Högvälborne herr baron och landshövding
Nådige herre

I anledning av detta memorial av extar ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Jacob Wallberg andragna omständigheter och påståenden, som kyrkoherdarna Wiman och Södersten, vid delnignen av Ljunag och Tåby bys ägor gjort, finnes och för rättvist, remittera detat till herr häradshövdign Brntho Johan Anell med begäran, att efter tids korrespondense med ven. consistorium och flera vederbörande om termin sig företaga in loco syn, och avdöma de vid samma delning förenämde tvistigheter, förfarandes huru med berörda delning, såsom mellan skatet, krono och frälse på ett sätt lag och Kongl förordning därpå innehålla.

Linköping den 9 augusti 1735

Lilaga 3.

I efterlevnad av Eder Nådes nådiga ordres uti resolution av den 19 februari sistlidne haver jag med flera, där infunnit mig uti Ljunga och Tåby byar i Tåby socken och Björkeinds härad, att dela skog, mark och utägor bemälte hemman mellan, på det nu i 30 år omklagade båtsmanstorpet måtte på tjänlig plats uppsättas, samt var och en i byalaget få sina andelar uti de ägor som intet i skifte och tegemål äro, och får detta innan laga delning ågånget.

Varvid såsväl herr kyrkoherden Söderström, som possiderar Tåby prästgård, som och ven. concistorium fullmäktige herr kyrkoherden Johan Wiman, vilka påsade att ändra de under uti högbemälte resolution skog, mark och utägor, intet mera förstår än allenast att de ointagna och nus amfällda utmarken bör delas.

Däremot de övriag Ljunga intressenter, i synnerhet jungfru Britta Wikmans fullmäktige herr lantjägmästaren Bröms och regementsfullmäktige kornetten herr N. Råmark såsom av skatteägaren Nils Larsson vilja förtyda och extendera dessa androg till allt vad av utmarker intaget är, framunder de påstå de också höver som intet i rätt delskifte och stångajord rättat delt är.

Nu ligger Tåby prästgård och Ljunag hemman uti åker, äng utskiftat och mulbete med varandra samfält, men hageplatsen och åkerlyckan, där hava var gård för sig inhägnat, vilket till en del i manneminne blivt från utmarken insprängda.

Varandes väl i marken på det sättet skild fränd ess hagestånd med en gärdesgård på södra sidan av Långkärret.

Dock synes det likväl vid detat tillfälle böra hava mera marks beskaffenhet, i synnerhet som materia till endast är och varit en åker till båtsmannen, varav oförgripeligen klarligen intages det, att med bemälte ord, skog, mark och utägor allenast förstås den samfältte och ännu uteligagnde sterila utmarken, om var utan densamma ingen disput varit, utan och de upptagne utom endels gården och ängar samt utmarker proportionerligast skiftat ligger.

I så bekant mål haver på bemälte herrar kyrkoherdarnas enständiga påstående och annat kunnat, åtminstone mig förmåga huru härutinnan förvaras skall, och den påbegynte förrättnignen må komma till behörigt ändamål och skäl. Härvid bör mig ej eller förtiga, att alla dessa hemman uti Ljunga, däriblande Tåby prästgård, att böra hava lika stora ägor i byn inlagat, det herr kyrkoherden Söderström väl angår, emedan kyrkioboets annotationer för mer än 150 år sedan, sådant över diciterar, men påstår därav att i fall någond elning skulle ske på hagar och åkerlyckor, prästgården då må okvalt behålla dess siltäcker avhagar och åkergården, som den av utminnes tider inenhaft och i kyrkoboken också utnämnde var, beropande sig ytterligare på respektive prästaskaps privilegium.

Detta herr kyrkoherdens påstående synes strida emot 4 kapitlet byggningsbalkens 1 §, att urminnes husgällen inte grannarna emellan, som äro i by, utan mötes dom den emellan elelr över en och en örtug, att det som under allmänningen må få sin fyllnad.

Vadstena den 10 juni 1734

Carl Jacob Wallberg

Resolution:

All den stund lantmätaren instruktion i den 20 punkten av år 1725 tydeligen förmåler, att när en delning grannarna emellan uti en by är beviljat, bör då ägorna geometriskt uttagas, icke i så mycket måste, en sådan avfattning ske om hagar och skog och utmark med dess inverkan delas stor, avrav avtagnignen som redan i bemälte påbud lyder, delnignen får rätats efetr lag ochd en vanliga provinsen, så att hemman får sin tillbörliga andel över allt, både i tjänst och land, avrav utsagt i planerna följer, att delning bör ske i anledning av min resolution den 19 februari förledet år, på det som och utmarken är intaget och grannarna icke hava sin proportionerliag andel däri.

I anseeende till bemälte min resolution icke annorlunda kan eller bör förtydas uti måtto, menignen i densamma är att en sådan delning på Ljunga skogsmark

och utägor, var emedan jämväl intagarna förstås, bör förättas emedan herr kyrkoherden Södersten påstämde, att prästgårdens om end elning skall ske på hagar och åkergårde, må okvalt behåll dess intaken, den av som den av urminens tider inenhaft, får icke kan förfara något ännu i följd av 4 kapitlet byggningsbalken utföra, att tvist inett gäller grannar emellan uti en by, utan måtas dem emellan efter ära och örtug, men om vederbörande genom en sådan delning skulle förmena sig något vara förmän skett, så prövas sådant som tvist emellan skatte, krono och frälse till vederbörligt forum.

Linköping den 12 juni 1734

Uti högvälborne herr baron och landshövding frånvaro

Lars Stenholm.

Resolutio:

Det haver väl kronobefallningsman välaktade Nils Aschling med lantmätare och de övriga vederbörande uti syningsinstrumentet av den 19 september föregående år, allena stannat u det slut, att båtsmanstorp, som efter indelning växlat, bör stå på Nils Larssons i Ljunag skattehemmans ägor nr. 2 i immidiadale krono, kommer nästa vårdag på dess gamla vanliga ställe att uppbyggas, med vad mera syningsdokumentet innehåller, dock som vid samma syn, så väl som sedermera jungfru Wikman såsom åboende ett rusthåll i byn sig besvärat, att hon igenom syneförrättning skall tillika med profossbostället komma att lyda, det hennes dagsverkstorp och 1/2 tunnland av dess jord skall blivt till båtsmanstorp utsynt, och att hon icke i så god tid haft kommunikation av samma syneförrättning, att hon kunnat förskaffa sig en fullmäktig till sakens bevakande, förmenades att Nils Larsson på utmarken, bredvid henens ryttaretorp, har samma sitt dagsverkstorp till båtsmannen, efter hon skall hava en täppa i sin hage, som är beläget mot Långkärrret.

Var jämte hon åberopar sig salig herr landshövdingen Trotxigs den 22 juni 1703, fått resolution och anhåller vid sina gamla skrifter och dokumenter bliva behållna till rusthållets konservation med mera.

Detta har jag i övervägande tagit och ebfinner, att bemälte salig herr landshövding Tortzigs resolution av år 1730 ställer nu Björkeinds härads tingsrättes resolution av samma år den 3 mars uti och gagna de till rusthåll Ljunga av ålder lytt, tilld dess likmäktigt bemälte tings resolution laga skift åkunna dom.

Så är och sedermera uti detta mål den 21 oktober 1707, 19 mars 1728, 15 december 1731 och 30 april 1733 resolverat, att delning ske skall uppå ägora efter stångfaller.

Vilken delning sista syn berättar, icke kunnat företagas, utan samtliga jordägares närvaro, samt därtill sökta laga tillstånd.

För den skull, att äntligen sluts erhållande och avrjehanda stridigheter förekommande, provar jag med förordningarna enligt vara, i synnerhet resolution på allmogens besvär 1731 och dess 28 § samt Kongl förordningen av samma år den 30 augusti, att **en laga delning må ske på hela Ljunga bys skog, mark och utägor**, till vilken ända detta remmitteras till lantmätaren välborne Carl Johan Allberg, som id enna sommar likmäktigt förordningar och dess instruktion uti alla jordägandes och flera vederbörandes närvaro, varvid kronobetjänter och rättens nämndemän bör vara tillstädes, förrättande end elning på Ljunga bys skog, mark och utägor, vartill en till vådelig termin kungöres vid vilken den som försummar, här igenom förelägges 5 daler silvermynts vite, och elnigen likaledes förrättas.

Kommande alla jordägarna uti omkostnaderna att vara delaktiga och elnings jordinstrument vid nästa ting, att uppvisas och såvida någon tvistighet härutinnan skulle sig yppas, som jag av vänlighet kunde komparare.

Linköping den 12 juni 1734

.

mål tvekomma.

Välborna fru Hedenstiern förklarade därvid, att hon ännu mera ej kan draga tingsvallsmål häröver, att några av Stensvads och tillhörigheter, men efter den ligger så mitt i Stensvads ägor och ägorna själva, utan kring min äng hägnat, så förmenar hon de böra själva, med hägnad samma åtskilt från de andra övriga ägorna, ty om den låga bt mellan så stort.... men ängen mitt i Stensvads ägor.

Mera denna gången ej att anföra, men Brunnebyborna, såsom ville

Lagtima vinterting den 28 januari 1734 i Kuddby.

§ 25.

Inställde sig vid häradsrätten Anders Hindrichsson i Fyrby och framgav en attest, lydande som följer:

" Förleden Andersmässodag, som var den 30 november 1733, då ordinarie sockenstämma hölls uti Tåby sockenstuva, beklagade bonden i Fyrby, beskelige Anders Hindrichsson sig utöver sin dotters särskilt eländiga tillstånd, som beklageligen varit nu över tre års tid, för att hon näppeligen kunnat eller kan mata sig själv, men nu blivit desta mindre, vid skrivningen förd i mantal.

Begärandes han härom församlingens vittnesbörd, att hon för den orsakens skull, uppå högvederbörlig och måtte för mantalspenningarnas betalande måtte nödgunstteligt bliva förskonad."

Alltså och emedan sådan hans beklageliga tillstånd är för församlingens ledamöter väl bekant, hava de icke kunnat vägra honom sitt vittnesbörd, varutinnan fast mindre av evangelisk kärlek, bort underlåta och innerligt rekommendera, att han för sin bemälte eländiga dotters påförda mantal, rättviseligen måtte bevisas, särdelse som han utom dess lever uti ett flott och svittigt tillstånd.

Detta alltså i församlingens närvaro. Å Tåby församlings vägnar
Nicolaus Södersten §

Vilken attest upplästes, då nämndemännen från Tåby socken med flera, som om Anders Hindrichssons dotters eländiga tillstånd kunskap haver, intygade att denna attest till alla delar äger fullkomlig riktighet.

Alltså varder sådant, efter begäran, till bevis ur protkollet meddelat.

Lagtima vinterting den 28 januari 1734 i Kuddby.

§ 30.

Landsfiskeln välbetrodde Nils Millberg instämt kyrkoherden högvällärde herr Nils Södersten, för olovlig bortpraktiserad ek uti Tåby prästgårds hage, varföre plikt sökes.

Men fiskalen har genom brev givit vid handen, att han intet kan till detta ting komma tillstädes, för dess angelägnare sysslor vid landskansliet, samt att han är befalld, i dessa dagar vara tillstädes vid en angelägnare rannsakning vid Kinda härads tingsrätt, därföre begär han, att saken må uppskjutas till nästa ting.

Häremot prosterterade Magnus Södersten, som å sin faders vägnar närvarande, samt reserverade sig all laga reconvention samt ingav en Tåby församlings attest, vilken upplästes och lades ad acta.

Tingsrätten kan ej annat finna, än lndsfiskalen visat laga förfall, varföre parterna sig utan vidare stämning, vid nästa ting bör infinns.

För den skull och som välborne lagman Sparrskiöld således, som förbemälte angivna köp blivit rätter ägare till Mems säteri med underliggande torp och hemman Sätra och Husby.

Alltså anhåller han om laga fasta på bemälte rå och rörshemmanet Sätra, såsom här i häradet beläget, vilken i anledning av allt föregående, tingsrätten prövar skäligen att bevilja, samt de ingångna köpen såsom lagligen uppbudna och förestående till följe av 2 och 10 kapitlen jordabalken lagligen för sista och otryggliga dömda, att må och i tillkommande tider stånda, och icke återgångna vid det straff, som lag om domkval förmår.

Lagtima hösteting den 14 oktober 1734 i Kuddby.

§ 17.

Kornolänsman välaktade Anders Andersson kärke till organisten i Söderköping välaktade Olof Trulsson i Brunneby, för det dess dotter brukat en mössa av förbjudna tyger.

Organisten Olof Trulsson påstod en mössa, som ej var sidentyg eller halvviden, utan av ylle och tråd.

Varföre han uppviste detta respektive landshövdingens beslut av den 17 september sistlidet, däruti han förklaras och bör förstås, under paragraf som angår tjänstefolkets och allmogens barn med detsamma.

Anser han är organist uti Söderköpings stads kyrka i anseende var han för tilltal frikännad.

Lagtima hösteting den 14 oktober 1734 i Kuddby.

§ 20.

Organisten i Söderköping välaktade Olof Trulsson i Brunneby, Sven Eriksson ibidem och Gustaf Hansson i Fristad uttagit stämning på välborna fru Anna Hedestierna, som innehavare av Stensvads kronorusthåll, att därför för samma kronorusthåll, efter lag, taga hägnad för bägge tvärgården och hage i proportion mot deras därintill belägna skog.

Vilken hägnad härtills ensamma uppehållit och nu påstå till en del undslippa.

Vid uppropet voro parterna tillstädes.

Å kronans vägnar inställde sig kronobefallningsmannen herr Magnus Hellerstedt, som efetr dess respektive landshövdingens beslut i Linköping resolution av den 25 augusti förelidne.

Även var tillstädes kronolänsman välaktade Anders Andersson, men å regementets vägnar var ingen tillstädeskommen, ehuru välborna fru säger sig därom hos högvälborne herr baron och generalen ansökt.

Förklarade välborna frun, att hon intet har kunskap om Brunnebys och Fristads äger någon äng uti Stensvads ägor, efter hon ej vetat vad ände de bärgat hö..... och dess frihet av ägorna i Stensvad varit pantsatt till Brunneby.

Därpå uppviste käranderna till skettebevis, att samma äng, för dem till 1. lagmannen salig Nils Bielke till Salstad, Östgöta lagmansdom och frejd den 8 juni 1604, dömt Stensvads äng förklarad, att hava hälften till Fristad och hälften till Brunneby.

2. Denan tingsrätts dom den 5 februari 1700, utan varit differerad mellan Fristads och Brunneby, om äganderätten av denna äng, som Fristadsborna angiva på skatt, men Brunneby gamla hävd ansvarat till 1601 års häradsdom och vara förbemält lagmansdom med flera nu är förminnad för urminnes och vara där detta

den rusthållet tilldelade andelen uppskattas till ungefär 1 tunnelands vidd, efter nämndemännenn Nils i Ljunga och Jost i Tåby, som det synt intygar, vilket stycke de så besiktigat, att änkan Hedenstiren ochd ess gårds åboende, igenom denna intäkt hindar och avstänger vägen till dess nedersta del av utmarken.

Var för utan all utmarken, utom denna lilla nu intagna delen och samfällid till betet, och fru Hedenstierna och dess barns gård åboende därigenom lider, att slätten på den ena utmarken antagen ochd e andra kunnas samfällt.

Alltså, som nämndemännen betygat, att frun ingen annan väg haft till sin utmark, än den som avrit igenom denna intagna delen av utmarken, som är lagd till Krakatäppan.

Varigenom avkrävda ägorna, som tillförne delade är, i framtiden kunde ställa i villo och aning, efterrättelse av delnignsinstrumentet hava.

För den skull finner häradsrätten skäligt, det bör Johan Wikmark, i följe av Kongl Majts resolution på allmogens allmänan besvär vid 1731 års riksdag samt Kongl förordningen av den 30 augusti 1731, antingen uttaga hela sin utmark ifrån singranne och läman samt den sig aldan till fördel nyttja, så bäst han kan, eller låta alltsammans uteligag till det sig sådant göra låta, helst mot 25 kapitlet byggningabalken 9 § innehåll, ingen bör lägga farväg av sitt förra ställe, utan tingsrättens lov och minne.

Alltså förpliktas Johan Wikmark det intagan till utmarken åter utlägga och således den vanliga vägen till fruns ochd ess ägandes gårds utmark ledig och fri lämna.

Och som Johan Wikmark, igenom dessa förehavanden, bragt fru Hedenstiern till lagsökning, så kommer han och skrifteligen, efetr 21 kapitlet rättegångsbalkens 8 §, att umgälla fruns resa och tingsomkostnader vid tvenne ting, tillsammans med 8 daler silvermynt.

Lagtima vinterting den 17 februari 1735 i Kuddby.

§ 4.

Kyrkoherden ärevördige och högvällärde herr Nicolaus Södersten och jungfru Brita Wikman i Ljunga mot Per Persson i Stora Vennerstorp, för det han olövades gjort åverkan på deras skog med lövgörande, tvärt emot förbud, varav påstås plikt samt ersättning med skadestånd och expenser.

Kyrkoherden Nicolaus Södersetn i egen person tillstädes, men å jungfru Wikmans vägnar var ingen närvarande.

Svaranden Per i Vennerstorp företedde tingsrätten en skrift lydande som följer:

" Innan jag begiver mig till att svara uti detta mål, som kyrkoherden i Tåby ärevördige och högvällärde herr Nicolaus Södersten samt jungfru Brita Wikman, i anledning av därå uppå mig, till detta högtärade och vällovlige häradsting uttagna stämning, lärer åstunda mig att tilltala, angående olovlig åverkan med lövgörande på deras skog, tvärt emot givet förbud.

Varföre herr kyrkoherden Söädersten och jungfru Wikman påstår mig laga plikt samt expensers ersättande.

Nu ehuru väl jag förhoppas, det ingen skall finna mig överbevisad detta herr kyrkoherden och jungfru Wikmans tillmål i detta mål, helst jag icke härigenom hävdad och gjort lövnat uppå än på den utmark, som jag uti 14 års tid och mera antisessor för mig på Vennerstorps ägor, i långliga tider tillbaka efter jämväl kultiverat, utan någon den ringaste betalan, vilket mer jag utan på deras samvete intygar.

Jag tillstår det jag pågjort 4 a 5 tjog björk och 10 lass löv tillsammans, som jag förleden sommar ihopbar och satte uti en liten dös på Vennerstorps ägro, men aldrig därav då mycket som en lövkärve tagit på Tåby prästgårds ägor eller på Ljunga.

Ty haver jag ej någon åverkan därstädes givit uppå deras ägor med lövgörande,

Varför har icke herr kyrkoherden Södersten och jungfru Wikman detsamma lagligen förbjuda låtit eller låtit lövet till sig hemföra, enär jag lövet icke förrän vid pass trenne veckor för fullt till mig hemföra, som jag på mina skatteägor förleden sommar gjorde.

För den skull är mitt allra ödmjukaste påstående, det välborne herr häradshövding punstligast tänker pålägga herr kyrkoherden Södersten och jungfru Wikman, det de må taga dom därav, att jag ifrån gamla hävder av Vennerstorps ägor, lagligen är utdömt, den jag och mina anticessor i urminnes tider till för berörda hemman stadigt nyttjat, varföre jag till Kongl Majt och kronan ärligen erlägger mina utlagor och räntor, såsom och att herr kyrkoherden även med klara och gamla skälstenar visar rätten skillnaden mellan Tåby prästgård och Vennertorps ägor.

Då jag förbliver, att aldrig något prejudicerligt åverkan å min sida skall förövas.

Men emellertid förhoppas jag samt anföra, i den ödmjuka tillförlitligt, det må välborne herr häradshövdingen och gögbemålta tingsrätten höggunstligt maintenerar mig de förmåner, som i urminnes tider lydit och än lyder till ovanberörda nya skattehemmanet Stora Vennerstorp, jämte det, att nuvarande rättegångskostnader få för mig mere vittnen vid detta ting, utav herr kyrkoherden ocj jungfru Wikman må behaga mig ersätta, jämlikt allt jag underställer välborne herr häradshövding och högvärda lovlige häradsrättens gunst-rättvisa avgörande, vars rättvisa rannsaking jag såväl som alla andra med dess domslut rätt, aldrig kan eller bör tvivla om.

Varemot jag ödmjukaste lydnad ständigt framhärdar.

Allra ödmjukaste Per Persson i Stora Wwnenrstorp och Drothems socken.
Skrivet efter berättelse och begäran i hastighet av N. Johansson "

Varpå Per framviste ett förbud på Vennerstorps skog av lagmannen Daniel Sparrskiöld den 10 oktober 1714 utgivet, jämväl och påstår, att de av honom instämnda vittnen må höras.

Men som den ena parten ej är tillstädes eller heller någon fullmäktig, varken å krono, regementets eller consistorie vägnar, efter som Ljunga och Prästgårdens ägor stöta intill Vennerstorps ochd etta mål nu vill göras till en ägotvist om råmärkens ensliga uppsättande.

Alltså kan tingsrätten denna neammirade saken kyrkoherden herr Södersten, jungfru Wikman i Ljunga och bonden Per i Stora Vennerstorp emellan upptaga, ej heller några vittnen avhöra, utan dissreras till nästa ting, då parterna utan vidare stämning sig böra infinna, samt då få lagligt behöriga fullmäktige, så å regementet och consistorie vägnar närvarande.

Laga vinterting den 17 februari 1735 i Kuddby.

§ 10.

Jonas Larsson i Tåby instämt rådmanenn välbetrodde herr Joahn Hagman i Söderköping, för det han uppsagt honom för vidare bruk vid halva Tåby hemman, helst han efter kontrakt statt jämväl på sex år..

Vid upprop är Jonas Larsson närvarande, men rådman Hagman lär genom nämnde-

man Per Olofsson i Torp ingiva ett brev till tingsrätten, varigenom han försvarar sig nu mera vara förlilad med Jonas Larsson i Tåby, som honom förnöjt i ett och annat mål, så att han lovas härvid bliva och bruka halva Tåby gård till dess hans kontrakt är ute.

Varvid käranden fann sig förnöjd och erhåller all rätt om tingsrättens resolution däröver.

Alltså fann tingsrätten skäligt denna förlikning enligt 1695 års rättegångsförordning § 23 ad acta corrobera och stadfästa.

Lagtima vinterting den 17 februari 1735 i Kuddby.

§ 21.

Kopparslagaregesällen Johan Hansson i Vadstena mot Jost Johansson i Tåby, att återbetala den penningar 300 daler silvermynt han till dess styvfader rådmann Hagman i Söderköping lånt på Tåby halva skattehemman. Helst dess rätta fader Zackarias Hansonius penningar till detta hemmans inlösande givit och först inlöst.

Parterna tillstades och deponeras Hansonius i dukater och plåtar 28 plåtar 56 daler silvermynt.

Varförutan svaranden Jost i Tåby tillstår sig vara skyldig honom 24 daler silvermynt i form av 4 plåtar, som tillsammans med de förra går 32 plåtar eller 64 daler silvermynt, vilka Jost nu emottagit på skulden.

Och som dess fordran med kapitalet av intresse är tvåhundra femton daler silvermynt, så påstår han få resten som fyrtioen daler silvermynt, då han obligationer så väl som tio pebreferat, det han ur syskon tagit från sig levande vill, påståendes därjämte ersättning för sina tingskostnader med inteckning med mera i Hansonius visar däremot med häradsrättens resolution av den 29 januari 1733, att han äger inteckning uti detta halva hemman för nittiotvå daler silvermynt jämte intresse från Mickelsmäss 1733, för samma penningar.

Påstår för den skull därför ränta, som betalning i hemmanet och vad Jost mer utlagt än hemmanet är med han då måtet komma att

Häradsrätten tog i övervägande detta mål, och kan därpå ej något definitivt slut göra inna styvfadern rådmann Hagman även bliver instämd och hörd.

Emellertid väntar Hansonius frihet uti helva skattehemmanet Tåby, som styvfadern tillhört, för vad honom utbelt och jämväl vad han haver av styvfadern, att fordra efter tingsrättens resolution den 29 maj 1733, som det och förbindes Jost i Tåby flera penningar på hemmanet i genom fordran påstår, så vida han intet alldeles dom förlora vill.

Ordinarie vinterting den 17 februari 1735 i Kuddby.

§ 22.

Gästgivaren Gustaf Jonsson i Fristad mot drängen Olof Nilsson i Brestad, för det han utan lov och manér, den 13 sistlidna december, för honom uti stallet uttagit en häst, den han tränslöst skall till vatten ridit och honom därstädes fördärvat och nu även till döds fördärvat.

Varföre påstås plikt, hästens betalning och värde jämte expenser.

Parterna tillstades och påvisar käranden med Nils Nilsson i Fristad, att hästen varit värd 10 plåtar, vilken drängen utan något ombud tillstades, med en annan häst tagit ur stallet och ridit till vatten, samt då fördränkt det uti en stor, på dammen huggen vak.

Drängen vidgår, att han tagit hästarna och ridit till vaken, men påstår det skett på kärandens tjänstegosse Anders begäran, efter han då varit där och erhållit hållskjuts.

Förevisades en attest av Ingemund Botvidsson i Gisslö, som hästen sålt till gästgivaren för 10 år sedan, att gästgivaren givit honom 11 och en halv

plåt för honom, då varit i 5:te året, så att hästen närvarande skall varit på 15:de året.

Rätten förmanade parterna till försoning, då gästgivaren begav sig, att vara nöjd med fem plåtar, fast skadan är honom mycket större.

Men drängen bjöd fyra plåtar.

Alltså finner häradsrätten skäligt, att jämka dennas aken, så att drängen i allt för ett, giver gästgivaren Gustaf Jonsson i Fristad fyra och en halv plåt av 27 daler silvermynt för hästen, vilka penningar drängen inom två månaders dag bör betala.

I annan händelse, så sökes herr exekutorns indrivning till dess utbekommande.

Lagtima vinterting den 17 februari 1735 i Kuddby.

§ 32.

Kronolänsmannen välaktade Anders Andersson, uppå samtliga Björkekinds härads bors vägnar, igenom skriftligt memorial till tingsrätten, angiver det skogen på häradsallmanningen Kolmården, nu uti några år blivit ganska illa medfaren och uthuggen av häradsborna, som bo på mestadels skoglösa hemman, därav lida stort men och skada.

Vilkenn skog på intet annat sätt kan bliva befriad, än då en uppsyningsman därstädes blivit anslagen och förordnad, som den som fråna llt olovligt hygge, så väl av Marmorbrukets betjänter, som andra akta och bevaka kan.

Varföre länsman, i ödmjukhet, och till fullgörnade av högvälborne herr baron och landshövdignens högrättvisa resolution, uppå bergmästaren Danckwardt anförda besvär mot länsmanen, angående åtjärad skog och vedhygge på Björkekinds härads allmanning av den 21 januari sistlidet.

Däruti högvälborne herr baron och landshövding bifaller, att en uppsyningsman och häradsskogvaktare på Kolmården, må och bör antagas.

Därtill föreslås Pehr Andersson o Oxåkern, som är en ung och beskedlig karl, samt tilld enan syssla tjänlig och av alla häradsborna välkänd, så att de förtroende i denna saken till honom kunde hava.

Vilket väl tingsrätten undersökte och så väl av nämnden som de övriga häradsborna, befanns detta vara deras enhälliga begäran, att förenämnde Pehr Andersson i Oxåker skulel bliva häradsuppsyningsman och skogvaktare på Kolmården.

Varföre detat mål högvälborne herr baron och landshövdingens vidare rättvisa beprövande submitteras, varvid efter länsmans förslag och allmogens givna bifall, även ödmjukast andrages, om ick det vid 1729 års allmanningssyn, utdömda torpet vid namn Gräsdalen kunde såsom till ön och boställe för denna skogvaktare bliva anslaget, emedan detta torp ligger mitt uti denna allmanning och således därtill tjänligt är.

Varandes detta torp allenast åker med två fjärdingsland och äng till 1 1/2 lass hö. Hus en liten stuga me förstuga, en liten bod, ett litet fähus för två kor och enliten lada, vilka mycket gamla och mest förfallna äro.

Dem häradsborna för sind el, göra till honom upplåta vilja, allenast de erhålla högvälborne herr baron och landshövdignens nådgunstiga bifall härutinnan, samt fullmakt och instruktion för berörde skogvaktare.

Lagtima vinterting den 18 februari 1735 i Kuddby.

§ 30.

Häradsrätten företog därefter undersökningsrätten av den 17 och 18 september 1733 skedda utslag, igenom allmän publikation nu incommerade saken om 1/2 hemman Skårby i Tåby socken samt en utjord dörsammastädes av 20 daler 1 skilling och 1 öre silvermynts ränta, som är förkommet och jordaböckerna anoterat ej mera finnas till.

Varpå upplästes först högvälborne herr baron och landshövdingens brev av ~~den~~ 9 april 1734 samt den ifrån Kongl lantmäterikontoret inkomna underrättelse av den 4 mars samma år, så väl som det vid förra undersökningen hållna protokollet, vilka dokumenter ad acta lades.

Därefter undersöktes i kronobrev respektive välbetrodde Magnus Hellerstedts å kronans vägnar och de flera vederbörandes närvaro:

1. Vad till det under **Runnebergs hage**, i kronans jordebok blivit annoterat, och befinnes av den från Kongl arkivaren komna attest av den 30 januari 1734, att Runnebergs hage först blev anført 1553, så att Per i Tåstad 16 öres ägare förd i boligt hemstänger 7/12 delar 2 stång i Runneberg och 2 stänger i Tåstad.

Vidare underrättelse om Runnebergs hage har ej varit befinnandes, ej heller att Hjärtrum hemman i Kuddby socken varken 1650 elelr 1704 års karta upp-tagande, angivit sig äga några hästbeten i Runnebergs hage.

Där finnes av 1683 års jordebok, efter den ifrån Kongl arkiven givna underrättelse, att Hjärtrums halva hemman blivit av Kongl rådet salig herr baron Gustaf Kurck uppdragit Kongl Majt och Kronan i byte med 17 daler 25 skilling 16 öre ränta.

Därvid står annoterat en Runnebergs hage 1 tunna korn 2 daler 8 skilling silvermynt behållen till Kronan, att därav är klart, att de tre hästabeten Hjärtrums hemman äger i Runnebergs hage därföre givna 1 tunna korn, äro de samma under finnas annoterade.

Varandes anledningen av Kongl kammararkivets attest, Runnebergs hage tillika med hemmanet Hjärtrum, Kongl Majt och Kronan i byte uppdragna av Kongl rådet

Lagtima sommarting den 5 juni 1735 i Kuddby.

§ 27.

Jon Larsson i Skällingstad kärke till löjtnanten välädle herr Hans Colding 1.mo angående accorderad husröta till 5 plåtar om året, för den tid, som var till hus hos honom, 2;tio för en halv spann råg och en halvspann malt vilket allt påstås med expenser.

Käranden Jon påstår resten på 30 daler silvermynt, av vilka han redan bekommit 17 daler silvermynt, så att nu allena återstår 13 daler silvermynt och vad malten och rågen beträffar, så är det redan av herr löjtnanten betalt, sedan han honom stannat.

Herr löjtnanten påstår, att han aldrig gått in med honom i något accord om 5 plåtar om året för husrevning, utan förmenar, att han må vara nöjd med 17 daler silvermynt, som han redan bekommit.

Käranden påstår få full och riktig betalning för allt sammans.

Sedan på rättens anmaning, så förliktes de, på det sättet, att herr löjtnanten Collding giver Jon i Skällingstad 6 daler silvermynt i ett för allt. Vilket med handslag inför häradsrätten bekräftades.

Lagtima sommarting den 5 juni 1735 i Kuddby.

§ 30.

Gamle, förut avskedade, ryttaren Anders Bergman, anhöll hos tingsrätten om bevis, om sitt nuvarande tillstånd, medan han å högvederbörlig ort tänker ödmjuk ansökning göra och sin kronoräntas avkortning för sin fattigdoms skull.

Tingsrätten undersöket härom, då nämndemannen Hindrich Johansson i Skällingstad, tillika med många flera, betygade det bemälte Bergman är mycket fattig och bor uppå Skällingstads ägor, uti en stuga vartill intet är att uppbärga och dessutom har han en mycket sjuklig hustru. Havandes han således ej mer än han kan av goda människor förtjäna sig.

För den skull kan tingsrättens ej undgå, att detat till bevis honom medela, samt i ödmjukhet remitter denan ansökan till högvälborne herr baron och landshövding, vars höggunsttiga gottfinande underställes, om icke bemälte Bergman kunde, i anseende till förestående omständigheter vinna eftergift på sina kronoräntor.

Lagtima sommarting den 4 juni 1735 i Kuddby.

§ 1.

Häradsrätten föreställdes, förut avskedade volontären vid amiralitetet och dragonen Michel Lakoschi, som under behörig säkerhet är hit förd från Linköpings skotts fängelse.

Vilken förleden Mikalei 8 år sedan gått ifrån sin hustru Kersin Håkansdotter och 3 små barn, som bor uti en backstuga på Bjärstads ägor och Kuddby socken. Som den 28 april har berörde dess hustru råkat honom uti båtsman Anders Fyrbergs torp uppå Brunneby ägor och Tåby socken, där han vistats något mer än 3 veckor och haft med sig en annan, sig kallande hans hustru Helena bemält. Som haft med en stor gosse med sig och havande denne Lakoschi och hon legat med varandra i säng och säte, som äkta folk.

Lakoschi bekänner, att han haft henne i följe med sig i 3 månaders tid och att den haft umgänge med varandra, som äkta folk, men ej varit gifta med varandra.

Dock har hon, då han blivit tagen förut, varit borta med gossen, så att de ej kunnat ertappas.

Lakoschies hustru Kerstin Håkansdotter närvarande och bekänner, att denne henens man, som för 8 år sedan gått till Stockholm, att skaffa sig underhåll, sedermera blivit borta och intet kommit till henne tillbaka igen eller hon vetat varom han tillhållit, inann den 22 april.

Efter då hon var på vägen, att gå åt Norrköping och gått in uti detta Anders Fyrbergs torp, och funnit sin man där tillika med et förr omnämnda kvinnfolket Helena, vilken Fyrbergs hustru Elin Nilsson, sagt vara Lakoschies hustru.

Då hon i återresan träffat nämndeman Hindrich Persson i Gisslö, som hon bett följa med sig dit, vilken det gjort.

Vid ankomsten i Fyrbergs torp känt igen honom, efter han varit hos honom inkvarterad, då kvinnfolket jämväl varit inne. Varpå nämndeman frågat Lakoschi om han var gifter.

Därtill han svarat, i två år och att prästen var död, som vigt honom.

Varpå, hon konan Helena, begynt med otidigheter överfalla hustru Kerstin, så att hon måste rymma ur huset och gå till nämndeman Anders Andersson och det angivit.

Men då hon om morgonen ditkommer, så var konan Helena samt dess gosse borta, men Lakoschi var kvar och blev arresterad.

Anders Fyrbergs hustru Elin Nilsson närvarande, vidgår att hon uti sin mans frånvaro, emottagit denna Michel Lakoschi och kvinnfolket, som sagt sig vara hans hustru och hava de levat som hustru och man.

Hon har om dagarna suttit hemma och gjort vävskedar, men han gått i bygden och skaffat sig födan.

Ber om förskoning för det hon mottagit dem, som och dess man Anders Fyrberg, genome n inlagd skrift.

Lakoschi tillfrågades huru han kommit, att bliva bekant med denan konon.

Då han svarade, att det skett i Söderköping på källartrappan hos Pär Månsson, där hon suttit och spelat vid en marknad, som sedan varit med henne i Västra Husby och Ryd socknar.

Anser alldeles, att han varit gift med henne, men vidgår, att han ofta haft olovligt umgänge med henne.

Berättar och, att kvinnfolket Helenas man varit artillerist, men var död. Men vad han hette vet han intet, men han somras varit med henne, han intet förr vetat av, förrän hon tagit honom fråne n handelsman i Eds socken, där han varit att gå vall med boskap och får.

Rätten tillfrågade Lakoschies hustru Kerstin, om hon ville taga till godo igen och giva honom till.

Därpå hon bad, att hon skulle få gå ut och betänka sig, som hon lämnades.

Anders Fyrbergs hustru Elin Nilsson föreställdes huru hon kunde emottaga detta lösa patrisk och det så länge hos sig härbärgerade mot så mångfaldiga publicerade förbud. Inte påminnades sig den olägenhet och plikt, som hennes man och hon tillförne måst undergå för dylik förseelse.

Hon ursäktade sig och fann sig intet veta vad de nu varit för folk, ber om förskoning.

Lakoschi föreställdes än vidare vad han fött sig med en tiden han varit ifrån sin hustru.

Svarade, att han suttit och spelat på markanderna och därmed närt sig.

Ber sin hustru om förlåtelse, att hon vill taga honom tillgodo igen, så skall han bättra sig.

Vilken utlät sig inte straxt ville begära honom, för det han varit så länge borta, begynnandes att ursäkta honom på det sättet, att somhan, skild från henne på Öland och hon då, hon såg honom intet komma tillbaka begivnit sig här å orten, så har han antagligen ej kunant veta var hon vistades, utan hon lærer tänka, hon skulle begivnit sig till sin födelseort, som är 5 mil på andra sidan Jönköping.

Men vad det angår, att taga honom tillbaka igen, därpå har hon ännu ej betänkt sig.

Lakoschi bedyrar, att han sökt sin hustru, såväl på Öland som vid Jönköping, men ej funnit henne.

Därföre han ej vetat verest han skulle söka henne. Därför han gått omkring och sökt sin föda, men den konan Helena, har han allenast tre månader och det här i orten varit bekant med i följe.

Bedyrar det vara osanning, som han för nämndemannen berättat.

Nämndeman Hindrich i Gisslö gör samma berättelse, som hustru Kerstin, samt berättar, att han Lakoschi och tillstått, att de voro gifta.

Rätten lät parterna taga avträde till i morgon, då de vidare skola föreställda bliva.

Den 5 juni kontenerades med tinget och föreställdes åter, förut avskedde dragonen Michel Lakoschi samt dess hustru Kersin Håkansdotter samt båtsman Anders Fyrbergs hustru Elin Nilsson, vilka alla anhålla om utslag i det incammerade målet.

Frågades hustru Kerstin Håkansdotter, som förr, att hon ingen plikt påstår på sin man Michel Lakoschi, för det han så länge ifrån henne varit borta, väntar hon sådant mera av ovetenhet var hon vistades, än av uppsåt honom, att övergiva kan hav begått, förklarade sig nöjd honom, att åter taga samt dess brott tillgiva vad henne angår i skäligaste måtto för straff.

Michel Lakoschi erkänner sin hustrus godhet och eblodar sig varande, som en ärlig, redlig och trogen make, vill lova med henne och på allt sätt söka hennes och barnens bästa.

Hustru Elin Nilsson vidgår sitt brott, att hon detta lösa patrisk emottagit, men ber om förlåtelse.

Länsman välbetrodde Anders Andersson har härvid inte vidare att påminna, utan begär, att saken må bliva slutad, efter löskvinnan Helena ej lærer snart ertappas och allt utseende trevligt kan, vore att ingen präst dem sammanvigt, efter det att kvinnan ej fanns i socknen.

Resolutio:

Såsom avskedade dragonen Michel Lakoschi, vilken ifrån sin hustru Kerstin Håkansdotter på Bjärstads ägor, 8 års tid varit frånvarande, själv tillstår och bekänt, det som under samma tid i tre månaders dag haft följligt sällskap och köttsligt umgänge med en landstrykerska Helan, vars man varit en artillerkarls änka från Stockholm, men hon mot dess förnekande ej kunde bevisas elelr i någon måtto sannolikt göras, det han med henne varit sammanvigd, fast de så föregivit under innevarande, på det de så mycket bättre i bygden kunnat passera.

Havandes bemälde dragonhustrun Kerstin Håkansdotter för sin del tillgivit sin mans brott och honom återtager till sin äkta man och påstår ej något straff på honom, för det han så länge dess säng och bolag avvikit, efter det hon förmenar det mera av okunninghet om hemmes hemvist.

Alltså finner häradsrätten skäligt, att i följe av 1653 års straffordning 1 § sakfälla honom Michel Lakoschi, efter sin egen muns bekännande, för bevisat enkalt hor till sina 80 daler silvermynts böter, men i saknad av penningar botum att corporalieter avstraffas med 32 par spö, 3 slag av vart par samt sedan, enligt 1689 års kyrkolag och ordning 9 kapitlet 4 §, att undergå 3 söndageras uppenbar kyrkoplikt uti Tåby kyrka och därefter skriftas och avlösas samt i bolag tråda med sin lagvigda hustru Kersin Håkansdotter och vara henne som en ärlig, trogen och redelig maka sammanleva efter dess löfte, hushållet söka upphjälpa och ej fördriva, så vidare han i annan händelse behörigt straff undvika ville.

Vad angår båtsman Fyrbergs hustru Elin Nilsson, som emot så många publicerade förbud, oaktat dess man tillförne för det han hyst löspatrask, vid denna tingsrätt pliktat, likväl underståtts sig i 3 veckors dag hysa och härbärgera denan utan pass kringstrykande Lakoschi och det medföljande kvinnfolket Helena med hennes son, kommer hon enligt 1723 års tjänstehjonsstadga 1 § därför, att plikta sina 40 daler silvermynt och i brist av penningböter avstraffas med 4 par ris 3 slag av varje paret.

Lagtima sommarting den 5 juni 1735 i Kuddby.

§ 32.

Olof Trulksson och Sven Ericsson i Brunneby anhöllo, genom inlagd skrift till tingsrätten, huruledes på åtskilliga ställen i orten oc gårdarna, en stor oreda är kommen vid åkersskiftet, dels av råmärkens rubbande och dels av vanlig hävd, så att dess hemman uti åkermålet på många ställan lider. Varföre de anhåller, att behöriga delningsmän måtte förordna slut och efter rättelse och somd et är med lag och kongliga förordningar enligt, att var och en bör, i proportion efter stångafallet och gårddatalet, äga sin tillständiga del av åker och äng.

Så prövar tingsrätten skäligt, att förordna kronolänsman välaktade Anders Andersson tillika med tvenne nämndemän samma delnign förrätta.

Börandes länsman i god tid förut kommunicera termin, så väl med herr bergmästaren Danckwardt, som med skrädadren Petter Holm, tillika med de andra åboarna, som dä därvid, antingen själva eller genom ombud sin fullbemäktig kunan vara tillstädes, sin rätt att bevaka och om denna delning till alla grannarnas och behörigas nytta sker, så bör de och proportionerligt åter bestå delnignsomkostanderna.

Den 23 september 1735.

Blev i följe av högvälborne herr baron och landshövdingens gunstiga memorial resolution den 9 augusti sistlidet en **laga häradssyn och delning på Ljunga och Tåby byars** ägor, som äro belägna i Björkekinds härad och Tåby socken. av undertecknad ordinarie häradshövding, kronolänsman Anders Andersson samt nämndemännen

Olof i Linneberg,
Olof i Gnedby,
Håkan i Svällestad,
Hans Hansson i Väsby,
Måns Botvidsson i Linenberga,
Hindrich Persson i Gisslö,
Sven Dansson i Tjuvatorp och
Jöns Nilsson i Österskam.

Å den consistorei vägnar, till Prästgårdens rätts bevakande, infann sig, efter ven. consistorie brev av den 3 september sistlidet, kyrkoherden ärevördige och högvällärde herr Johan Wiman.

Efter högvälborne herr baron och landshövdingens skrivelse av den 1 hujus sistlidet inställde sig kronobefallningsman äreborne och välbetrodde Magnus Helelrstedt.

Kronohemmanets rätt, vid detta tillfälle att bevaka, extra ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Jacob Wallberg, infann sig efter högvälborne herr baron och landshövdingens memorialresolution av den 9 augusti sistlidet.

Jämväl inställde sig kyrkoherden i Tåby, ärevördige och vällärde herr Nils Södersten samt å församlingens vägnar nämndemännen Per Olofsson i Torp och Hindrich Johansson i Skällingstad.

Å rusthållet i Ljunga vägnar var, utom herr kronobefallningsman, närvarande rusthållerskan jungfru Brita Wikman som befallmäktigade, lantjägmästaren välbetrodde Nils Bröms.

Men ehuru brev om denna termin är utgånet till högvälborne herr baron och fältmaskalken Hugo Hamilton, så är dock ingen å regementets vägnar, varken för rusthållet eller profossbostället närvarande.

Å skattehemmanets vägnar i Ljunga var tillstädes åboen och skatterättsinnehavaren Nils Larsson.

För två hela frälsehemman i Tåby, som högvälborne herr baron och landshövding Eric Wrangel är frälseägare till, var ingen närvarande, ehuru publikation är skedd och därjämte notifikation därom till herr baron och landshövding avgången är.

För tvenne hela frälsehemmans vägnar i Tåby, lagmannen Daniel Sparrskiöld tillhöriga, var dess frälseinspektör välbetrodde Johan Sandberg, dock utan fullmakt, efter herr lagman tänker sig själv komma till städes och vara närvarande.

Å skattehemmanet i Tåby vägnar, som rådmannen i Söderköping välaktade Johan Hagman med dess styvbarn äger skatterättigheten av, var ingen tillstädes.

På det 1/4-del avgärda skattekronoaugmentens hemman Oxtorps vägnar, som bergmästaren Gustaf Danckwardt är ägare till, infann sig bonden Jon Månsson i Brunneby, efter fullmakt av den 15 hujus.

Förrättningen företogs.

Därvid först uppropades högvälborne herr baron och landshövdingens resolution av den 9 augusti sistlidet, på extra ordinarie lantmätarens välbetrodde Carl

Jacob Wallbergs memorial av den 13 juli 1734, varuti högvälborne herr baron och landshövding, i anseendetill de omstridigheter och påståenden, som kyrkoherdarna herr Wiman och Södersten gjort vid delningen på Ljunga och Tåby bvs ägor, behagat remittera detta mål till undertecknad, ordinarie domare, med begäran, att efter förd korrespondens med ven. consistorie och flera vederbörande om terminen, sig företaga in loco syn och utdöma de vid samma delning förekommande tvistigheter.

Förklarades sedan, med berörda delning, såsom mellan skatte, krono och frälse, på så sätt som lag och Kongl förordning förmår och innehåller.

Herrar kyrkoherdar Wiman och Södersten förklara sig, att de ev eget bevåg vid denna förrättning, ingen protest gjort, utan företer ärevärdige och höglärde herr magistern och lektoern Ekmans brev på consistorie vägna, av den 3 juli 1734, vari anföres, att som ingen vederbörande landshövdignsämhet, befallningsman, herr lantmätare givit consistorie någon kunskap om de anställda delningen, så skulle det vara nutt grad, som därvid förrättades och efter consistorium ej haft tid nog, att konsistituera någon fullmäktig till förrättningen, så skulle herrar kyrkoherdar emot densamma protestera.

Haver herrar kyrkoherdar förklara sig vidare, att de aldrig inlåtit sig i någon aktion, protest eller delning, på annat än skog och utägor, varpå första remissen och ansökningen skett, samt ven. consistorie brev och order lvfå, men aldrig angående hagar, bol och hemägor.

Häremot framställdes högvälborne herr baron och landshövdingens resolution av den 19 februari 1734, däruti i följe av Kongl Majts resolution på allmogens besvär 1731 § 8, samt Kongl förordningen av den 30 augusti samma år förordnades, att en laga delning må ske på Ljunga byes skog, mark och utägor. Vilket mål till extra ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Johan Wallberg är vordet remitterat.

Vilken resolution sedermera är vorden förklarad genom landshövdingens resolution av den 12 juni 1734, som förmår, att all den stund lantmätarens instruktion i den 9:e punkten av år 1725 tydeligen förmåler, att när en delning grannarna emellan uti en by är beviljad, bör då ägorna geometriskt avtagas och i svennerhet måste en sådan avsättning ske om hagar och skogsmark med dess intäkter, delas skola.

Varefter som orden i bemänte punkt lyda, delningen förrättas efter lag och den vanliga praxin, så att var får sin tillbörliga andel över allt, både i luft och land.

Varutav klarligen följer, att delning bör ske i anledning av högvälborne herr baron och landshövdingens resolution av den 19 februari sistlidet, på det som utmarker är intaget och grannarna icke haver sin proportionerliga andel uti eller i ordentligt skiftelag ligger.

I anseende härtill bemänte resolution icke annorlunda kan eller bör förtydas, än rätta meningen i densamma är, utan sådan delning på Ljunga skogsmark och utägor, varunder jämväl intagorna förstås bör förrättas.

Emedan herr kyrkoherden Söderstens påstående, att Prästgården, om en delning skulle ske på hagar och åkerlyckor, må okvalat behålla dess intagor därav, som den av urminens tider inenhaft.

Härvid intet kan hava något vinn, helst 4 kapitlet byggningsbalken utförligen omtalar, att hävd intet gäller grannar emellan uti en by, utan mätas dem emellan efter öre och örtug.

Men om vederbörande grannar, nu sådan delning skulle förmena sig något vara förnär skett, så hörer sådant, som tvist mellan skatte, krono och frälse till vederbörligt forum.

I anledning av denna resolution är terminen av lantmätaren utsatt till delningens företagande den 8 februari 1734, men då därvid ingenting kunnat göras

2

i anseednde till den protest, som är skedd i anledning av herr magistrern och lektorns brev å consistorie vägnar, varför uppå lantmätaren Wallbergs memorial, remissen är följd till vederbörande domare och de flera.

Herr kyrkoherden Wiman, såsom ven. consistorie fullmäktige, företer en skrift av kyrkoherden Södersten, till ven. consistorie ingiven den 8 september sistlidet, däruti kyrkoherden beklagar sig, att ehuru efter första förordningen, delningen över skog och mulbete emellan Ljunag och Tåbv bvar, redan den 13 mars nästlidet är fullleligen är vorden verkställd, så skall dock kanhända någon trätolvsten ny skattebonde, till vilja för ett båtsmantorp, nu ej och hel annan förlikning blivitt utsökt.

Varefter skall vilja gås vidare, nämligen i de enskvlta hagarna, varigenom Prästgården vilja kväljas i sin urgamla roliga hävd, han haft därpå förr och från 1475 efter kyrkobrevens bevis, varföre herr kyrkoherden utbad sig ven. consistorie bistånd, till en slik oros undslippande, till bestyrkande av den gamla hävd, som varit på Prästgårds ägor företes kyrkoboks annotationer av 1475, 1584, 1695, uti vilka alla nya hagar äro menta mer än 1695 års annotationer, där det uppföres en kohage om 10 kobeten och en liten hage om 2 hästabeten samt trenen hästabeten i Runnebergs hage.

Vilket och är enligt med denöver Prästgården, Ljunga och Tåby bvar upprättade kartan av lantmätaren Anders Mörn utan något årtal, varföre och herr kyrkoherden Wiman påstår, att samma ägor må Prästgården orubbat tillhöra, besvnerligen som hans Kongl Majt, uti dess nådiga privilegier, medelte prästerskapet vid 1723 års riskdag och dess 4:de punkt i nåder förunnar prästerskapet, att oförändrat njuta och ehhålla, efter gammal hävd, sina prästgårdar med alla dess tillhöriga ägor och lägenheter, av vad namn de hava kunna, som efter urminnes hävd är, på eller av, andra lagliga skäl kunna bevisas därtill lyda.

Vilket påstås vara bestyrkt genom Kongl Majt nådiga resolution på allmogens allmänan besvär vid 1734 års riskdag och dess 96 §, däruti Kongl Majt förklarar sig i nåder benägen, att hålla en kraftig hans över samtliga dess trogna undersåtars väl, förvärvade privilegier, fri och rättigheter. Varföre och samtliga Kongl Majts och Riksens ämbetsmäns hägn ochnedrigare, uppå vilket föranstaltande verkställigheten och allt sådant i någon måtto ankommer kan, befallles det de jämte en oförsumligen oväldig och skvndsam handräcknings meddelande, icke fördrista sig genom en elelr annan stridig förtryckning, pp något sätt rubba, ändra eller förklara Kongl Majts nådigaste meddelade resolutioner, privilegier, påbud och förordningar, utan dem som de i bokstaven lyda, noga i antagna verkställa och i underdånighet efterleva.

Förmodar och påstår, för den skull, herr kyrkoherden, att Prästgården i alla måtto bliva behållen utan någon rubbning vid den av urvärderliga tider havda ägor och urminnes hävd, som nuvarande kyrkoherden i Tåbv begärt, ej helelr dess antecessorer för honom mera än Prästgården tillförne innehaft och nvttiat och således ej guvit någon anledning till stridigheter, som vppats, samt därpå fölinde undersöknignar, som ej utan besvär och omkostnader kunna utlöpa.

Så vill herr kyrkoherden, hava Prästgården ej allenast skild ifrån de vppade stridigheterna, utan och ifrån all delaktighet uti de därav flvtande omkostnader, med påstående, att få veta vem som är sökare härutinnan, på det av honom må kunna och erhållas ersättning, för det besvär och kostnad, prästgårdens innehavare och flera vidd etta tillfälle, onödigtvis är påbragt.

Kronobefallnignsman Helelrstedt förklarade, att han ingenting härvid vidare kan hava att påminan, än som resolutionen innehåller, helst alla 4 hemman i Ljunag by äro krono och särdelse honom lika nära, att försvara deras rätt, vilken han förmenar egenetligen de uti bestå, när vart och ett hemman njuter

sin tillståndiga rättighet i alla ägor efter stångafallet, som utom en laga delning ej kan låta sig göra.

Förmodades att urminnes hävd ej kan påstås uti byalag.

Härvid intalade skattehemmanets åbo i Ljunga Nils Larsson, att torp och hagar, så mycket mera böra komma under intagor, att konfideras som en del därav i mannaminne är inkräktade och uppodlade.

Uppnämnde särdelse Långkärret, som dess antensor matrimonu inhägnad och som gammal hävd intet ville gälal för honom vad båtsmanstorpet angår, som förr varit under dess gård, men nu nyttjas under kronorusthållet.

Så påstår han, att den ej heller bör gälla för andra, som i byarna äro intressenter, besynnerligen som han förmenar genom brev, lovar kunna visas när eller på vad villkor Prästgårdens hästhage av utmarken blivit antagen.

Varom jungfru Wikman, vid förra synen uppvist ett dokument, som efterfrågades och företeddes.

Ett brev skrivet 1653 av kyrkoherden i Tåby församling framlidne Marcus Eriksson, varuti anföres, att då Långkärret byttes, skulle de slå tag om tag, och då skulle de och den obydda delen elelr gatande jorden över kärret vid Tåbyhagen, de till intaga.

Och så bytte Tåby och Ljunga halva kärret över, med stängen i vått och torrt, men Prästgårdshage på kärret skulle bliva för sig allena och icke gå uti Ljunga och Tåby stångafall.

Herr kyrkoherden Wiman påstår sig härav kunna finna, att Prästgårdens hage den tiden varit Prästgårdens ägor, utan att ligga varken i Ljunga eller Tåby ägors stångafall.

Den 24 kontiunerades med förrättningen.

Sedan häradsstyrelsens och andra vederbörande voro samlade, påminte herr kronobefallningsman Helelrstedt, att uti 1475 års kyrkoboks annotationer finens anfört, det Prästbordet ägde fjärdeparten i Ljungabo ägor i åker och äng, vilket kronobefallningsman begärde må bliva annoterat till protokollet.

Varjämte begärdes, att lantmätare Wallberg må lämna underrättelse, huru härmed efter kartan och dess beskrivning, är beskaffat.

Vilken anförde, att uti de ägor, som i skiftelag delta äro, böra alla fyra hemmanen hava lika mycket, men icke uti hagar och åkerlyckor med några små ängspartar hava enskilt sin del, med huruvida det kommer överens med stångafallet, efter den proportion var och en bör hava i åker och äng.

Haver ingejören ännu ej haft tillfälle, att göra sig underrättad om, helst emot delningen är vordet protesterat.

Kunandes ingen redighet nli på Ljunga ägor inann Tåby och Ljunga, först bliva skilda ifrån varann.

Vilket inspektoren Sandberg, å sin principals vägnar, påstår måtte ske och att var och en finge visa sina skäl och rämärken, varom han nu närmare skall vara underrättad än förra gången.

Herr kyrkoherden Wiman anförde härvid, att han å ven, consistorie vägnar, som Prästgårdens fullmäktige, nu som förr påstår Prästgården må bliva vid sina gamla ägor oruddad, som han över 320 år innehaft och såledse herr kyrkoherden, som en gammal man, må bliva entledigad ifrån vidare besvär och kostnad, besynnerligen som där någon rubbning skulle ske, sådat skulle förorsaka en stor olägenhet och en obotlig skada, så väl för församlingen som för många andra.

Helst det lærer kuan göras vid sådant tillfälle bevisligt, att Prästgården ingen byggningstomt äger i Ljunga, utan haver sin byggningstomt på Tåby ägor.

Varemot de andra hemmanen i Ljunag nyttjat sina på byggningstomtens uppgjorda åkertäppor dem till fördel och Prästgården till avsaknad.

Dessutom om Prästgårdens kohage skulle finnas vara något större än de andra i Ljunga, så har Prästgården däremot bortgivit till de andra hemmanen i Ljunga dess andel i Kongsängen, haver ej heller någon del uti den så kallade Nöthagen, vilket allt Prästgården dock ej ville påtala, om han får bliva vid sin förra, havda roliga hävd bibehållen.

Där lika väl av Kongsängen de andra gårdarna nyttjat 3 a 4 lass hö årligen, allt som årgången är.

Vilket, uppå herr kyrkoherens begäran, nämndemännen Per i Torp och Hindrich i Skällingstad samt Olof i Gnedby visste intyga, samt var fast de intet visste storleken därav.

Nils Larsson i Ljunga anser härvid, att Prästgården emot Nöthagen, skall hava en apart hump uti ängen bredvid hagen, vilken dock skall vara mycket uppriven och ganska litet hö skall kunna fås på, men står dock på kartan uppsatt för 1 1/2 lass hö.

Men den andra humpen i Kongsängen, som Ljungaborna enskilt nyttjat, står i kartan uppsatt för 2 lass hö på varje gård.

Men kronobefallningsman hade sig härvid ingenting hava, att påminna varken uti det ena eller det andra, utan kommer det uti häradssynerättens rättvisa omprövande jämväl och angående omkostnaderna härvid.

Protokollet upplästes och var därvid intet att påminna.

Därför häradssynerätten tog allt föregående i noga beprövande och stannade efter övervägande i följande slut.

Resolutio.

I följe av högvälborne herr baron och landshövdingens remissoral resolution avd en 9 augusti sistlidet, uppå extra ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Johan Wallbergs memorial, är väl efetr förd korrespondens om terminen, såväl med ven. consistorie om fullmäktiges utställande för Prästgården i Tåby, som med högvälborne herr baron och fältmarskalken Hamilton, om regementets fullmäktiges insändande för rusthållet Ljunga och Profossbostället därstädes samt högvälborne herr baron och landshövdingen om fullmäktig för kronohemmanen jämte landshövdingen Wrangel för tvenne dess frälsehemman Tåby och välborne herr lagman Daniel Sparrskiöld för även tvenne frälsehemman i Tåby, en laga häradssynerätt anställd i Ljunga till att in loco företaga, syna och avdöma de tvistigheter, som yppats vid den intenderade delningen mellan Ljunag och Tåby samt Ljunga hemmans åboar särskilt emellan.

Varvid ehuru synerätten väntat in på andra dagen och emellertid sökt göra sig underrättad om beskaffenheten i dessa mål, som protokollet närmare uttrycker, varav även befinnes, att stridigheterna enkannerligen sig yppat av ett båtsmanstorp, som nya skattehemmanet Ljunga tillförne innehaft, men nu nyttjas under rusthållet darsammastädes och ville försvaras under berörda rusthålls ägor och tillhörigheter.

Havandes detta mål, redan år 1703, så väl vid tingsrätten som dåvarande herr landshövding Trotzig varit före, och till laga skifte remitterad.

Vilket sedermera genom resolutioner utav den 21 oktober 1709, 19 mars 1728, 15 jun 1731, 30 april 1733, 19 februari 1734 och en 12 juni samma år är befallt att verkställas genom laga delning på ägorna efter stångafallet.

Men Prästgården i Tåby nu ingend el i denna tvistighet vill taga, utan förbehåller sig sin gamla och roliga hävd, så hava dock varken å regementets vägnar för rusthållet Ljunag och Profossbostället, ej heller å högvälborne herr baron och landshövding Wrangel vidgår för tvenne frälsehemman i Tåby, någon fullmäktige sig infunnit.

Och som, såväl rusthållet som profossbostället jämte frälsehemmanens ägor vid detta tillfälle oundertageligen lära komma att röras, varuti berörda fullmäktiga samt vederbörande jordägares elelr dess rätta ombuds närvaro

ej bör dömas, besynnerligen då ingen fullkomlig säkerhet kan visas om notifikationernas riktiga framkomst, så finner häradsstyrelsen skäligt härmed disserter till nästa kommande år, då i god tid förut behörig termin, till laga häradsstyrelsens anställande skall bliva utsatt och högvälborne herr baron och landshövding till notifikationernas överstyran mot behöriga bevis avsökas, på det då ingenting må fel till sakens fullkomliga företagande, rannsaka och avgörande. Skolandes då även om häradsstyrelsens arvode behörigen bliva avslutat.

Lagtima hösteting den 14 oktober 1734 i Kuddby.

§ 16.

Kronolänsman välaktade Anders Andersson instämde, efter vederbörligt angivande, rusthållaren Håkan Månsson uti Stensvad för det hans tvenne döttrar skall brukar åtskilliga förbjudna tyger till kläder, varöver påstås plikt.

Efter upprop inställde sig svaranden jämte dess måg, frälsefogden Johan Berg, som ingav en attest av den 17 september, utav majoren välborne herr Carl Segerhielm, däruti betygas, att han är fogde på en majorens gård och att dess hustru inget annat burit än som en fogdehustru är tjänligt och som hon fått en kofta av majorens fru, anhållande bemälte Johan Berg, att dess hustru må få bruka de kläder, som henne av dess fru matmoder äro givna.

Håkan Månsson förklarar, att han intet låtit sin dotter bära andra kläder än de, som henne tillåtna äro av ylle allenast.

De på annat sätt skurna av, dess dotter hela året varit i Norrköping alla helger även bönedagen, då hon gått till heleliga bordet, haft på sig en halv-siden tröja, som han ej vetat av.

Tingsrätten haver häröver behörigen resolverat andra de angivna kläderna bliva besedda, på det man må kunna avsäga om Jphan Bergs hustru brutit mot något, som hon ej kan anstå eller och sedan den mässan varit Håkans dotter andra bönedagen hustru landsman, men hon att göra anfall, att vid vittnesmål vid nästa ting, då parterna böra vara tillstädes.

Uppbuds och inteckningsprotokoll hållet den 28 oktober 1735.

Olof Trulsson i Brunneby ingav till tingsrätten, ett åkerdelningsinstrument hållet av kronolänsman Anders Andersson med tvenne nämndemän, den 14 augusti sistlidet, vari han i bekräftelse underställer, bergmästaren Gustaf Danckwardt till tingsrätten ingivna, följande skrift, nämligen:

" Till tingsrätten.

Under den 9 sistlidna juni, har välborne herr häradshövdingen och lovliga tingsrätten behagat resolvera, att länsman välaktade Anders Andersson tilllika med tvenne nämndemän skulle rätta den oreda, som skall vara kommen uti åkerskiftet, dels av råmärkens flyttande och dels av vanlig hävd grannarna emellan i Brunneby och Tåby socken, till vilken förrättning bemälte länsman utsatt terminen den 14 sistlidne augusti och mig densamma notifierade med begäran, att jag på förenämnde dag ville mig infinna och bevaka min rätt för skatterusthållet Brunneby.

Var uppå jag den 4 uti sistlidna månad svarade bemälte länsman, att den utsatta terminen tycktes vara obekvä, efter den inföll just i brådaste sädetiden, varmed jag förklarade mig ganska nöjd vara, att var och en hemmanens

äger i Brunneby innehåller, vad honom rätteligen kan tillkomma efter stångafallet både i åker och äng samt hagar och täppor och var annorlunda vid denna delning ske skulle.

Protesterar jag däremot med reservation av min tillståndiga rätt.

Välbetrodde herr häradshövding och lovlige tingsrätten behaga de härut förminna, att min begäran alldeles var enligt med Björkekinds härads lovlige tingsrätts resolution av den 5 sistlidna juni, voutinnan klareligen föreskrives huvudsaken med det man vid detta tillfälle skulle talas, nämligen efter stångafallet och gårdetalet, men mig är ganska okänt, att föredraga det länsman Anders Andersson vid denna delning icke gjorde sig den moden, att som sig bör observera åkrarnas längd, utan som hastigast bredden överallt och därefter delning i åkrarna och jorden förrättat.

Vilket sätt att dela med vis pass, med vara både enat lag och sända förvisso det stridande.

Ty på sådant fastställa, den som innehaver en åker av tunnelands bredd och fägne längd, ansenligen komma till korta emot den som possiderar en annan väl något smalare åker, dock av rätt längd.

I regard av välborne herr häradshövdingen och lovlige tingsrättens rättvisa föreställda, har jag förklarat mig nöjd vara såvida rustningsstammen i Brunneby mig tillhörig kunde angå, med den anbemälte delning, men i avseende till den äventyrlige procedere länsman Anders Andersson brukat, föranlåter jag på det sagt skriftligaste, som lag förmår protestera mot den bemälte länsman den 14 sistlidna augusti anställde och förrättade delning grannaerna mellan uti Brunneby och Tåby socken och härjämte reservera mig allan rätt som 1690 års karta över Brunneby rustningsstam därstädes tillägger.

Vartill jag förmodar mig, så mycket mera befogad vara actum uppon på regementets vägnar, vid ebmälet delning varit närvarande, som rustningsstammens rätt kunnat bevaka eller Olof Trulsson och Sven Ericsson ännu med något skäl kunnat visa sig uti åkerskiftet vara förnär skedd, helst jag rättning ej kan den minsta del i frandom hava, utan allenast innehaver vad vid delning råkat denan halva rustningsstammen tillägger, vilken Olof Trulssons fader, då han ännu var ägare av kronoskattegården Brunneby, åt mig brukat och sedermera dess måg Nils Gustafsson, men regementet icke låtit förmärka det ringaste avrad. Dessa som Olof Trulsson och Sven Ericsson må samma förmodar obefogat vad välborne herr häradshövdingen och lovlige tingsrätten före dem tagit.

Hos välborne häradshövdingen och lovlige tingsrätten anhåller jag hovsamt, att denna min protest och reservation må komma till rättens confidration, samt bliva till protokollet förd och mig därav extraktum protokolli meddelat vara.

Norrköping den 25 oktober 1735

G. Danckwardt. "

Och som således befinnes, att samtliga byamännen ej med denna länsman Anders Andersson och nämndemännen förrättade åkerjämkingarna i Brunneby äro nöjda, så kunna de ansöka högvälborne herr baron och landshövdingen om ordres till lantmätaren, vilken på den händelsen när grannarna ej åsynes egentligen tillkomma jordägarernas samt behöriga fullmäktige så å kronans som regementets vägnar närvarar efter erhållen tidig post och termnin.

Lagtima hösteting den 28 oktober 1735 i Kuddby.

§ 3.

Den ifrån förledet ting disserterade saken mellan högvärdördige och ärevördige och vällärde herr Nils Södersten i Tåby, jungfru Brita Wikman i Ljunga och Per i Vennerstorp uppropades, angående förut varit skogshygge på Prästgårdens och Ljunga ägor med lövgörande emot tingsförbud, varföre påstås plikt med expenser.

Herr kyrkoherden Södersten i egen person närvarande tillika med svaranden Per i Vennerstorp.

På jungfru Wikmans vägnar var ingen tillstädes, utan framviste Per en förlikning av den 19 oktober sistlidet, jungfru Wikman och honom emellan, så att intet åtal därpå av hemmanen mera skall göras utan all dispyt upphäves.

Svaranden tillstår sig, ej vetat att detta hygge skett på Prästgårds ägor, utan anhållit om förskoning för någon plikt.

Sedan, uppå rättens föreställning, förliktes Per i Vennerstorp med herr kyrkoherden Södersten på det sättet, att han i allt för ett giver kyrkoherden, för dess lidna skadestånd och tingskostnader aderton daler silvermynt till nästkommande ting och därmed all dispyt dem elemman är upphävd.

Lagtima höstetting den 30 oktober 1735 i Kuddby.

§ 28.

Jon Larsson i Skällingstad företedde tingsrätten en syningsattest av nämndemänn Per Olofsson i Torp och Hindrich Johansson i Skällingstad, daterad den 4 augusti sistlidet, över missväxten, som på dess åboende hemman i år varit.

Därvid säden överallt är eländig befunnen, men på största delen av åkrarna har ej varit halva utsädet och snart sagt intet eller som var till sin rätta växt och mognad kommen.

Och om han skulle komma tilväga med 3 tunnor korn, sådant som Gud det givet, rätt intet mera att tillgå.

Men vad vetet angår har det varit så svagt, att han ej mer än 1/2 tunna i det högsta kan utgöra.

Vidare angav Johan Nilsson i Nybble förbemälte nämndemäns attest av den 5 augusti sistlidet, att säden genom missväxt, på dess åboende kronohemman varit så eländig, att på somliga åkrar varit litet, men på största delen ej utsädet igen och så framt han skall hava något korn till att så åkern med, kan han ej utgöra någon spannmål.

Sven Olofsson i Fristad framviste sitt, även av de berörda nämndemäns attest av näst förberörde dato, på den missväxt, som vid kronogården, som han åbor, varit missväxt, att korn och vete innan det var avskuret, befanns det så eländigt, att på de åkrar han förut sått 2 tunnor korn, syntes han nu knappast en halvspann igen på vardera och ingenstädes har det synts varit stort likare, så att han knappt kan få utsädet igen och vetet har varit så tämligen klent, att han intet stort av det särdelse slaget kunde få.

Anhållande förenämnde åboar om häradsrättens bevis häröver och ebfanns så väl av nämnden, som den övriga allmogens bevittnande, så i sanning vara. Dörföre detta högvälborne herr baron och landshövdingens höggunstliga omprövande underställes, om icke dessa hemmans åboar enligt Kongl Majt förordning den 17 oktober 1723 må slippa, att betala spannmålen in natura, var med de utan sin undergång ej kunna utkomma.

(Missväxten var lika i Östkinds och Lösings häfader)

Lagtima hösteting den 30 oktober 1735 i Kuddby.

§ 50.

Jon Larsson i Skällingstad kårade till pigan Maria Andersdotter därstädes för misstankar, angående en silvertumblare, som för Jon är bortkommen i dess kista, medan hon där tjänat.

Som hon lovat skall komma tillrätta och sagt detsamma finnas i huset, med mera samt expenser.

Båtsman Per Svan, å sin syster pigan Maria Andersdotters vägnar, kårade till Jon Larsson i Skällingstad till laga grannlaga, angående en silvertumblare, som för honom skall vara bortkommen, samt beskyllning av trollpacka jämte kläder han från henne skall hava tagit, tillika med 3 alnar randigt samantvätt tyg, som ej ännu återbekommits med mera samt expenser.

Parterna tillstädes företedde kåranden en skrift, som upplästes och lades aad acta, däruti han påstår, hon måtet skaffa honom hans bortkomna bågare igen, efter hon med några bevis av komministern Brodin och kyrkoherden Collander om dess otrohet intygat, förnekar sig kallat henne trollpacka elelr tagit några kläder från henne, påståendes han därjämte expenser.

Pigan Maria Andersdotetr nekade enständigt därtill.

Parterna å bägge sidor anhöllo, att deras instämde vittnen må få höras, som voro kassören välbetrodde Nils Johansson, drängarna Måns Svensson, Måns Danielsson i Skällingstad, men mot Måns Svensson anfördes därtill jäv, att han trätt med pigan om tjuveriet och varandes avundsman, varefter han ej admitterades tillä tt vittna, utan de övriga efetr avlagt ed berättade följande:

1. Herr kassören Nils Johansson berättade, att emellan Pålsmässan och Mickelsmässan, kom han till Jon Larsson i Skällingstad, så berättade de för honom, att en silvertumblare omsex lod, kort före julhelgen, var för dem bortkommen, vilken de ingen annan kunde tilltala för, än pigan, som hemma var ifrån kyrkan

Därpå de ombad honom, det han ville föreställa pigan, om hon densamma ville återgiva, så var hon tumblaren tagit, där de även lovade, så snart hon det godvillleligen göra, ville henens förseelse gärna förlåta, och han detta henne föreställde, utbrast hon i sådana eder och förargelser, att hon densamma intet tagit.

Då hon åter sagt åt honom, nu ämnar Ni svärja ju emedan hon tror det, ty vari och ja skallarna vårt tal, och sade hon vidare, att hon tvenen gånger sökt en klok och honom givit en 6 dalers plåt och andra gamla 6 styver. Då denne försäkrat, att tumblaren intet var så långt borta, utan den som densamma tagit, kan många alnar därifrån brännvin supit och tumblaren väl kommer tillrätta.

2. Måns Danielsson i Skällingstad, att vid kyndelmässotiden, då hans husbondefolk saknat tumblaren, huru de frågat om intet vittne och de andra av folket skulle veta därav, därpå de svarat nej.

Därpå dess matmoder sagt, att hon visste intet vad hon skulle tro, utan sagt, det lærer väl konan Maria, som jag hos mig har, gjort efter jag kan spå dess beskärda del, att höra vad kan dyrka upp bevis och gå in i andras, så har hon väl gjort så med min kista, efter mera lovar kan ej vara storkova om andras.

Såsom hon väl tagit tjuvakarlen om ... då jag varit borta.

Därpå hon svarade, att det kan jag intet gjort, efter det var för samma omöjligt, att komma igenom två låsen först stugulåsen och sedan kistelåsen samt sagt, den som har tagit tumblaren, så har han väl tagit mer, samt att hon sagt, då han gick bort och skulle låsa efetr kistlåren, så skulle dom finnas i gården, men intet annan stördes.

3. Pigan Kerstin Carlsdotter vittnade lika med förra vittnet, samt att hon lovat skaffa henne själv tumblaren igen och letat i fånghalmen efter den.

Pigan Maria nekar omigen därtill med många otidigheter om dessa vittnen, som att hon förleden annandags jul, gått bort om nattetid, att fast något oklart väder, att hon om morgonen varit i Jämjö, därets hon haft sin syster och förminnes då haft tumblingen med sig.

Nekar ej heller, att hennes far lagt tumblaren i kistan, som hon säger sig när dess matmoder den nedlagt, samt letat efter honom i sänghalmen rättan själv.

Sedan saken tills i morgon uppskjutes.

Den från förleden gårdag disserterade saken, mellan Jon Larsson i Skällingstad och pigan Maria Andersdotter, angående en av henne anklagad borttagen silvertumblare företogs nu åter.

Förekallades Maria Andersdotter, varvid alla de bindnande omständigheterna, som härvid befinnits, henne föreställda bleve, med förmaning, att bekänna sanningen till vidare besvär och tidens utdräkts undvikande.

Men hon nekade som tillförne.

Alltså och som hon ej allenast måste vidgå, det hon den söndag varit hemma, då tumblaren bortkommit och därom med drängen Måns Svensson, som samma söndag var hemmam, tristat hon även annandag jul, uti ett mycket elakt snöglopp och oväder bortgått om nattetid, så att hon varit i Jämjö om morgonen, därest hon haft sin syster i tjänst och förmenas den gången, tumblaren bortburit, så svarat den samma sakndaes, vetat i vilken kista den legat, begynt att leta uti sänghalmne och annorstädes efter honom samt bestyrkt, att den ej vore ur gården, varpå hon, utan någon anmaning gått bort, att söka en klok gubbe om silvertumblarens återställande, vavidhon efter dess berättelse första gången skulle givit 6 daler och andra gången 6 styver, samt skolat sagt henne, att tumblaren voro i husen och den , som tagit har tagit mera ur huset.

Vilket allt hon nu ville återkalla.

Dessutom har hon tjänst med otidighet och har också blivit befunnen, vilka alla omständigheter, ej mindre anses kunan om för halva skäl.

Varföre hon Maria Andersdotter, i anledning av 29 domareregeln, sig med ed därifrån komma att bevisa.

Börandes hon vid nästa tings första tingsdag, sig utan vidare stämning infinna, eden där att göra, rättandes sig efter den termin som därtill i predikstolarna utlvst varder.

Lagtima vinterting den 3 februari 1736 i Kuddby.

§ 4.

Jon Larsson i Skällingstad inställde kassören i Söderköping välbetrodde Nils Johansson tillika med Sven Olofsson i Tåstad, att vittna , det pigan Maria Andersdotter med dess broder Per Andersson, bjudit honom förlikning för de för honom bortstulna silvertumblaren med mera.

Käranden närvarande tillika med pigan Maria, som nekar att hon bjudit någon förlikning, efter hon är oskyldig i brottet.

Bonden Sven Olofsson i Tåstad bevittnar, genom inlagd skrift till tingsrätten, att sedan pigan Maria, vid sista tinget blev pålagd, att sig nu med ed befria ifrån förenämnde silvertumblares bortstjälande, har Per Andersson tillika med sin syster, kommit till Jon Larsson på tingsplatsen, och före-

ställde honom taga förlikning, efter han ännu hade hennes lön inne.

Varpå Jon svarat, får tjuven svärja så hänger han intet.

Sedan berättade kassören Nils Johanson lila med förra vittnet, att pigan bjudit Jon förlikning och det skett innan hon belev pålagd, att vid tinget befria sig med ed.

Pigan Maria nekar sig bjudit förlikning, men om dess broder bjudit någon det, kan hon intet neka till och säger ej något ont gjort, därför hon skulle vilja förlikning samt bad sin broder låta bliva, att tala om förlikning och att nämndeman Hindrich i Skällingstad sagt, att hon ej behövde förlikas, om hon ej gjort något ont.

Vartill nämndemannen, på tillfrågan, han nekar sig någonsin sagt, efter hon aldrig har frågat eller talt med honom därom.

Käranden påstod, att med saken skulle få uppskjutas tills i morgon, då han ville inskaffa flera vittnen, som honom kunde upplysning giva. Vilket av tingsrätten beviljades.

Lagtima vinterting den 3 februari 1736 i Kuddby.

§ 7.

Båtsmannen Måns Andersson Orre kärke till bonden Anders Rahlsson i Tåby, för det han ej skall vilja betala de sex daler silvermynt, han skall bekommit för Kerstin Månsdottrars sarströja, han 1718 bortsålt, som påståendes expenser.

Parterna närvarande, då käranden företedde en attest av Rahl Hansson i Sätra, som betygar, att han köpt en tröja, som flickan Kersin ärvt efter sin salig

moder, utav Anders Rahlsson för 6 daler silvemynt i gångbara penningar år 1718.

Svaranden nekar intet, att han tagit emot en plåt uti mynttecken, men påstår sig som ej haft gagn utav och erbjuder sig giva käranden dessa 6 daler silvermynt.

Käranden påstår expenser.

Vidare hade parterna ej att påminna, utan tingsrätten övervägde detta mål och stannade i följande utslag:

Resolutio:

Som bonden Anders Rahlsson i Tåby ej allenast genom attest av Rahl Hansson i Sätra är övertygad och själv vidgått det han, som var flickan Kerstin Månsdotters förmyndare, bortsålt en sarströja för 6 daler silvermynt, varföre nu flickans fader båtsman Måns Andersson Orre honom instämt.

Vilken skuld sedermera flickan, som i Stockholm tjänt, transporterat på sin broder Anders Månsson, att den få emottaga.

Alltså och som skulden är kvar och vidkänd, ty bör bonden Anders Rahlsson i Tåby dessa sex daler silvermynt till flickan Kestins broder Anders Månsson inom 6 veckors dag betala.

I annan händelse sökes hos exekutorn handräckning till utbekommande härav. Dessutom skall Anders Rahlsson ersätta båtsman Måns Orre tingsomkostnader, som haver ansetts till en daler 16 öre silvermynt.

Lagtima vinterting den 4 februari 1736 i Kuddby.

§ 17.

Den från förleden gårdga differerade saken mellan Jon Larsson i Skällingstad och pigan Maria Andersdotter, angående en bortstulen silvertumblare.

Då även inställdes den, förleden gårdag av pigan Maria åberopade, drängen Måns Svensson i Hospitalet i Söderköping, som pigan sagt, det han skulle tala om denna penningen, men den som finge se därav, de äro väl mer än den som finge raska i dem, det vore luft.

Därvid han skall svarat, det vore synd.

Men han sagt det nära rätt ingen synd, då Gud nog kunde.

Härtill drängen närvarande, nekade utan berättade, att han skulle sälja ett pipeskaft åt sin husbonde Hans Persson, då han upptagit några plåtar han haft, som han därföre pigan sagt om söndagen, att hans matomoder avrådande gå med de penningar hon sett hon haft, att de icke det, jag ärligt för-tjänat dem mer, och han har penningar och ägodelar nog. Jag avundas intet på dem.

Berättar sig även varit ute i stallet, men om pigan varit inne då eller ej, vet han intet.

Pigan säger sig intet annat veta, än drängen stadigt varit inne uti stugan.

Rätten föreställde dessa bägge, att efter de ensamma varit hemma, så få de räknas om den bortstulna tumblaren, men drängen förklarar, att husbondefolket ej vetat om tumblaren kommit bort, då eller någon annan gång, efter de ej saknat den förrän nyårsdagen, då Jons måg varit där, och förr har drängen ej vetat därav.

Därefter de begynte skylla på pigan Maria därföre, efter hon hade elakt besked. Parterna har härvid intet att anföra.

Alltså, som häradsrätten redan vid föregående höstating, på det sättet avgjort denna saken, att pigan Maria Andersdotter, sig må vid detta tinget med själv sin ed skulle befria, vilken resolution vunnit laga kraft, vill det intet anstå tingsrätten däruti någon ändring göra, besynnerligen som Jon Larsson i Skällingstad, genom sina nu inkallade vittnen, ej kunnat förebri-
bringa någon sådan skälig fullkomlig, som kunde övertyga pigan till saken.

Vad drängen Måns Svensson berättar, så vill Jon Larsson honom ingenting till-
lägga, varför han honom ej instämt.

Pigan Maria Andersdotter ej heller kan tillmäta honom någon skuld i den bortkomna silverkoppen, vidare än han varit i stugan den söndagen, då den förmenas hava förkommit.

Ty kommer berörda Maria Andersdotter, efter häradsrättens förra resolution, i morgon bittida få sig, att erlägg den henne pålagda befrielseeden.

Lagtima vinterting den 5 februari 1736 i Kuddby.

§ 21.

Pigan Maria Andersdotter framkallades, att avlägga den gamla, såvid föregående höstating som nu, ådömda värjemålseden för en silvertumblare, som förledet julas ett år sedan, blivit bortstulen för Jon Larsson i Skällingstad. Den hon med många misstankar och omständigheter blivit tillagd hava tagit.

Vilken och noga, så väl än som förr, förmandes om edens vikt och värde, men bad icke dess mindre vedervärde det att gånga.

Varför tingsrätten, i anseende till den själavända, som härvid bevisas, som och att berörda Maria Andersdotter, ej har någon särdeles friad i anseende till den kunskap, man må vara osant, om hennes föreviste trohet, förmente Jona Larsson, att vill han den geviva henne eden efter, vilket han och gjorde.

Alltså, som i anledning av 15 kapitlet tingsmålsbalken givna eden, är så god som gången, så befrias pigan Maria Andersdotter för den förkomna silverkoppen.

Dock som hon själv instämt drängen Måns Svensson i tjänst vid Söaderköpings hospital, till föregående ting och nu även genom sin ärvördiga berättelse varit orsaken, att han ånyo måste efterskickas, så kommer hon Maria Andersdotter, så till drängen i expenser, som Jon Larsson, för den moder han haft honom att efetrskicka, samt för det hon honom om slädaranas fråntagande olagligen instämt, från vilken tillvitelse Jon Larsson skäligen, såsom skyldig befrias.

Jämväl och för den möda och kostnad Jon Larsson haft med drängarnas efetersändande, att betala i expenser fem daler silvermynt, varav Jon Larsson njuuter tre daler 16 ör silvermynt samt drängen Måns Svensson 1 daler 16 öre silvermynt.

Lagtima vinterting den 5 feberuari 1736 i Kuddby.

§ 28.

Jon Larsson i Skällingstad ansökte hos häradsrätten om lov och tillstånd, att få åtgärda på dess enskilda skatteutmark en plats, som han tänker intaga till beteshage.

Sammaledes att få uppröja ett stycke av, en honom tillhörig mosse, till äng varpå ingen skog är, men lika kan uppodlas till 2 eller 3 lass höäng.

Häradsrätten nu sökte detta mål, då nämndeman Per Olofsson i Torp, som efter befallning detta haver synt och besiktigat, betygade, att vad det ena stycket betas kan, som till beteshage och intagan består av ett tunneland, varandes därpå skog till fång och ved.

Kan bliva med tiden god betesmark och är på Jon Larssons enskilda andel av utmarken.

Det andra stycket är även dess enskilda andel av en mosse, som hela byn är intresserad uti. Kan uppodlas till äng om 2 a 3 lass årligen, men är nu samfäld betesmark, varför de andra garnnarna emot dess intagande protesterat, efter Jon Larsson som således sitt, till äng intagna, ändock lika fullt nyttjar betet med dem.

Vilket dem ej till ringa avsaknad länder.

Alltså och som i denna byn är frälse, varav lagman välborne herr Daniel Sparrskiöld är ägare, vilken jämte de andra åboarna böra höras innan något lov därtill kan lämnas.

Ty kommuniceras denan Jon Larssons ansökning med ovanbemälte herr lagman och de övriga jordägarna i Skällingstad, att häröver vid nästa ting komma medsina påminnelser, om de något häremot haver att anföra.

Anno 1736 den 9 juli blev, i anledning av häradssynerättens resolution den 24 septemebr förledet år, en **laga häradssyn och delning** företaget på **Ljunga och Tåby bys ägor** i Björkekinds härad.

Varvid var närvarande, jämte undertecknad ordinarie häradshövding, kronolänsman välaktade Anders Andersson och nämndemännen:

Olof Jonsson i Gnedby,
Pehr Olofsson i Torp,
Håkan Ingesson i Sjövalla,
Hindrich Pehrsson i Gisslö,
Olof Andersson i Linneberga,
Sven Dansson i Tjuvantorp,
Jöns Nilsson i Österskam.
De övriga voro dels sjuka, dels döda.

Å kronohemmanets vägnar infann sig kronobefallningsman välbetrodde Magnus Helelrstedt,

Å ven consistorie vägnar för Prästtagården i Tåby kyrkoherden ärevärdige och högvällärde herr Lars Wiman, efter brev av den 5 sistlidne,

Å regementets vägnar löjtnanten välädle herr Carl Collner, å regementets auditor Exmans ställde fullmakt av den 7 juli sistliden,
På Tåby tvenne frälsehemmans vägnar, varuti lagman välborne Daniel Sparrskiöld är ägare, inställde sig jämväl lagmannen själv, dess inspektor välbetrodde Gustaf Sandberg jämväl.

Å högvälborne herr baron och landshövding Wrangels tvenne frälsehemmans vägnar, inspektoren välbetrodde Jonas Green, efter fullmakt av den 25 juni.

Å församlingens vägnar nämndeman Nils Nilsson i Fristad närrande.

Å rusthållerskan Brita Wikmans vägnar, jägmästaren välbetrodde Nils Bröms.

Sedan syningsrättens ledamöter samlat sig, androg å Tåby bys vägnar eller högvälborne herr baron och landshövdingens Wrangel samt välborne herr lagman Sparrskiölds frälsehemman, att ingen måtte med dispyten hav att skaffa, utan påstås, att Ljunga by må visa sin rågång.
Men skulle någon dispyt därvid uppkomma, så förbehålles det målet till lage- ligt förande.

Sedan upplästes den delning, som lantmätaren välbetrodde Carl Johan Wallberg förrättat på utmarken och skogen Tåby och Ljunag byar emellan den 18 maj sistlidet och tillfrågades samtliga närvarande frälsefullmäktige och krono samt skattehemmans ägar med deras fullmäktige, särskilt var för sig, om de med enan delning på utmarken och skogen äro förnöjda.

Vartill svarades, att så vida Ljunga åboar ej pretendera någon del i Tåby enskilda åker och hagestånd med mera, så haver ej heller Tåby by något att skaffa med Ljunga, utan förklarade sig alldeles nöjda med den förbättrade delningen på skogen och utmarken.

Dock ej betaget herr kyrkoherden Södersten, att söka den förmån vid dessa omkostnaders betalning, som 1723 års prästeliga privilegier 5 § kunna uttydas.

Actum ut supra

På häradssynerättens vägnar

Brunhild Johan.....

7

I anledning av föregående utlåtelse frågades samtliga Ljunga bys åboar och jordägare, om de påstå några ägor utav vad som Tåby med hägnad åker innehaver.

Därpå förklarades sig så väl herr kyrkoherden Wiman, såsom cinsistorie fullmäktige, som kyrkoherden herr Södersten och församlingens fullmäktige Nils Nilsson i Fristad, jämt jägmästaren välbetrodde Nils Bröms i rusthållets Ljunga vägnar regementsfullmäktige välädle herr Carl Collner, såväl som profosshemmanets vägnar samt skattehemmanets åboende Nils Larsson, enhälleligen, att de ingen åtalan gör på några ägor, som Tåby by med hägnad, nu för tiden innehaver och nyttjar, vare sig i hagestånd eller intäkter.

Därpå herr lagman förklarade häradsstyrelsen, sig gårdarna emellan uti syn, som bör vara lika stor i ägor och hagestånd, än ingen proportion, emedan Prästegårdens hage är efter kartan 33 tunnor 16 kappland stor, varuti är upptagen en liten täppa.

Men Rusthållets hage är mer däremot 8 tunnland 14 kappland och Skattegårdens hage 15 tunnland 14 kappland samt Profossbostället 11 tunnland 14 kappland stora uti Långkärr.

Och samma olikhet efter Prästgården har allena nästan så stor del, som alla de andra hemmanen jämväl bättre mark havande.

Detta Långkärr, som till hagestånd nyttjat, ej till gårdarna varit mer av uråldriga tider, men om dess delning först 1653 kommit överens, varandes ej om kohagen fästen, en Prästgården tillhörighet i kyrkobok annoterarna nämnt före än 1695, vilket å de andra gårdarnas vägnar, under urminnes hävd kunat räknas.

Varförutom på skogen till Prästgården, nu vid besiktingen befunnits, nyligen gjord åker, som dock på Prästgårds lott vid sista delningen fallit.

Uti de på utmarken upprättade torpställen samt intagna åkerlyckor och ängstäppor finnes ej heller någon likhet, utan har denna gården för den andra, däruti förmån, som och påstås Prästgården ej heller uti Kongsängen och Nöt-hagen, som de andra enskilt skall äga del.

Herr jägmästare Bröms uppviste jungfru Brita Wikmans, till högvälborne herr baron och landshövding inlagda supliqe, varuti klagas över skattebonde Nils Larsson, att han på allt sätt, vill söka inkräkta sig rusthållets ägor, såsom en åker i det ena gårdet, vilket skall vara förbytt jämte en hustomt samt halva vägen uti den ena gårdet till ängen inräknat, så att man med största möda kan komma till ängen med kreaturen, besynnerligen när det är uti träda.

Och som det respektive landshövdingensämnet, under den 28 juni, därpå resolverat, samt remitterat detat till synenämndens jämkning och delning, sagt att det som tjänligt bliver behörigen avslutat.

Alltså anhålles, att detta mål må nu komma till övervägande och avslutande därefter.

Samtliga Tåby bys boar förklarade sig, ej heller på hagestånd in i texten eller några andra ägor, som däromkring ända, sedan något yttalan göra, utan anhåller, att lantmätaren välbetrodde Carl Jacob Wallberg, må bliva förordnad upprätta behörig karta på alla ägorna, som de nu finnas och äro delta.

Varefter herr lagman och högvälborne herr baron och landshövdingen Wrangel, för sina frälsehemman vilja med hägnad avskilja sin del av skogen ifrån Ljunga.

Sedan detta således i vänlighet var avgjort, begav sig styrelsen, att bese Ljunga, här nära ägor och hagar och befanns bestående.

Då snart häradsstyrelsen kom tillbaka och satt sig igen, blev den första frågan till sakens utredning uti samtliga närvarande intressenters och fullmäktiges närvaro, såväl som kyrkoherden Söderstens begäran, efter-

skickades samtliga Tåby sockens fullmäktige Nils Nilsson i Fristad, huruvida det nu mer, sedan Tåby by skiljt sig ifrån Ljunga igenom en allmän överkommelse uti ute och hemägor, vill påstås efter förra angivandet, att Tåby Prästgård skall ligga på Tåby bys ägor till sin byggningstomt.

Därvid lagmannen välborne herr Daniel Sparrskiöld tillika med inspektoren Green, å egna och samtliga Tåby bys jordägares vägnar förklarade, att som en fullkomlig överenskommelse är träffad till undvikande av all vidare groll mellan Tåby och Ljunga byar, till ägornas skillnad såväl i hem som utägor, så förklarar sig jordägarna i Tåby by sig ingen vidare åtskillnad äga på Tåby Prästgårds tomt, utan anse den delen, som Ljunga ägor och där någon del därav, efter herr kyrkoherden Söderstens och Nils Nilsson i Fristad, samt i följe härav consistorie fullmäktige kyrkoherden Wimans påstående, skulel efter förment rågång vara på Tåby ägor, så avsvärjes den dispyten alldeles, i anseende till föregående överenskommelse och förklarars det hos Ljunga bys rätta ägor och Prästgårdens byggningstomt.

Herr kyrkoherden Södersten förklarade sig intet hava i denna saken till att svara eller vill hava därvid att göra.

Fullmäktige, å församlingens vägnar, Nils Nilsson i Fristad, som angivit detat för herr kyrkoherden Södersten, förklarat sig, att han väl hört detta av sina föräldrar, men kan ej åtaga sig det att bevisa elelr med något skäl bestyrka.

Herr kyrkoherden Wiman, såsom ven. consistorie fullmäktige, finner att den berättelsen som han på angivande, så väl vid protokollet som i ven. consistorium gjort angående berörda Prästgårds ägor, ej kan hava bestånd, efter han finner sig eonrictus av allt förargelse.

Enda att han det ej med några skäl kan bestyrka.

Påberopades sig i övrigt vad han förledet års synerätt andragit om Prästgårdens ägor, att de måtte bli va anlagda enligt prästeliga privilegier de anna 1723 § 4, med vad menas då anfört är och som kyrkoherden Södersten ingen delning på ägorna begärt eller dartill anledning.

Så påstår herr kyrkoherden Wiman, att han må alldeles bli va exemanerad vad kostnadernas betalning, har härvid använts och vidare komam att användas och att sådant må falla på den som denna oron haft.

Rekommenderade Prästgården med dess ägor å synerätten försvara.

Herr kronobefallningsman Helelrstedt åberopade sig och på sitt förra gjorda påstående, att ägorna i Ljunga må bli va , hemmanen efetr öre och stångafall mellan fördelta.

Kunnandes mot lag och kongliga förordningen ingen hävd gälla i byalag eller Prästtagården, den påstår större andel än dess med intressenter och grannar.

Och som herarr kyrkoherdarna Wiman och Södersten, igenom sina obilliga påstående, att Prästtagården njuta starkare och ansenligare, än dess stångafall till sträckan i byalaget, som och med det gjorda önskat, att Tåby Prästgårds byggningstomt vore belägen på Tåby, men ej Ljunga ägor.

Vilket hemman dock nua v sig själv föraller, förom stakat den till anställda delnignen och brytning och att saken måste remitteras under en laga synerätt, vilket ej utan ansenlig kostnad kan avlöpa, så påstår och herr kronobefallningsman, att herr kyrkoherden Södersten må påläggas kostnaden egen sätta och betala.

Dennes påstående går även regemenstfullmäktige löjtnanten välädle herr Carl Collner å rusthållets och profossboställets vägnar med anförande därhos, att synerätten ävennogsamt vid ögnabesiktningen läres erfarit, att rusthålllet äger den minsta delen i hagestånd och intagor och således ej allenast med skäl kan pretendera, att behåla det bestridda båtsmanstorpets utan och förmodar vid delnignen ännu minna någon vidare förmån och tillökning,

intet trafearandes, att desa hemmans åboar och brukare, såsom ostyckade i denan träta och dispyt lära bliva frikallade för kostnadernas betalning, varom herr löjtnanten anhåller.

Vidare hade partena å ingendera sidan att anföra.

Den 10 juli contignerade, de å häradssynerätten.

Framtog allt som i görande till övervägande och stannade i följande utslag:

Resolutio

Sedan häradssynerätten, efter högvälborne herr baron och landshövdingen Eric Ehrecrona remiss och resolution av den 9 augusti 1735, vid utsatt termin den 23 och följande ndagar i september månad förehaft den tvistighet, som yppas vid den anbefallda delnignen an hagar och intagor, såväl uti Ljunga bys intressenter emellan, då även kommit under skärskådande, om en rätt skillnad mellan Tåby och Ljunga byars ägor, att hagestånd och intagor, sedan skogen och utmarken dem emellan vederbörligen är vorden fördelt, likmäktigt det däröver upprättade delningsinstrument, av den 18 maj 1734, men som redan vederbörliga fullmäktige för rusthållet Ljunga och profossbostället, som å högvälborne herr baron och landshövdingen Eric Wrangels vägnar för tvenne frälsehemman, än i Tåby sig ej inställt, ehuru behöriga notifikationer avgått.

Så har häradssynerätten därest uppskjuta med förrättningen till nu, då alla vederbörande efter protokollets andelning är tillstädes komna och hörda samt det förekommen dispans i delningen av Ljunga bys bevarande, en rätt råskillnad mellan Tåby och Ljunga byar är skiftad igenom överenskommelse och begivande å bägge sidor, att varken Ljunga eller Tåby byars jordägare och innehavare göra något åtal, på de hagestånd och intagor, som vardera byn nu tillkommer och den med innehavare njuter och brukar, utan behålla så väl Tåby som Ljunga, vad de nu för tiden således i alla ägor med hagestånd och intagor innehaver, utan något åtal nu eller i framtiden, som då och å alla sidor vidkännas och för riktig förklarar, den delning som den 18 maj 1734 är förrättat på den byarna emellan varande skogsmark och utägor.

Vilken efter uträkning sig bestigit till 371 tunnaland.

Varav Tåby 5 hela hemman med Oxtorp uti halvgärde, fått 210 21/37 tunnland och Ljunga 4 hela hemman i propotion däremot 169 16/37 tunnland, vilken avdelta skog och byamark är med behörig skälgång Tåby och Ljunga byar emellan utrösad, som delnignsinstrumentet vidare utvisar, som och den Ljunga byn härav, till saknaden häröver, fordrat att de där belägna 4 hemmanen emellan, som alla böra vara lika stora i ägorna och på vart hemman fallit 40 4/37 tunnland, vilket även med tjänliga vittnen, dem emellan, är utvist efter kartans anledning.

Allstå bör förbemälte Tåby och Ljunga hemmans åboar, avra förstärkte efter bemälte delningsinstrument giben anledning, att nästa vinter framföra staver och virke och därav upphugag en lave på myren.

Kan upprättas på andra sidan om Igelsjön efter kartans utvisning. som de efter nu skedd överenskommelse äga samfällt fiske i Oxtorpssjön och Igelsjön. den rålinjen, som däröver går, börjar mellan.

Vilket allt, som således översenskommit och söka lageligt erkänt av häradets synerätt till framdeles efterrättelse, med dom corroberat och stadfästa blivit, som det lämnas efetr Tåby hemmans ägor av åboarnas åtagande i deras frihet där och rösade utmarker, med gärdesgård ifrån Ljunga bys utmark efter rågånegn, att skilja samt att låta igenom särskild karta, efter avmätning och denna överenskommelse avtaga Tåby bys hemmaägor, hagestånd, intagor och utmarker, som det ni för tiden befinnes.

Sedan nu således Tåby by, uti ägorna är skiljt ifrån Ljunga, är även den tvistigheten ventilerad, huru Ljunag 4 hemman ifrån varandra uti hagestånd och intagor måge bliva skiljda.

Varvid det påståendet, som å Prästagårdens är gjort, att Tåby Prästagårds byggningstomt vore belägen på Tåby ägor, av sig själv förfallit, sedan Tåby bys jordägare och innehavare förklarar sig därpå ingen åtalan göra komma, utan förklarar sig den för en Ljunga bys verkligen tillhörigt, samt så väl herr kyrkoherden Söderestn och ven. consistorei fullmäktige herr kyrkoherden Wiman samt församlingens fullmäktige herr Nils Nilsson i Fristad, sin förra i detta mål, gjorda talan avstått, efter de sådant ej funnit sig i stånd med någon skrivelse elelr vittne bevisa.

Varföre berörde byggningstomt, a v synerätten förklaras för Ljunga bys rätta ägor, Prästagården till byggningstomt tillhörigt.

Vad i övrigt beträffar, det påstående som herr kyrkoherden Södersten jämte ven. consistorie fullmäktige herr kyrkoherden Wiman, ej allenast vid den anställda ägodelningen efter högvälborne herr baron och landshövdingens resolution av den 19 februari 1734, s amt den däröver lämnade förklaringen den 12 juni samma år, utan och vid synerätten förledet år den 23 september, samt nu gjord, att Prästagården vid denna delning i ingen måtto nu vill eller kunde, i sin urgamla roliga hävd av de ägor, som Prästagården efter kyrkoboksannotationer år 1475, 1584 och 1695 bör äga.

Uti vilka alla annotationer inag hagar äro nämnda, mer än i 1695 års annotation, däruti uppföres en kohage om 10 kobeten samt trenne hästabeten i Runnebergs hage, vilket är enligt, med den över Ljunag och Tåby byar upprättade kartan av lantmätaren Anders Mörn, utan något årtal.

Åberopade sig herr kyrkoherden Wiman Kongl Majts prästeskapets i nåder meddelade privilegier vid 1723 års riksdag ochd ess 4:de punkt, varutinna prästaskapet förunnas, att oförändrat njuta och behålla efetr gammal hävd, sina prästgårdar med alla dess tillhöriga ägor och lägenheter, evad namn de hava kunna, som antingen urminnes hävd angår eller av andra lagliga skäl kunna bevisas därtill lyad, ochd em till sitt underhåll själv och lagligen, utan andras förfång bräcker eller hävda.

Vilket påstående vidare var bestyrkt igenom Kongl Majts nådiga resolution på allmogens allmänna begäran vid 1734 års riksdag och dess 96§, varuti Kongl Majt förklarar sig i nåder ägnar, att hålla en kraftig hand över samtliga dess trogna undersåtars välförmenade privilegier fri och rättigheter, varföre och smattliga Hans Majt och Riksens ämbetsmän, höga och nedriga, uppå vilken förestående verkställigheter allt sådant i någon måtto ankomma kan, befalles det de jämte en oförsumlig oväldig och skyndsam handräcknings meddeleande, icke föredrista sig genom en elelr annan stridig förtydning på något sätt rubba, ändar elelr förklara Kongl Majts nådigaste meddelte resolutions privilegiers påbud och förordningar, utom dem som de i bok haver lyda noga i allt, taga, verkställa och underdånigt efterleva.

Och som herr kyrkoherden Södersten aldrig begärt, ej helelr dess antesessor, för honom mera än Prästagården tillförne innehaft och nyttjat ochs åledes ej skall givit någon anledning till de stridigheter, som yppats, samt därpå följande undersöknignar, som ej utan bevis och omkostnader kunna avlöpa.

Alltså vill herr kyrkoherden hava Prästagården skiljd ifrån all ordelighet uti den därav härflytande omkostnader, varemot har, så väl herr kronobefallningsman Hellerstedt, som regementets fullmäktige löjtnanten Carl Collner och skattehemmanets åbo Nils Larsson i Ljunga, åberopat sig de mångfaldiga resolutioner, somd enna delning anbefallt, sändelse Björkekinds härads tingsrätts resolution av den 3 mars 1703 samt samtliga högvälborne herr baron och landshövding Trotzigs exutioner av den 30 juli samma år jämte högvälborne herr baron och landshövding Bürenskiölds resolution av den 21 oktober 1707, som förmår, att var och en av gårdarna i Ljunga by, bör hava sina tillbörliga andelar i byns ägor.

Vilket är remitterat till behörig delnign efter deras rätta stångafall, det-

ta vid vidare förbudnat till verkställighet, att bringa genom nuvarande hög-
välborne herr baron och landshövding Ehrebcronas resolution av den 19 mars
1728, 15 juni 1731 och 30 april 1733, uti vilka alla förmäles, att delning
skall ske efter stångafall, som vidare stadfästes igen dess resolution av
den 19 februari 1734 samt enligt Kongl Majts resolution ochd ess 28 § samt
Kongl förordningen av amma år ochd en 30 augusti, en laga delning förord-
nas att verkställas på hela Ljunga bys skogsmark och utägor, vid fem daler
silvermynts förelagt vite hos den försummade, samt om delnignsomkostnader
förordat, att alla jordaägare däruti skola vara lika delaktiga.

Men som kyrkoherdarna Södersten och Wiman påstå, att under de orden skogsmark
och utägor, intet mera skulle förstås, än den ointagna samfällda utmarken
med hagestånd ochd e av utmarken gjorda intagor, därifrån vill eximeras,
varvid även det påstående gjorts, att ifall någon delning skulle ske på ha-
gar och åkerlyckor, Prästagården då med ogenat behålla de intäkter, som den
av urminnes tider innehaft av hagar och åkerlyckor, så är uppå lantmätaren
välbetrodde Carl Jacob Wallberg memoria an den 12 juli 1734, ånyo resol-
verat, att som lantmäteriinstruktionen av år 1725 ochd ess 20:de punkt, tyde-
ligen förmäler när en delning gränser emellan uti en by, är beviljad, böra
ägorna geometriskt avtaga, vilken avvitrning i synnerhet ske måste, om ha-
gar och skogsmark med dess utägor delas skola.

Varefter delnignen förrättas efter lag ochd en vanliga praxin, så att var
får sin tillbörliga andel, både i hus och land, så förordnas, att delnignen
bör ske på det som av utmarken är intaget och grannarna icke hava sin pro-
portionerliga andel uti, heller i ordentlig skiftelag ligger.

Varuti jämväl herr kyrkoherden Söderstens påstående. att Prästagården, om
en delning skall ske på haagr och åkerlyckor, må ogenart behålla dess in-
tagor därav, som den av urminnes innehaft.

Förklarar därvid kunan hava något rum haft vid 4:de kapitlet byggningabalken
uti förlagan omtalar, att hävd inett gäller grannarna emellan, uti en by,
annat dem emellan efetr öre och örtug, vilka alla resolutioner vunnit laga
kraft.

Varefter häradsräteten, vid dessa ägors besikting befunnit, att ingen pro-
portion däruti gårdarna emellan vid lika likväl oförmekeligen, bör var lika
stora.

Varandes efter karta Prästagårdens hage 33 tunnland och 16 kappland stor
med en liten däruti upptagen täppa,
varemot Rusthålllets hage ej är mer än 8 tunnland 14 kappland stor,
Skattegårdens hage är åter 15 tunnland 14 kappland,
men Profossboställets hage ej mer än 11 tunnland 24 kappland.

Varav är klart, att gårdarna emellan, som bör vara lika stora uti hagestånd,
ingen proportion är.

Samma olikhet är med Långkärret,
varuti Prästagården har nästan så stor del, som alla de andra gårdarna och
ändock bättre mark än de andra, vilket Långkärret, som till hagestånd nytt-
jades och ur åldriga tider varit mera till gården, utan först 1653 om dess
delning överenskommitts.

Varandes ej i kyrkoboksannotationerna nämnt om kohagen, såsom en Prästagården
tillhörigt förrän 1695, vilken ej kan räknas undan ur minnes hävd.
Dessutom är på hagen uppgjort åker nyligen till Prästagården, fast det nu
vid delningen föll på Prästagårdens lott.

Ävenledes här syningsrätten funnit, att ingen likhet de uti då och av ut-
marken intaga, vilka lyckor och ängstäppor samt upprättade torpställen, utom
den ena gården även där uti den andra, har förmån som och Prästagården ej
skall äga del i Kongsängen och Nöthagen med mera.

Vilket ej kan upprättas utan en lag delning, börandes ingen emot 4 kapitlet

byggningsbalken vidare sin lott företaga, som och efter 1 kapitlet jordabalken allt olagligen bör återgå.

Ej heller förmäler 1723 års beviljningen om andra ägor. än de som med urminnes hävd och laga skäl kunnat bevisats till Prästgården höra och som andraa förfång brukas.

Böra i varandes och den urminnes hävd, som går dock ej är bevisats kunna åkommen voro, den dock i byalag ej gällande, som nogsam i den nyss vedertagna synes i Rikets lag, är förklarad och tydeligen utförd.

Alltså finnes häradsstyrelsen skäligt, det bör vid denna delning, som igen om så mångfaldiga lagakraftvarande resolutioner förordnats är, det respektive landshövdingens resolutioner av den 12 juni 1734, som grundar sig på högvälborne herr baron och landshövdingens resolution av den 19 februari samma år, och förr nämnda resolutioner, vilka alla vunnit laga kraft, kan tagas till fundament och rättesnöre, så att vid delningen upptages alla Ljunga bys hagestånd och intagor, varav namn de vara.

Kunna vilket allt kommer avtagas, som det sig befinnes och sedan fördelas alla 4 hemmanen i Ljunga emellan jämgott i luft och lett, efter stångafall och solsida, varefter möjligheten så lagas, att av ägorna få behållas, så stor proportion, som på var och en belöper.

Vilket lantmätaren välbetrodde Carl Jacob Wallberg, som den indelning förr om hädan haft och bryta kunskap därom ägor, med de tillkallade nämndemän uti samtliga intressenters närvaro har, med första att förrätat och när var och en får sin tillståndiga rättighet å ägorna är snart, att intaga på vars andel, det omtvistade båtsmanstorpets vinna sin läge vid detta hållet, kan och lagligen avgöras vad uppå jungfru Brita Wikmans supplique är, under den 28 juni 1734 till lantmätarens avgörande, om en får rå och genom nuvarande gårdet med mera skulle, sedan med sin tillfallna del ej vara förnöjd, kan densamma sådant med sin conser lagligen utföras.

I övrigt och varvid herr kyrkoherdarna Wiman och Söderstens påstående angår, att ej vilja participera uti omkostnaderna, som denna tvistighet förorsakat, helst herr kyrkoherden Södersten ingen delning begärt, utan velat hålla sig vid sin gamla hävd, så emedan ej allenast ägorna i Ljunga bys olika inrikande nödvändigt fordrade en laga delning, helst de intagna ägorna ej kunnas försvaras under urminnes hävd, då en del av intagorna äro gjorda i mannaminne, såsom Prästgårdens lyda, vilken nu vara vid siat delnignen kommit på Prästgårdens skogslott samt Långkärrret, som under samma.

Varpå kan förgöras när det är vordet antaget.

Varpå högvälborne herrar landshövdingarnas resolution, som vunnit laga kraft, bort lända parterna till yttrande och vad särdeles den sista, av den 12 juni 1735, som så tydeligen förklarar allt vad till denna delning hörde, vilken im den ej blivit hindrad, att verkställas igenom kyrkoherden Södersten ytterligare påstående, av den i samma resolution förkastade urminnes hävden med mera, så torde saken ej funnits nödig, att remittera till häradsstyrelsen, åtminstone innan någon stridighet yppats om själva delnignens rättighet i anseende vartill, så väl som i anlednign av Kongl Majts förordning av den 30 maj 1731 om oskiftade fälador och utmarkers upptagande samt skog och markdelning åboar och byar emellan.

Varvid häradsstyrelsen finner skäligt, det bör samtliga åboar och ägare av Ljunga 4 hemman, Prästgården, Rusthållet, Ljunga skattegård samt Profossbostället betala var sin 1/4-del av häradsstyrelsens rese och förrättningsomkostnader, nu vid tvenn anställda syner tillsammans efter protokollet bifogad räkning sextiotvå daler silvermynt bestigande, varav på var gård elelr fyrpart belöper femton daler 24 öre silvermynt, som de och i lika proportion kommer att bestå delnigns- och utmarkernas till ägorernas skillnad efter denna doms innehavare.

111

emellan 1734 den 18 maj är inställd samt vid häradssynen 1736 den blivit förlikta.

Upplästes delningsinstrumentet, som var av följande innehåll:

Delningsinstrument över Ljunga bys skogsmark och utägor uti Tåby socken, Björkekindes härad och Östergötland.

Efter utfärdade brev, så väl till högvälborne herr baron och generalen herr Hugo Hamilton samt ven. consistorium uti Linköping och frälsepossessorn av Tåby frälsehemman landshövdingen högvälborne baron herr Erik Wrangel med lagmannen herr Daniel Sparrskiöld, såsom publikation å Tåby predikstol blev i ödmjukast följe av högvälborne baronen och landshövdingen herr Eric Ehrencronas nådiga resolution, daterad Linköping den 19 februari sistlidet, en behörig ägodelning uti Ljunga i ovannämnda socken och härad av undertecknade företagen den 17 och följande dagar uti maj månad, varvid

å regementets vägnar kornetten ädel och väl manhaftig herr Göran Råmark, i anledning av högbevalde herr baron och generals skrivelse, var tillstädes, rusthållets och profossboställets rättigheter i Ljunga härvid att observera.

för Prästgården i Tåby, som med Ljunga haver skiftelag, inställde sig å ven. consistorie vägnar, efter dess brev av den 29 sistlidna april, kyrkoherden uti Tingstad högärevördige och högädle herr Johan Wiman jämte Tåby socken fullmäkteige sockenmannen Nils Nilsson i Fristad.

för lagmannen välborne herr Daniel Sparrskiölds tvenne frälsehemman i Tåby inställde sig inspektoren välbetrodde Johan Sandberg.

Men från landshövdignen herr baron Eric Wrangel, som äger tvenne frälsehemman i Tåby kom ingen, allenast åboarna Inge och Per.

För kronoskattehemmanet i Tåby Johan Jostsson.

Varandes jämväl pastor in loci välärevördige och högvällärde herr Nicolaus Södersten, ägaren till kronorusthållet Ljunga jungfru Brita Wikman, profossen Nils Örhbom och skatteägaren av kronoimmeditatehemmanet Nils Larsson jämte samtliga Tåby och Oxtorps åboar varande vid denna förrättning närvarande.

Varvid förehades den geometriska karta, som framlidne lantmätaren salig herr Anders Mörn över Tåby och Ljunga byar med 1/4-dels avgörande skattekrono- hemmanet Oxtorp uppritat.

Utur vilken inhämtades huru som Tåby och Ljunga, väl hava sina enskilda hem- ägor uti gården och ängar alldeles från hemmanen avskilda, men uti skogen och utägor ligger förevarande byars med avgärdade hemmanet Oxtorp samfällt och oåtskilda, ehuru väl vardera byn haver sina separata beteshagar och åker- lyckor nu på den anbefallda delningen emellan Ljunga fyra hemman.

Desto säker måtto kunna förrättas, var nödvändigt, att dessa byar uti sam- fällda utmarker först blev skiljda, till vilken änad, den ännu ointagna ut- marken söder om Långkärret, till sitt arelinnehåll uträknat, som sig besti- ger till 371 tunnland, varav som marken befanns jämngod över allt, enär del- nignslinjerna över berg, sund och mossar komam att dragas.

Tåby samt hemmanet Oxtorp 1/4-del bör hava 210 21/37 tunnland och Ljunga fyra hemman, i proportion däremot, 160 16/37 tunnland, beteshagar och andra intäkter oberäknat.

Således först på kartan och sedan på själva marken avdeltes, att Långkärrets södra gärdesgård lades en häll ned i marken.

P hällen uppsattes en aln lång sten, en aln bred i foten, 1/2 aln bred på norra sidan, som vändes åt gärdesgården, något spetsig uppåt, vilken väl omskalades och kallades **Långkärrsskälet**.

207 alnar söder, ett streck till väster därifrån, uppå bergen sättes **Lång- kärrsvisaren**, en fykantig sten 1 3/4 aln hög, 1/2 aln bred mitt på, 3/8 aln tjock, som omskalades och passades efter berörde väderstreck.

Sedan fördes rålinjen vidare , i samma väderstreck, syd till väst, neder till Oxtorpssjön, därest 225 alnar norr om Oxtorpssjön, på ett litet slätt berg, uppsattes en sten $1\frac{1}{4}$ aln lång, $\frac{5}{8}$ alnar bred, $\frac{1}{2}$ lång , slät på västra sidan, något kullrig på den östra, vilken också omskolades.

Än vidare i nyss bemälte linje, över Oxtorpssjön, uppå Borgen, nordan om översta bergklinten, sattes och omskalades en tunn sten till visare, **Borgskälet** kallat, vass på norra kanten, men södra litet bred och vass kant var uppå.

325 alnar i föreskrivne väderstreck, uppå den så kallade Borge, ett bergsränk upprättades och omskades en sten **Egelsjöstenen** kallad, 2 alnar lång $\frac{1}{2}$ aln bred, $\frac{3}{8}$ aln tjock.

Därifrån linjen sedan, i ofat bemålet väderstreck gå neder för bemälte Borgen i Egelkärrret och Egelsjön, samt litet på andra sidan, som kartan utvisar, varest för kärrrets sankhets skull, ingen sten kunde sättas, utan kunna Tåby och Ljunga med Oxtorps intressenter nästa vinter, då kunan blivit fryst, ditföra sten och märke, samt upphugga därstädes en lave, varpå hörnskälet dem emellan upprättas kan, likmäktigt Kongl Majts nådiga brev till hovrätten angående rörläggning av den 10 maj 1696.

Varandes således Tåby och Ljunga byarfrån varandra, i den samfälda utmarken åtskiljda, så att Tåby, efter byarnas läge, tager den östra delen om den utmärkta linjen och Ljunga den västra.

Observera därvid, att som avgärda $\frac{1}{4}$ hemmanet Oxtorp, på Tåbysidan beläget, så är och dess del med Tåby utmark beräknat enligt 40 kapitlet byggningabalken.

Sedan Tåby och Ljunga utmarker voro på omtalte sätt separerade, uträknades vars gårds andel i Ljunga, och som Ljunga med Prästgården består av 4 hela hemman, de bör vara lika stora i ägorna.

Ty bekommer vardera av 160 $\frac{16}{37}$ tunnland 40 tunnland $\frac{4}{37}$ tunnland, som med tjänliga vettar dem emellan utvisas, såsom kartan tydeligen vid hand giver.

Och, ehuru väl alla Ljunga intressenter, förutom kyrkoherden Södersten, påstodo, att beteshagarna med åkerlyckor och ängar, nordan om denna utmark delas borde, såsom i forna tider av utmarken antagna, men ej efter rätt proportion någonsin delta.

Dock , som ven. consistorie fullmäktige, såväl som pastor i Tåby däremot, på det högsta protesterade, med påstående, att högvälborne herr baron och landshövdingens resolution, av den 19 februari sistlidet, sådant intet befaller eller sig så vid extendera med flera anförda omständigheter av prästerskapets privilegier, nödgades de närvarande härvid låta bero till närmare förklaring uti högvälborne herr baron och landshövdingens resolution meddelat bliver.

Ljunga den 18 mars 1734

Carl Jacob Wallberg, Anders Andersson, Jon Hindrichsson i Skällingstad."

Continuation av Ljunga delning 1734 den påföljande juni ingavs ödmjukt memorial till högvälborne herr baron och landshövdingen Eric G. Ehrencrona, med förfrågan, huru resolutionen om Ljunga ägors delning av den 19 februari 1734 förstår skulle, varpå ytterligare resolution av den 12 debbes följde, som den förra förklarar, att ej allenast utmark utan och beteshagar och åkerlyckor med vad mera, som ej ligger i ordenteligt skifte och byamålet delas borde, samt att till Prästgården privilegier vid 1723 års riksdag och dess 4:de punkt, inte kunde påstås någon rättighet utom byamålet, utan 4 kapitlet byggningabalken härvid efterleves, att var för sin del uti de ägor, som byen tillhör.

Till vilken ända ytterligare termin utsattes på den 12 juni de anno, då frälsepossessorernas fullmäktige för Tåby, jämte delnignsmännen kommo tillstädes,

men ingen på regementets vägnar.

Sådant oaktat hade delnigen ändå gått för sig, där icke consistorie fullmäktige och herr kyrkoherden sig absenterat, förrän dels, att ven. consistorium inte fått special notis om terminen.

Det dock syntes onödigt all den stund, consistorie en gång förordnat herr kyrkoherden Wiman i sitt ställe vid denna ägodelning, som och tillstädades var.

Men sedan det påståendet gjorts, att Prästagårdens byggningstomt voro av Tåby ägor donerat Prästagården, som nu borde resunderas, efetr som Prästagården i Ljunga ägor nödvändigt bör hava byggningstomt, såsom grunden till de övriga dess ägor i Ljunga, nödgades delningsnämnden åter upphöra med förretningen och högvälborne herr baronen och landshövdingens gottfinnande understälal, om icke herr häradshövdighen i orten tillika med nämnden borde tvistigheterna härstädades, så uti ett som annat mål urskilja innan vidare delning företagas kunde.

Därtill mer högbemålet herr baron och landshövding, uti resolution av den 9 augusti 1735 sitt bifall lämnat.

Varpå **häradssyn** blev utställt den 23 september de anno, men som vederbörande fullmäktige, så å regementets vägnar för rusthållet och profossbostället Ljunga, som å högvälborne herr baron och landshövdingen Eric Wrangels vägnar för tvenne frälsehemman i Tåby, sig ej inställde, ehuru behöriga notifikation utgått, har häradssynerätten måst uppskjuta sitt göromål till den 10 juli 1736, då samtliga vederbörande voro tillstädades och edan Tåby och Ljunga intressenter om skillnaden bemälte byar emellan överenskommit, samt Prästagårdens byggningstomt på Ljunga ägor befunnen, haver lovlige häradsrätten resolverat, att Prästagården ingen rättighet haver vidare, än efter dess stångafall, enligt förenämnda 4 kapitlet byggningabalken och höglovlige Kongl hovrättens brev av den 28 februari 1667, utan mätas dem emellan efter öre och örtug.

Emot vilken häradssynedom herr kyrkoherden Södersten, under vällovlige lagmansrätetn vädjat, att saken där fullföljets den 10 september 1737 och då med Ljunga intressenter och dem, som å ämbetets vägnar därvid varit tillstädades, sålunda förlikts och överenskommit, att Prästagården i alla tider får opåtalt njuta och innehava den park, som Prästagården härtill nyttjat till hus och byggningstomt, samt dessutom efterlåtes Prästagården, för den nu pretenderade byggningstomten i Ljunag ägor, så stor del av kohagen, utan lott och byta, som varer i storleken emot de andra tomterna i bemälte Ljunga by.

Varpå sedan en delning och intckning alla 4 hemannen, emellertid borde samma höst av lantmätaren, till följe av utgivna resolutioner företagas, på åker och äng, jämväl hagar och intagor med vad mera, som redan icke är grannarna emellan lagligen skifat och delat.

Därpå likväl observeras, att var och en av åboarna får behålla, så vida möjlighet är, vad han härtills kunnat innehaft och nyttjat uti rätt delskifte efter lag och förordningar.

Vilken förlikning extra ordinarie lagmansrätten med dom stadfäst.

Enär allt sådant allt föregångit, blev termin till ägedelningens äntlige slut och avgörnade utställt på den 5 juni 1738, då delningsnämnden åter i Ljunga sammanträdde, tillika med

Regementets fullmäktige kornetten välborne herr Matias Stahl von Holstien, Consistoriets fullmäktige, prosten i Tingstad högvälvördige och höglärde herr Johan Wiman,

Tåb församlings fullmäktige bonden Jost i Tåbym såsom och förenämnda Ljunga

hemmans ägare och intressenter, men i avlidne profossen Örhboms ställe var profossen Stenman närvarande.

De tre Ljungahemmanens byggningstomter översågs och uträknades till sitt innehåll, tillsammans 5 tunnland 30 kappland, utom brunnen som brukas till samfält rätetn för kreaturen och gatan elelr vägen till skattehemmanet, belöper på vart av dessa trenne byggningstomt 1 tunnland 31 1/3 kapplande, som bör ersättas Prästagården i dess kohage, över rätt proportion, efter den vid lagmanstinget gjorda förening.

Consistorie och församlingens fullmäktige påstod härvid, att få jämn god tomt i godheten, så väl som storleken uti kohagen emot trenne hemmans byggningstomter i Ljunga.

Påstod och, att Ljunga byggningstomter intet böra tagas större än själva platsen, som husen stå på, utan åkrarna ochängstäpperna därvid sedan delas mellan de trenen hemman Ljunga och Prästagården proportionaliter.

Delnignsmännen togo detat påstående i övervägande och vad det förra angår, så äro redan uti förliknignen vid lagmansrätten tydeligt, att Prästagården skall hava så stor del över byamålet i kohagen, som svarar i storleken mot Ljunga hemmans byggningstomter.

Vad åter det senare beträffar, kunde delningsmännen ej finna skäligt, att avstycka byggningstomterna, utan hellre låta dem bliva vid sina, av ålder anlagda storlek och circumference, vartill byggningabalkens 1 kapitel 1 § och lantortens allmänan bruk giver bifall.

Beteshagarna uträknades, för den skull till sin storlek, och är patoris betes eller kohage i kartan nr. 1 33 tunnland 16 kappland

profossboställets nr. 2 11 tunnland 24 kappland

Nils Larsson hemman, nr 3, 15 tunnlande 14 kappland

rusthålllets, nr. 4. 8 tunnaland 14 kappland

Summa 69 tunnland 4 kappland.

Godheten av dessa hagar togs därefter under övervägande och befanns, att rusthålllets och prästgårdens hagar äro i det närmaste jämgoda, när de bliva lika stora gjorda, men däremot är boställets och skattehemmanets hagar av sämre värde, för medelst berg och skarpa bakar, så att de behövde vara något större än proportionen medgiver.

Detta att bättra, blev profossens lilla äng nr.6 för betesvall ansedd, som är 3 tunnland 1 kappland.

Bliver alltså summan till delning i hagarna 72 tunnland 5 kappland, varav drages, först så stor del för prästgården, som svarar i storleken emot Ljunga hemmans byggnadstomter, nämligen 1 tunnland 31 kappland.

Av resten 70 tunnland 5 2/3 kappland, får var gård lika eller 17 tunnland 17 1/2 kappland.

Avsättes alltså först till prästgården 17 tunnland 17 1/2 kappland

Dito för byggningstomten 1 tunnland 31 1/3 kappland samt, att detsamma ställe prästgårds innehavare klagelöst tilldelas prästgården ännå 1 tunnland.

Som rusthållaren med regementets fullmäktiges bifall, upp dleningsnämndens föreställning, att rusthållshagen ligger närmast byn och i bästa läge, avstod till prästgården, är alltså behållet till prästgården i kohagen 20 tunnland 13 1/2 kappland

Rusthållet haver förr uti hagestånd 8 tunnland 14 kappland.

Karta nr. 5.

Enkom nu till prästgårds hage 8 tunnland 3/2 kappland.

Nota att så mycket under måtto tagas av slätten i prästgårds kohage, drogs delnignslinjen in uti rusthålllets hage, till 20 kappland, som kartan visar. Dock så att rusthålllets haver sin regress uti skogsbacken i pärtsgårds hage

Profossbostället haver uti sin hage 11 tunnland 24 kappland.

För dess hage skrinhet räknat ängen nr.6 för beteshage i ersättning, 3 tunnland 1 kappland.

Karta nr. 7.

Resten tilldelas profossbostället av prästgårds kohage 2 tunnland 24 kappland.

Skattegårdens beteshage med däruti uppodlad åker, är till storlek 15 tunnland 14 kappland.

Karta nr. 8.

Ersättning togs av prästgårds hag allenast efter proportion 2 tunnland 3 1/2 kappland.

Karta nr. 9.

Uti skattegårdens hage äro mesta bergen.

Sådant att förbättra samtyckte intressenterna, att skattegården får till den ör och stenbacken, med ljung beväxt, som ligger söder om dess hage, neder till i Långkärret, i kartan betecknad med nr. 9.

Därefter besiktigades och uträknades åkertäpporna, som intet ligger uti ordentligt byamål, varandes följande till

Prästgården

Karta nr. 10.

En åkertäppa med änglund emellan landsvägen och profossens äng, är 1 tunnland 28 kappland.

Karta nr. 11.

En dito öster om svinevallen vid landsvägen 24 kappland.

Karta nr. 12.

En dito vid sandgropen, som klockaren brukar, 17 kappland.

Karta nr. 13.

Väster om husen haver prästgården en åkertäppa, vartill gatan är inlagd. Är förutan linden, som prästgården utan lott och byta haver, 1 tunnland 30 kappland.

Åkertäppor till **Rusthållet** är följande:

Karta nr. 14.

En åkertäppa med torp vid, emot Bjärka ägor, är cirumferense, 1 tunnland

Karta nr. 15.

En dito väster ut vid landsvägen, 14 kappland.

Karta nr. 16.

En dito närmare byn vid landsvägen 14 kappland.

Dess tredjedel i härvan, som Ljunga trenne hemman, sig emellan delat, emot prästgårdens, väster om belägen och före antecknades 1 tunnland 13 1/3 kappland.

Till **Profossbostället** hävdas följande:

Karta nr. 17.

Ett torp med åker vid emot Bjärka ägro, 28 tunnland.

Karta nr. 18.

Lövtäppan med torp och åker där hos är, 2 tunnland 2 kappland.

Karta nr. 19.

En till Brunenby gårde, en åker 9 kappland.

Dess tredjedel i härvan är 1 tunnland 13 1/3 kappland.

Nils Larsson **skattehemmans** åkertäppor:

Karta nr. 20.

En till Tåby vattuhage, en åkertäppa om 9 kappland.

Karta nr. 21.

Väster om Lövtäppan ett torp med åker vid 21 kappland.

Karta nr. 22.

En åker intill Brunneby gårde, 11 kappland

Dess tredjedel i hårvan är 1 tunnland 13 1/3 kappland

Därav vardera gården i Ljunga och Tåby prästgård borde hava lika stor andel, nämligen 40 tunnland 2 kappland.

Prästgården borde alltså avstå 1 tunnland 7 kappland och profossbostället 18 1/3 kappland, sammanlagt 1 tunnland 24 1/3 kappland, det rusthållet och skattehemmanet kommer tillgodo.

Intressenterna tillsammans med consistorie och regementets fullmäktige kommo så överens, att var behåller det, som man haver i föreskrivna åkertäppor, då rusthållet eftergivit och cederat sin protention och brist till 13 2/3 kappland och skattegårdens ägare Nils Larsson är nöjd, att emottaga till ersättning svinevallen vid landsvägen i kartan nr. 23 om 2 tunnland och den till sitt hemman uppodla det bästa han kan och gitter.

Karta nr. 24

Norr om landsvägen, gent emot prästgårdens åkertäppa och rusthållets hage, haver klockaren en lång och smal åkerlycka, den byn samfällt tillhör, vilken blev klockaren förment på behaglig tid, att bruka.

Karta nr. 25.

Långkärrer med prästgården därvid uppbygda torp och uppodlade åkertäppa på norra sidan är 19 tunnland, som delades efter stångafall och belöper på vardera, av dessa fyra hemman, 4 tunnland 24 kappland, varest profossbostället begynner längst i öster, näst intill Tåby ägor.

Därnäst skattegården och så rusthållet, samt sist i väster slutar prästgården, vilken behålles sitt torp därstädes, som här oba nämndes.

Å prästgårdens vägnar gjordes härvid det påståendet, att rusthållets och profossboställets torp och åkrar mot Bjärka rågång och ägor, borde efter deskillnad i Långkärrer tillhöra prästgården, som där borde sluta byamålet. Men som om åkertäppornas delning redan var avtalat och slutat, härutinnan prästgården haver största delen, det likväl av de andra byamänenn, så vida lämnades opåtalt, som förmält är, och förlikningen vid vällovliga lagmansrätten förmäler, att var skulle behålla, vad han förr innehafte, så möjligt stode att göra, finner delningsmänenn sig intet befogade härutinnan någon vidare ändring göra.

Karta nr. 26.

Tillförne haver Ljunga tre hemamn, här för sig en enskild åker, mellan profossboställets hustomt och landsvägen om 1 tunnland.

Jämväl en trakt i stora ängen, kallad Kongsängen, 5 tunnland 27 kappland.

Item beteshagen kallad Nöthagen om 11 tunnland 29 kapplands storlek.

Däremot haver prästgården allenast haft en liten äng till Nöthagen om 1 tunnland 25 kappland.

Vilka ägor, om till samfällt nyttjande, alla fyra hemmanen emellan fördelat, på det sättet, att åkern emellan profossbostället och landsvägen delades efter stångafall och storskifte, som merledes och Kongsängen.

Men prästhumpen och Nöthagen betas samfällt till hela byn proportionerligt.

Sålunda är denna långsamma ägodelningen i Ljunga, som år 1704 den 4 mars, vid lovlige häradsrätten, först blivit begärd och beviljad, samt av herrar landshövdignarna den 30 juli samma år, den 21 oktober 1707, den 19 mars 1728, den 15 juni 1732 och 30 april 1733, förutan de resolutioner, som förr nämnde

äro, befallts till verkställighet, änteligen till slut kommen.

8 juni anno 1738.

Carl Jacob Wallberg

Nämndemänne Olof Jonsson i Gnedby och Olof Andersson i Valingstad.

Sedan samma instrument var uppläst och den upprättade kartan av den 8 juni 1738 därjämte samtidigt att därmed jämföras, upplästes den föränmälda skrift, som herr kyrkoherden Södersten med socknens sexmän underskrivit, som var av följande innehåll:

"Till tingsrätten.

Igenom öppen publikation, undertecknad den 9 sistlidna september, haver kronobefallningsman Magnus Hellerstedt här till antyda, att herr lantmätaren Wallberg, numera vid instundande ting, är sinnad med dom låta stadfästa den här vid Ljunga by, för någon tid sedan förhävda ägodelningen, begärandes för den skull, att någon tillförordnad fullmäktige uppå hela Tåby församlings vägnar, sig på andra tingsdagen inställa ville, ifall något vid begärda delning vore att påminna.

Och som församlingens prästgård även beklagaligen är invecklad uti samma delning och då han förhades, icke efter socknens därvid förordnade fullmäktige gjorde påstående, kunde av vederbörande erhållas, att det ansenliga vederlag, utav vad men det och vara må, jämte de på prästgården tillhöriga stångafall skedde intagor.

Vilket all de förra vid församlingens varande pastores, därifrån ej kan å stället, för större av grannarna efterlättna hagestånd, för till vilket lämna tredels små ängar, sedan det således kommit på prästgården, såsom dess rätta tillhörighet, efter helskifte och stångafall åkern hemfalla i intäkt. Allstå och emedan detta skäligen påståendet, under bemälte, så kallade delning, icke bhörigen blev attenderat, som man och ej heller förmärkte något protokoll därvid föras, så vill det och synes så mycket fullfarmäre och att halv gebitarbete med dem prästgården till största prejudio och skadestånd stadfästas skulle, helst och herr lantmätaren Wallberg, uppå ven. consistorie fullmäktiges anhållan, icke kunnat förmås, att lämna något dokument ifrån sig om mer berörde delning.

Vilket måste uti dess kartan företeddes, så att man den utav kunnat någon ända inhämta beskaffenheten om allt som är, samt huru byägorna voro emot andra, sig antagligen förhålla.

I anseende tilla llt detta, såsom och synnerhet, att prästgården igenom ett sådant förfarande skulle i framtiden komma, att så mycket lida, ja bliva omsider så gott som alldeles ruinerat, den honom skulle borttagas uti byägorna, att vad så honom på dess stångafall med lika villkor, kan få nödsakas församlingen.

Till förekommande därav, härmed skrifteligen påstås, det måtet samma del och delning av bemälte herr lantmätaren Wallberg, påbegan, emn icke fullföljda ägodelningen prästgården, som de övriga Ljungehemmanen emellan av vällovlige tingsrätten antagen, såsom ofullkomlig, alldeles upphävas och till intet göras och prästgården således oqvält nu och i framtiden, få njuta sin gamla och för detat ansenliga hushåll till godo eller och av förrättningen en annan händelse, måtte till syn samt följe av vällovlige lagmansrätten, häröver givna förlikning, den hnder den 9 september 1737, av denna elelr en annan lantmätare till alla delar fullgöras, helst som församlingen ingen del kan elelr bör hava, att de prästgården för proportion varjehanda av viljans skull, med all rätt och liklighet må lida något mer och förfång.

Anhållandes och viss handräckning förebliva städes med all skyldig vörndnad och till begivenhet.

Uppå Tåby församlings vägnar underskriva kyrkans sexmän och pastores

Nicolaus Södersten, J. Jonsson i Fristad, Rahl Hnsson i Sätra, Måns Pålsson i Blinnestad, John Jonsson i Stensvad, Sven Olofsson i Tåstad, Jost Jonsson i Tåby "

Lagtima vinterting den 14 februari 1737 i Kuddby.

§ 9.

Herr Johan Wikmark uti Fyrby, anhåller hos tingsrätten om laga förbud på alla utmarker å Fyrby hemmans ägor, med ved och bortförande samt gräsets tagande jämväl och på Rappsala utjord, att den där uppväxande skogen därjämte dess honom till stor del fördärvas och därjämte på alla ovanliga vägar till kyrkan och annorstädes över hagarna, varför gärdesgårdarna nedriva och ohägnad förövas.

Allstå, som detta är skäl, att var och en bör njuta vad på sina ägor finnes, finner häradsrätten billigt, att vite av tio daler silvermynt utsättes, för den att beläggas med något olovligt åverkan på skogarana och gården uti Fyrby ägor elelr Rappsala utjord, varunder begripes även de olaga vägar till kyrka och annorstädes av hagarna, samt före ej vanliga eller igenom det tillkommer, sedan detta för det allmänna å predikstolarna kungjort är.

Lagtima vinterting den 14 februari 1737 i Kuddby.

§ 10.

Det anförer herr Johan Wikmark i Fyrby, genom brev till tingsrätten, att han tillika med välborna fru Hedenstierna i Fyrby äro sinnade, att nu i sommar låta upprätat nya råmärken gårdarna i Fyrby by emellan, uti gården och en liten äng, samt anhåller det tingsrätten vill förordna länsmannen välaktade Anders Andersson samt tvenne nämndemän, till samma förrättnings fullgörande.

Alltså finner häradsrätten skäligt, att förordna länsmannen välaktade Anders Andersson, att jämte tvenne oväldiga nämndemän berörda förrättning företaga uti alla jordintressenters närvaro, efter förut tidigkungjord termin, varvid bör iakttagas, att allt laga tillgår.

Lagtima vinterting den 14 februari 1737 i Kuddby.

§ 11.

Inställde sig, efter Kongl Majt och Riksens höglövlige Göta hovrättes höggungstiga resolution av den 17 mars sistlidet, drängen Johan Johansson i Fristad, att avlägga den honom av tingsrätten den 5 juni 1735 pålagda värjesmålseden för begånget olovligt umgänge med kvinnfolket Lena Andersdotter. Då han även, nu som tillförne, på tillfrågan alldeles nekade till lägermålet och pretenderade sig eden gånga.

Varvid löjtnanten välborne herr Achillis Gabriel von Block uppstod för tingsrätten och berättade, det drängen Johan Johansson, förra gårdag, då han varit i Fristad, bekänt för honom, att han begått lägersmål med berörda kvinnfolket Lena. vilket han därpå påfordras med livlig ed bekänna.

Häradshövdingen visar och, genom brev av herr borgmästaren Ekbohm uti Norrköping, angående kvinnfolket Lena Andersdotter, som vistas uti Norrköping, insällande uti detta lägersmålssak, magistratens därstädes geneom stadens betjänter låtit söka efter underrättelse, att berörda kvinnofolket Lena, blivit laga stadd av komministern Wulf uti Vånga församling, och sig nu därstädes uppehåller.

Så att den utfärdade kommunikationen, ej för tidens korthets skull kommit henne tillhanda.

Häradsrätten har skrifteligen, att låta komministern Somelius taga denne Johan under förmaning, samt undervisa honom om dess salighet. Vilket komministern gjorde, då han omsider för honom berättat, att han vore barnafadern till kvinnfolket Lena Andersdotters oäkta barn, det som och nu sedan, inför häradsrätten bekäner och vidgår sig lägersmålet med berörda Lena Andersdotter begånget, vilket av komminister Somelius inför tingsrätten angav.

Alltså och som kvinnfolket själv berättat tillförne gärningen för tingsrätten bekänt, samt berättat klart och uppenbart är, så fann tingsrätten skäligt därom sig sålunda yttra och utlåta.

Resolutio:

Sedan tingsrätten, såväl vid vinter som sommaringet 1735, haft till rannsaking lägersmålssaken, mellan denne Jonas Johansson i Fristad och kvinnfolket Lena Andersdotter, och under den 5 juni 1735 resolution pålagt Jonas Johansson sig med ed befria det honom med kvinnfolket Lena Andersdotter, icke plägat umgänge eller henne med barn rätt, har berörde drängens moder Stina Bengtsdotter uti Kongl Majt och Rikens höglövlige Göta hovrätt samma besvär och resolution ingivit och däruti söka annan ändring.

Men höglövlige Kongl hovrätten genom resolution av den 4 mars 1736 samma besvär avsalgit och förklarat sig därmed ej kunna befatta.

Men sedan behörig part influtit vid slutet av januari månad. är därav behörig notification angiven till Jonas Johansson, att sig infinna och häradsrättens fullgörande verkställa.

Vilken sig och inställde samt i förstone, som tillförne, till omständigheterna nekat, än skönt han där tillförne för sin ombjudna fullmäktige, löjtnanten välborne herr Achillis von Block, bekänt har.

Har han sedan vid tingsrätten angivit och avbjöd, på sin själs salighet betyga, varför och tingsrätten till att företaga den själavård, som härunder beredd som nödigt, att låta komministern här vid Kuddby ärevördige och vällärde herr Daniel Somelius, taga drängen Jonas Johansson under enskilt förhör, förmaning och undervisning om en dylik eds rätta värde, samt den själavården varuti han sig föresatt, ifall han skulle svärja mot sitt samvete och genom hugnad så mycket uträttat, att Jonas Johansson för honom bekänt och tillstått, det som till lägersmålet med kvinnfolket Lena Andersdotter vore saker och skyldig.

Vilket herr komministern inför tingsrätten angivit och drängen Jonas Johansson nu även inför tingsrätten tillstått, vidgått och bekänt.

Alltså och ehuru kvinnfolket Lena Andersdotter nu ej kunnat inställas, helst man ingen säker underrättelse äger var hon visst uppehåller, allenast genom vara av magistraten i Norrköping berättas. hava antagittjänst hos komministern i Vånga herr Wulf, så är och berättat, igenom bägge deras rena bekännelser, kunnat och upptecknat vara förr och tingsrätten tillsvi-dare utdräkt hämmande finne skäligt uti själva brottsmålet, att desamma och som ingedera tillförne för lägersmål äro anklagade, så bötar drängen Jonas Johansson, enligt 53 kapitlet missgärnignsbalekn, sina 10 daler silvermynt och kvinnfolket Lena Andersdotter 5 daler silvermynt och enligt Göta hovrätts missivel av den 24, komma att undergå vardera en söndag uppenbar kyrkoplikt uti Tåby kyrka, samt sedan skriftas och avlösas.

(Den 20 mars stod drängen Jonas Johansson och den 22 maj kvinnfolket Lena Andersdotter uppenbar kyrkoplikt och avlöstes, enligt anteckningar i Tåby kyrkobok.)

Lagtima vinterting den 14 februari 1737 i Kuddby.

§ 44.

Kronolänsman Anders Andersson kårade till laga stämning till Göran Olofsson på Mems ägor, för att Göran Olofsson den 17 november sistliden, under gudstjänsten i Tåby kyrka, gjort oljud och förargelse med uppkastning. Varöver påstås laga plikt.

Parterna infunno sig.

De instämde vittnena nämndemannen Nils Larsson i Ljunga, klockaren Petter Jonsson i Tåby och båtsman Hans Djerv, vilka utan jäv, med hand å bok, avlade vittneseden, varpå de gjorde följande berättelse.

1. Nämndeman Nils Larsson i Ljunga berättar, sig vara kallad av kyrkoherden i Tåby, att besiktiga i en bänk, varest Göran Olofsson haft uppkastning under gudstjänsten den 17 november, som var en söndag.

Vilket Göran Olofsson i en sockenstämma, själv tillstått och avbudit sitt

brott, efter som det av hans svaghet och sjuklighet vore hänfört.

2. Klockaren Petter Jonsson i Tåby berättar, att han fuller varit vid Skällingstad och såg honom åtminstone bära tillika med den andra, Jon Larsson i kyrkan, men han intet sett honom för att i samma by varit. Göran Olofsson hade av sjukdom kastat upp, men ingen blivit besvärad därmed.

3. Båtsmanenn Hans Djerv berättar, att han haver varit med, till dess det blivit synt det han den uppkastnignen och även släppt honom utur bänken, men dock ingen förargelse skulel varit.

Därmed stod, efetr förhören, Göran Olofsson skall vara fördärvad av bräck och sjukligheten, vilket nämnden, även tillika med landsmän intygar. Och som sådant ej förevarit av något överlastande, utan av dess sjuklighet, ingen förargelse heller förorsakat för någon.

Varföre länsman Anders Anderssons åklagan i detta måt befriad varde.

Lagtima vinterting den 14 februari 1737 i Kuddby.

§ 24.

Framkom för häradsrätten Göran Olofsson på Mems ägor och uppviste kyrkoherden i Tåby, ärevördige och vällärde herr Nocolai Söderstens sockenstämmoprotokoll av den 30 november 1736, varuti klarföres, att bemälte Göran Olofsson på Mems ägor beklagat sig högeligen uti sockenstuvan, över sitt i Tåby kyrka den 17 oktober sistlidet begångna brott, i det han under gudstjänsten kastat upp, sedan han tillförne, med avlidne Jon Larssons i Skällingstads lik till kyrkan varit i följe åstad och av nämndemännen Per Olofsson i Torp och Nils Larsson i Ljunga besiktigat.

Varefter Göran Olofsson samma sitt brott avbudit, sägande det ingalunda skett av något fylleri, utan av en annan åkommas svaghet. Erbjudande sig därför vilja giva till kyrka ett stop vin, men sedermera brottsmålet, som ej hört till kyrkoherdens och församlingens avgörande vid sockenstämman, nu till häradsrätten hänskjutit.

Och som befinnes, att detta brottsmål ej är instämt, ej heller av vittnesskäl och bevis vid hands, som till brottet kan upplysning framföra.

Alltså kan tingsrätten denna gången målet ej till rannsaking företaga, utan tillkommer kronolänsman välaktade Anders Andersson Göran Olofsson på Mems ägor lagligen att instämma till nästa ting för sitt begångna brott i Tåby kyrka, jämte de stolekamrater och andra som uti saken någon kunskap äga, på det tingsrätten vid nästa ting målet med ett antagligt slut, må kunna avsluta.

Lagtima vinterting den 14 februari 1737 i Kuddby.

§ 28.

I följe av herr baron, generalmojor och landshövdingens höggunstliga brev av den 13 april sistlidet, företog sig häradsrätten, att rannsaka, om hållskjutsen vid Fristads gästgivaregård, och den till underdånigt följe av Hans Kongl Majt allernådigaste krogareordning härvad, av år 1734, varvid kronolänsman välaktade Anders Andersson, efter undfången ordres, ingav en upprättad förteckning på de hästar, vagnar, kärror, sadlar, slädar och sängar, som vid gästgivaregården finnas till de resandes fortkomst, nämligen uti Fristad hos Gustaf Jonsson

- 5 stycken kärror,
- 2 stycken vagnar
- 1 stycken enbetskärria,
- 2 stycken tubetsslädar och
- 3 stycken enbetsskrinnor,
- 2 stycken sadlar,
- 3 stycken uppbyggade sängar.

Hos Sven Jonsson, som svarar till halva gästgiveriet

6 stycken hästar,
2 stycken vagnar och en kärra,
2 stycken tvåbets slädar och 2 stycken enbetskrinnor,
1 stycken sadel och
2 stycken uppbäddade sängar.

I övrigt företer gästgivare en förteckning, av den 24 mars 1727, på de hemmans åboar, som äro krogeriet underlagt, när den tvingas varda med deras hästar behjälpiliga såsom

Skjorstad, Jon, 2 par

Skjorstad, Anders, 1 par,
Brunneby, Olof och Sven, 1 par,
Brunenby, Nils, 1 par,
Brunneby, Joen, 1 par,
Fyrby 2 hemman, Bengt Nilsson, 2 par,
Fristad, Knut och Nils, 2 par,
Fristad, Johan Johansson, 1 par,
Skårby, Anders, 1 par,
Tåstad, Sven, 1 par,
Brestad, Rahl, 1 par
Brestad, Anders och Lars, 1 par,
3/8 Sätra, Per, 1/4 Oxtorp Sven, 1/2 Nybble Johan, tillsammans 1 par,
Torp, Per, 1 par,
Skällingstad, Hindrich, 1 par,
Skällingstad, Joen, 2 par,
Blinnestad, Måns, 1 par,
Blinnestad, Ljungelds änka, 1 par,
Tåby, Anders, 1 par,
Tåby, Lars, 1 par,
Tåby, Joan, 1 par,
Tåby, Nils, 1 par,
Junga, jungfru Wickman, 1 par,
1/2 hemman Bjärka, Nils och 1/2 hemman Bjärka, Per, 1 par,
Bjärka, Anders, 1 par,
Alm, Anders, 1 par.

Bilket av häradsräteten upptogs, dock viadre underställes herr baron, generalmajor och landshövdingens höggunstliga prövande.

Lagtima vinterting den 14 februari 1737 i Kuddby.

§ 29.

Uti den av Brunneby åboar, vid förra tinget instämrad och till nu disserrade sake, angående åkerdelningen av byaåkrarna uti Brunneby, ingavs en föreningsskrift, som de begärde skulle till protkollet föras och behörigen stadfästas, lydande som följer:

" Över de stridigheter, som uppkommit oss emellan, angående däruti extraktet av Björkekinds lovlige häradsrätt ordinarie höstating under den 15 oktober 1736 nämnda mål och haveri oss emellan, haver således förents, att vad den omnämnde åkrarnas olikhet vidkommer, förbliver det med den delning, som skett oss emellan den 14 augusti 1735, med det förbehåll, att Jon Månsson åtnjuter den farväg, som han begärt från innersta byn Brunneby till västra gärdet. Varmed dessa och alla de övriga stridigheterna skolla allena vara upphävda och avgjorda.

Vilka våra egna namn under skrift bekräftar, som skett uti Almstad den 20 januari 1737.

Gustaf Danckwardt, Olof Trulsson, Sven Nilsson, Nils Persson, Jon Månsson. Till vittne underskriver C. Skantze. "

Vilken parternas träffade förening häradsrätten finner skäligt, enligt 20 kapitlet rättegångsbalken, med dom behörigen att stadfästa.

Lagtima vinterting den 15 februari 1737.

§ 31.

Kvinnfolket Lena Andersdotter har inom laga rannsaking, inkallat till häradsrätten hustru Stina Bengtsdotter i Fristad, för det hon uti en inlagd skrift till tingsrätten, vid 1735 års vinterting, skall tillagt Lena Andersdotter åtskilliga ärevördiga beskyllningar, vilka påstås måste beivras och därför lagligen plikta samt betala henne alla härvid förorsakade tingsomkostnader.

Sammaledes kärar kvinnfolket Lena Andersdotter, genom laga stämning, mot drängen Jonas Johansson i Fristad, att betala henne alla de omkostnader hon blivit tvungen att göra, så vid många ting uppropandes, som med resor och annat, samt betala hennes barnafostern och dess begravningsomkostnader.

Lena Andersdotter inställde sig i egen person och på svarandernas vägnar mönsterskrivern välbetrodde herr Nils Luhnman, som anhöll om uppskov till nästa ting efter nödiga vittnen till Lena Andersdotters övertygande, ej skolat kunnat instämmas för tidens korthet.

Alltså i följe av lag edsöresbalken § 8 samt 21 och 24 kapitlen rättegångsbalken finner häradsrätten skäligt, att tillägag kvinnfolket Lena Andersdotter hädanefter medel av den uppförda barnuppfostern med dess dop och begravningsomkostnader, att åtnjuta av Jonas Johansson i Fristad till 24 daler silvermynt, jämre dess moder Christina Bengtsdotter även förpliktas nu i detta ting, här vid häradsrätten, samt egnom onödiga besvärs inläggande i Kongl Majts och Riksens Göta hovrätt av begånga rättegångsomkostnader till sextio daler kopparmynt.

Vad andra käromålet beträffar, rörande den svåra beskyllning om skymfliga tillvitelser, som hustru Christina Bengtsdotter, så muntligen som skriftligen tillagt Lena Andersdotter.

Varöver åtskilliga vittnen redan äro hörda och hustru Christina Bengtsdotter jämväl, nu genom sin fullmäktige mönsterskrivaren och uppbördsman välbetrodde Nils Lundman, igenom flera skäl påstås bevisligen gjorda efter dess vällovda uppsåt härutinnan, till nästa ting, där hom förmenar sig även hava fog, att påstå expenser.

Så finner häradsrätten billigt, att uppskjuta detta mål till nästa ting, då parterna utan vidare stämning, sig hava att infinna, rättandes sig efter den termin, som av predikstolarna därtill ytlyst varder, då och hustru Christina Bengtsdotter äger förete allt vad hon i saken viadre har att anföra samt sina vittnen därtill instämma och et vid förelagd 20 silvermynts vite, enligt 16 kapitlet rättegångsbalkens 6 §, då saken slutligen må kunan avgöras.

Ingivandes tvenneattester av följande innehåll:

" Uppå min förre morbroders dygdesamma hustru Christina Bengtsdotter i Fristads begäran, angående kvinnpersoenn Lenas lösaktighets förhållande, under under den lilla tid vi voro tillsammans hos henne i tjänst.

Viadre har med sommaren till rykte, på mitt samvete betygat, att bemälte Lena, då straxt i början, såväl som intill slutet, med oförviste ord och åtgärder, icke allenast visa sig vara granska sugen om manfolk, utan lopp och avsidet där drängarna voro, som dess uti åthävor eller annorstädes därest vi våra sysslor hade att förrätta, tillbjudandes icke det som ärligt och anständigt varande.

Till förekommande av ett så lättfärdigt väsende visste och jag för min del, som synes löpa undan, när jag var där och blev henne varse.

Det tillstår i sanning vara, vill och kan jag när det påfordras, med ed bekräfta.

Ljunga den 3 maj 1737 Jost Johnsson i Ljunga och Tåby socken."

" Jag undertecknad tillstår, att göra i bevis, efter hustru Stina Bengtsdotter i Fristad, efter hennes påståenden om kvinnfolket Lena, när hon tjänte uti Steneby Prästgård, huru hon bar sig åt.

Där hon tjänte för sex år och litet på det sjunde år.

Sedan då var hon i bröllop uti Aspatorpet. Då var där en kusk, som hette Johan Swartling. Han var med henne uti en liten kåltäppa utmed som där låg han på henne och vore då jag och de andra komna, då sprang han av henne men om han gjort något med henne det vet jag intet.

Och då kom Jon Albrektsson veta, att det är sant, avhjälptes den 5 juni.

Lena Andersdotter ingav en skrift av följande innehåll:

" Uti djupaste vörndnad och ödmjukhet erkänne rjag inför den vällovliga laga tingsrätten, mitt stora beklageliga tillstånd, däruti jag oäktat, genom Jonas Johansson allt för min ogenomnyttighet haver honom oföredröjeligen ebskyllt, för lönskalägessaken, men emellertid utan orsak och så nu inför den vällovliga tingsrätten skrifteligen, som munteligen, tillmälade mig åtskilliga förefaseliga förevitelser.

Allstå därmedeslt utdragit sin sak på tiden, med ansökning till Kongl Göta hovrätt, varigenom han bragt mig. fattiga människa till en oförtröstelig stor omkostnad. Och utim den långa processen, har jag allena lån tagit till försorg för barnets fostran uti livstiden, samt sedermera till dess begravning.

Och för övrigt kan jag med skäl beklaga det, som snart blir två och ett halvt år förliden, som jag därigenom hans förhållande utsträngt och förfallen till mina salighetsmedels åtnjutande.

Varvid tarva sorg och grämelse, jag i ganska långa tiden haft, som dageligen skönjas och förspörjes, huru sjukdom och döden graveras, jämte det jag utkastat all min välfärd och förtjänat egendom för den lilla, förlåter jag mig en liten förteckningsanmälan min undanhöljde procent omkostnader som lageligen instämt, nämligen:

För barnet dop, påkostat in alles	6	
Fader, för en månad, undanhållen för mig och barnet	9	15
För en stämmign jag utlyst till vintertinget 1735		24
Dessa kostnad givit till nämnden		12
Kartauppgift uti kassan		6
För skjuts underhåll och tidspillan, en mil fram och åter	1	16
Till tinget för skjuts och underhåll	3	24
Givit hustrun, som gjorde mig denna tjänst	1	16
Tvenne hustrur, som voro vittnen inför tingsrätten för 3 dagar	6	14
Varigenom antog jag annan tjänst i Norrköping och lejde för barnet två veckors tid	12	
Men efter denan tid blev barnet dött och gav därvid begravningsomkostander	9	

Med samma tidigare sommar årsskuld och underhåll för mig	3	24
Till en hustru uti min tjänst	1	16
Jämväl de tvenne hustrur och vittnen, så uti två dagar, som voro för tinget	4	9
Sedan saken vore gången till Kongl hovrätten påkostad för en förklaring, med därvid omak och besvär	7	16
Dessutom varit vid tvenne ting förmåna kontrartern och varit tillstädes, för mina kostnader in alles	10	16
Utlöst en Kongl resolution	1	16
Till detta tinget tvenne stämningar	1	16
Såväl fram som åter, resor till magistern i Kuddby med tider och resor		28
Lösen för parterna och nämndemän	2	8
Behållen och underhåll, som därvid kommit till pass	5	8
Ifrån Vånga bergslag till 2 1/4 mil på andra sidan om Norrköping och sedan därifrån till Kuddbu 1 3/4 mil, givit för skjuts	3	
Därjämte för tidsspillan och underhåll	4	16
Lösande av brev samt flera dokument utgivit	2	24
Summa	100	22

Denna nyss anmälda summan 100 daler kopparmynt har förenämnde Jonas Johanson i Fristad, genom dess långeliga protest av mig avtvungits, utan de soregliga förvillelser med vara ej så noga kan påminnas, vilket jag allt vad denna mänsklighet angår, anförtros uti den högädlas och välborne herrers och högvälovlige tingsrättens gunsträttvisa utslag och avvaktar här uppå en nådgunstlig resolution och till min död framhårdar
Lena Andersdotter "

Mönsterskrivaren Lundman kunde ej förneka, att dessa principal Jonas Johanson bör bestå, vad som på barnets dop, underhåll och begravningskostnader till hälften, men var som är uppfört för kvinnfolkets tingsresor, anses oskäligt och dylikt mera förehaver, har dess principal ineg måtto kunna, att förbindas till, efter som kvinnfolket sådant onödigt nyss gjort, som intet har med saken anhängig och Kongl Majts hovrätt haver således här ej till något slut kunde komma, inann besvären där bliver avgjorda.

Häradsrätten efetrfrågade mönsterskrivaren och uppörds mannen Lundmans fullamkt, vilken angavs vara underskriven den 30 maj förleden av Christna Bengtsdotter och Jonas Johansson, varuti det förra protokllet upplätes och var inte vidare att påminna, än att Lundman påstår det med saken må havas anstånd till nästa ting.

Men kvinnfolket Lena Andersdotter ber däremot om slut, efter hon hittills länge blivit uppehållen.

Vilket allt häradsrätten tog i övervägande och efter sakens beprövande stannar i följande utslag

Resolutio

Såsom drängen Jonas Johansson i Fristad, igenom sitt enhärdiga förnekande, av det lägersmål han förövat med kvinnfolket Lena Andersdotter, såväl dess moder hustru Kerstin Bengtsdotter i Fristad, igenom dess inlagda besvär hos Hans Kongl Majt och Riksens höglovlige Göta hovrätt, ej allenast hindrat sakens avgörande på andra året, tuan och bragt kvinnfolket Lena Andersdotter på mångehanda omkostnader, resor och tidspillan, varöver jämte barnets dop, underhåll och begravning, hon i rätten inlagt en förteckning till ett hundrade daler sig bestigande.

Lagtima hösteting den 12 oktober 1737 i Kuddby.

§ 40.

Uti saken mellan hustru Christina Bengtsdotter i Fristad och kvinnfolket Lena Andersdotter från Norrköping, angående expensers åtnjutande med mera, inkommo parterna och ingåvo följande förenignsskrift, nämligen:

" Enligt Björkeinds härads laga sommartings resolution, av den 6 juni nästlidet, skulle skaen vid tillstundande höstating, emellan hustru Christina Bengtsdotter och kvinnfolket Lena Andersdotter, till slutligt avgörande ställas.

Men som uti goda mäns övervaro, dess förinnan, den saken nu sålunda är ventilerad, att undertecknade, genom förlikning överenskommit, nämligen:

Jag Lena Andersdotter, efter ovannämnde tingsrättens resolution undefått, av hustru Christina Bengtsdotter och dess son Jonas Johansson, åttiofyra daler silvermynt, samt i förlikning för den avdömda saken oss emellan sjutton daler 16 öre, som gör tillsammans ett hundaradeen daler 16 öre silvermynt, varför jag Lena Andersdotter nu till fullo är förnöjd och därpå icke mera någon vidare åttalan göra mot hustru Christina Bengtsdotter, uti det mål, som jag påstått till nästa ting bevisas skulle.

Utan haver vi härmed sålunda uti samska och god enighet beslutat, som ovan vara förmått är, vilket nu mera nästa ting kommer för dommarna i orten, att uppvisas och kristeligt stadfästas.

Fyrby den 24 juni 1737

Christina Bengtsdotter

Lena Andersdotter

Till vittne

N. Lundman, Håkan Person i Skällingstad, Jacob Holm. "

Vilken parternas fästade förening häradsrätten finner skäligt, enligt 20 kapitlet rättegångsbalken, med doms behörighet att stadfästa.

Lagtima vinterting den 13 februari 1738 i Kuddby.

§ 44.

Extra ordinarie kanslisten i Kongl Majts och Rikens kommerskollegium, välbetrodde Johan Wikmark framkom för tingsrätten och anhöll om dess bevittnande, att rusthållet Fyrby och Södra skattegården, augument tillika med utjorden Rappsala, ej med någon inteckning äro gravarade.

Tingsrätten underökte härom och betygade nämnden, som med häradshövdingen är bekant, det berörda rusthållet Fyrby och Södra skattegården augument, samt Rappsala utjord, här vid tingsrätten med ingen intecknad är graverade, som till behörigt bevis uti protokollet meddelat varde.

Lagtima hösteting den 3 oktober 1738 i Kuddby.

§ 11.

Vid tingsrätten upplästes den publikation, som efter välbetrodde extra ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Axel Eallbergs begäran, kronobefallningsman välborbe och välbetrodde Magnus Hellerstedt den 9 september förleden låtit avkunna, som var av följande innehåll:

All den stund Hans Kongl Majt för lantmätarna utfärdade instruktioner av år 1725 tydeligen diktera, att de ägodelnignar, som av dem förrättas, böra vid ordinarie tingen uppvisas och med nämnd stadfästas, i förmåga varav extra ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Axel Wallgren, efter dess brev till mig av den 23 sistlidna augusti finner, är vid instundande Björkeinds ordinarie höstating, sim tager sin början de 3 nästkommande oktober, låta förete de ägodelning han efter höga vederbörliga ordres uti Ljunga by och Tåby församling förrättat haver.

För den skull varder sådant härmedeslt kungjort, på det Ljunga bys samtliga intressenter, tillika med hela Tåby församlings vägnar tillförordnad fullmäktige, behagade sig vid förenämnde häradssting på andra tingsdagen, enhälligt inställas, i fall något vid berörde förrättningsdelning huruvida vore att påminna, väl vetandes, att om någon nu av vederbörande härifrån åter bliver huru samma förrättning lika fullt ej den lovliga häradsrätten med dom lagligen bestyrka.

Varefter ej vidare klander och åtal kan upptagas, som till nästkommet efterrättelse hindrar.

Helgestad den 9 september 1738
Magnus Hellerstedt "

I anledning av denna bulletin inställde sig vid tingsrätten kronobefallningsman välborne och välbetrodde herr Magnus Hellerstedt å kronans vägnar.

Å Prästgården i Tåby samt ven, consistorie vägnar, inställde sig rektorn högvällärde herr magistern Fredrich Bertholtz, enligt ven. consistorei brev av den 16 september sistslidne.

Men herr kyrkoheren Södersten var ej närvarande, utan jämte en del av församlinegn ingav en skrift, som vidare införas skall.

Å Rusthållet i Ljunga samt å regementets vägnar infann sig kornetten välborne herr Mattias Gustaf von Holstien.

Förrättningen förevars jämte Joseph Jänkaren Nils Crona.

Rusthållerskan jungfru Brita Wikman närvarande, ävenherr kornetten, å regementets vägnar och rätt att bevaka tillspordes så väl som profossen Stenman.

För Skattehemmanet i Ljunga var åbon och riksdagsmannen och nämndemannen Nils Larsson tillstädes.

Men för Tåby frälsehemman och skattehemman var ingen tillstädes, medan som ingen inkallelse mellan Tåby och Ljunga byar var nu, sedan delningen dem

Därefter upplästes även lagmansrättens förlikningsdom, av den 10 september 1737 och förklarade regementets fullmäktige, herr kornetten Stahl von Holstien, det herr kyrkoherden Södersten ej gjort något åtal vid förrättnignen, när utstaknignen skedde i kohagen efter den gjorda delningen.

Ven. consistorie fullmäktige, herr magister Berholtzs anförde härvid, att som den vällovliga lagmansrättens förlikningsdom är grunden, varefter delningen borde ske, varföre och sålunda denna förrättning ej är inrättad därefter och till alla delar fullföljd, så att prästgården fått till i all sin tillständiga rättighet efter stångafall och delskifte, så kan herr magistern, föföör sin del densamma icke gälla, utan påstår, att prästgårdens rätt med

Tingsrätten tog i ävervägande och prøvan skäligt, att lämna extra ordinarie lantmätaren välbetrodde Carl Johan Wallberg part och herr kyrkoherden Södersten och Tåby församlings sexmäns ingivna skrift samt ven. consistorie magister Berholtzs andragande, att däröver till nästa ting, med sina påminnelser och utlåtande inkomma.

Kunnandes kyrkoherden Södersten av delningsinstrumentet, som i protkollet intaget är, på begäran få utlösa behörig avskrift, så att han om alltsammans kan göra sig noga underrättelse, till nästa ting, då alla intressenterna jämte krono, ven. consistori och regementets fullmäktige, utan vidare notifikation eller publikation sig instälal böra, till behörigt slutande härutinnan

Lagtima hösteting den 4 oktober 1738 i Kuddby.

§ 33.

Extra ordinarie kanslisten i Kongliga kommerskollegie välbetrodde Johan Wikmark

kärade till Gustaf Jonsson i Fristad, till laga ansvar för det han, uti 27 år nyttjat och nederrött, dess systersons Jonas Johanssons hus på dess halva av Fristads krog, varföre nu påstås, att han antingen skall lämna husen reparerade och i försvarligt gott stånd efter sig, eller och svara till den husröta, som påsynt blivit, jämte allt hinder och kostnad samt expenser.

Parterna närvarande.

Anhåller Gustaf i Fristad om uppskov i saken till nästa ting, för det hans broder Knut Jonsson, eh är stämd och nu är utesluten ur mantal.

Däremot anförde käranden, att Knut ej är skriven för krogen och han testamenterat bort sin andel i gården.

Rätten efterfrågade om Gustaf brukat Jonas Johanssons del av krogen ? Vartill svarades, att dess moder Stina Bengtsdotter och styvsonen Sven Hindrichsson, den brukat och Gustaf Jonsson allenast brukat sin och sin broders andel, hälften av krogen.

Dock har Gustaf Jonsson haft hela gästningen.

Alltså förmanades parterna till förlikning och uppå rättens givna förslag, kom parterna jämte Jonas Johanssons moder Stina Bengtsdotter och styvsonen Sven Hindrichsson, således överens, att som efetr av kronobefallningsman Helelrstedts gjorda husesyn den 22 augusti sistlidet, husrötan på hela krogen sig bestiger till 157 daler 20 öre silvermynt, så åtager sig Gustaf Jonsson, att samma husröta att bygga och bättra till två tredjedelar, var emot Sven Hindrichsson och hustru Stina Bengtsdotter, som brukat Jonas Johanssons gård elelr halva krogen, svarar till en tredejedels part av byggnaden och reparationerna.

Skolandes med samland hans allt upprätta till dess det kommer i fullkomligt stånd och sedan husen fördela.

Varmed förmyndaren Johan Wikmark var förnöjd.

Alltså bekräftades denan förlikning med handslagen inför rätten och bliver därföre, enligt 20 kapitlet rättegångsbalken, med dom stadfästas.

Urtima ting den 25 november 1738 i Kuddby.

Och sedan tinget med tingsfreden var utlyst, föreställdes delikventen Nils Johansson från Tåby, med et respekterade landshövdingensämbetets skrivelse av den 22 sistlidne hujus försedd.

Därvid även sig inställde änkan hustru Maria Nilsson i Tåby, drängen Johan Persson i Tåby, fjärdingsmannen Claes Johansson i Ragniltorp, adjunktus mistore i Tåby värdige och vällärde herr Johan Lindelius.

Upplästes först höglovlige Kongl och Riksens Göta hovrätts förenämnda nådgünstiga brev och skrivelse av den 4 november, som var av följande innehåll:

" Jag Germund Cederhielm, friherre till Sörby och Cedersborg, herr till Charlottenborg, Söderlund och Sörby, president uti Kongl Majts och Riksens Göta hovrätt, så och vice president, hovrättsråd och assessorer, som häradhövdingen välborne Brynte JohanAurell, med Gud allmäktig välvilligen, vid det av Björkekinds härads urtima tingsrätte, Kongl hovrätten vidare ompröva om vida underställde brottsmåls förehavande angående drängen Nils Joahnsen i Tåby, som efter dess gjorda bekännelse, för begånget tidelag med ett dess husbonde tillhörigt sto, blivit dömd, att halshyggas och å båle brännas. Har Kongl hovrätten befunnit, uti rannsakingen icke vara några omständigheter andragna, som till Nils Johanssons bekännelse om en slik vederstygglig gärnings förövande, styrak vidare än den berättelse, som drängen Johan Persson vid tingsrätten angivit.

Men som densamme icke finnes, att honom vara beedigad och Kongl hovrätten anser nödigt, att sådant bör ske, så vida inte lagligt jäv emot honom finnes.

Ty bliver häradhövdingen härmed anbefalld, att vid ett anställt urtima ting uti alla vederbörandes närvaro, låta bemälte Johan Persson, sin gjorda berättelse med ed bestyrka och samma sedan med varandra, som till fullkomme-

ligen upplysning i denna grava brottsmål tjäna kan, till KOnigl hovrätten ofördröjeligen insända, varmed vi befalla härads hövdingen Gud allt mänskligt välvilja.

Jönköping den 4 november 1738

för Kongl hovrättens vägnar J.O. Hager, Nils Lilliecretz, Petter Gadelius."

Därefter blev även den förra rannsakingen av den 4 mars sistliden uppläst. Därvid ingenting var att påminna om att drängen delikventen Nils Johansson, med största äkthet förnekar nu mera, själva gärningen och säger sig vid förra urtima tinget allenast ljugit på sig själv, efter han ej nu är anbudit till den vederstyggliga gärningen, men blev av drängen Johan Persson i Tåby avkunnad, som så hastigt kommit på honom.

Nekar dock icke, att han vid förra urtima tingsrätten gjort en ren och frivillig bekännelse, som rannsakingen innehåller.

Vilket och nämnden med de flera närvarande visste fullkomligen, att intyga.

Urtima tingsrätten fann skäligt, att framkalla drängen Johan Persson, att beediga sin gjorda berättelse, som var tillstädes.

Varvid Nils Johansson föregiver, att han haft någon ovänskap med denne drängen, varföre han skall lovat göra honom ett skalmstycke igen, vilket han vill bevisa med drängen Måns Larsson, nu i tjänst i Ljunga, vittnesmål.

Medelades detta skett förledet år, men han dock icke neka, att Johan Persson kommit på honom, då han bjöd till att bola med stoet.

Johan Persson berättar, att de på logen, ej förledet år utan för två sedan, i Tåby varit sammans och bruk tagit, för ro skull, men han blivit något otålig för det, att Nils dragit skjortan ur byxorna på honom, men sedan han ingen ovänskap varit dem emellan.

Där om, att han drog upp hans skjorta igen, ej heller har han mot annat skalmstycke göra honom än, att han skulle den gången uppdra hans skjorta igen, som han genast fullbordat och därmed voro de lika vandra som förr.

Nils Joahnsson tillstår, att det så gryvsamt, som Johan Persson berättar och han drängen Måns intet annat däruti hade att säga.

Tvärtom, de sedermera gått till Herrens nattvard.

Därefter har han intet ont haft till honom.

Alltså finner urtima tingsrätten skäligt, att förkasta detta jäv, såsom o-lageligt och kommer Johan Persson, att efter avlagd ed göra sin berättelse i saken, helst han efter nämnden och gudsmannens berättelse är av god frejd som avsades, varvid intet var att påminna.

Alltså avlade han eden med hand på bok och efter avhörd villfaro och förmaning om edens vikt, berättade:

att fredagen före sista urtima tinget, som var den 28 april, emot kvällen, då han kom hem från gårdet, varest han varit och grävt vid, han först om aftonen varit, att sin matmoders och sedan viste hans husbonde Nils Larsson i Tåby honom uti änkan hustru Maria Nilsson, som var hans husbondes dotters stall, efter en grimma.

Och då han kom till dörren var den stängd.

Trodde således, att ingen människa var inne, och han allenast en pinne satt för dörren innantill knackade han först på dörren, men sedan sköt han på dörren, så att pinnen flög framåt golvet.

När han kom in höll Nils Johansson på att välta bort en kubbe eller huggstock, som eljest står på förgården att rensa staver på, men hade allenast fört honom om till tröskeln.

Och stoet, som stod i stallet, som då hon haft nyligen häst och såg sig tillbaka på sidorna och Nils Johansson var svettig i ansiktet och hårig fram på bröstet, samt barhuvad och grym i vitan.

Och fram på golvet och hade snodden på hatten afttat fast upp uti skålvir-

ket där hatten hängde mitt över stoet.

Därpå han frågade Nils vad han gjort med kubben inne.

Då han svarade, att han haft den att gå upp på skullen.

Men berättar, att ingen uppväg var där i stallet på skullen, ej heller där något hö att nedertaga.

Därpå han gått och tagit grimman och gått sin väg.

Sedan efter han tyckte, vara stor liknelse, att Nils haft med stoet att beställa.

Har han om i aftonen varder neder, voro utgångarna, vad han sett berättat för sin husbonde, som bett honom det angiva hos fjärdignsman.

Vilket han om lördagen morgonen gjorde.

Klockan 4 eftermiddagen kom länsmannen och fjärdingsmannen till Tåby, då de sökt efter drängen Nils och de övriga drängarna, under förebärande, att de skulle ha hållskjuts till Fristad, på det han skulle få dem hem.

Och då drängen Nils kom hem, följde fjärdingskarlen och nämndemännen efter och hade honom före.

Men han nekade själva gärningen, frågandes vittnet, som då var närvarande, om han såg honom på stoet.

Därtill han nekade och berättade, då som nu vad han sagt.

Sedan var hans högvärdighet herr Lindenius hos med honom allena, men vad bekännelse han då gjorde, hörde vittnet intet.

Men samma afton skjutsade Nils Johansson först till Helgestad och sedan till Höckerstad och då under vägen, tackade Nils Joahnsson Gud, att han kommit till en ren bekännelse.

Berättande sog gått och tänkt på denna onad gärningen sedan han blev, förstod att han kunde tänka den på och stodo den stunden varit över.

Varme han förmedeligen ment den stunden, han skulle lida straffet.

Vilket nu Nils Johansson nu vidgick varit en hemsk tanke och att allt så passerat, som Johan Persson berättat.

Vittnesmålet upplästes och vidkändes av vittnena.

Nämnden förklarade sig, att denna Joahn Persson, vid förra urtima tinget, ej kunde edeligen höras, efter han var angivaren, ej heller syntes det då vara nödögt, efter Nils då så rent bekände sanningen.

Vidare före kallades fjärdingskarlen Claes i Ragniltorp och tillfrågades Nils Joahnsson, om han hade någon annat honom därpå.

Han svarade sig intet hava emot honom, varföre han med hand på bok avlade den vanliga vittneseden, berättande:

att om lärdagsmorgonen före sista urtima ting, kom drängen Johan Persson till honom, då han gått och hägnade, och berättade sig haver funnit ankans dräng i Tåby, Nils Johansson, haver haft att göra met ett sto och har han haft huggkubben bakom stoet, varandes hårig fram och i munnen med, och gick på golvet fram och tillbaka och spottade, samt att hatten hängde i skulltaket och har stoet sett ut, som de pläga, när de nyss haft häst.

Och skall Nils Johansson sagt till honom, aldrig skall du tro, hur fuller jag är.

Då Johan Persson frågat, var har du då fått brännvin av?

Han han sagt, jag fick rätter munna.

Därpå fjärdingsmannen bett honom gå hem igen, men han for till länsmannen, varpå länsmannen och han åkte till Ljunga och sedan hörde han intet vidare därom, förrän han förde honom därifrån.

Då Nils. på frågan, sade att han allt sedan han varit stor trodde detta skulle bliva hans död.

Detta vittnets utsaga föreställdes åter Nils Johansson, vilken förmäler sig sagt, att han tyckte denna olyckan skulle stå honom före, men nekar no, som förr till själva gärningen.

Lagtima höstetingden 15 oktober 1736 i Kuddby.

§ 34.

Nils Persson i Brunneby kårade till Jon Månsson därstädes:

1:mo för det han byggt ett skövetak uppöfver hans skövetak, vilket stor skada skall taga.

2;do för det han byggt ett par bodar för nära uppå hans kålgård och bortrivits dess gårdesgård

varföre påstås plikt med omkostnader.

3:tio för det han borttagit sexton nekar väg för honom på den jord honom, vid åkerbrytningen tilldelad blivit.

Mot organisten Olof Trulsson och Sven Ericsson i Brunneby, att återleverera honom de 25 tunnland jord, de ifrån honom skall bekommit vid sista åkerdelningen med mera.

Parterna samtliga närvarande.

Häradsrätten undersökte detta må och ebfinner, att efter denna rätts förordnande av den 5 juni 1735, en åkerdelning är förrättad den 14 påföljande augusti uti kronolänsman välaktade Anders Andersson med nämndemännen Pehr Olofsson i Torp och Hindrich Johansson i Skällingstad, emot vilken delning bergmästaren välborne herr Gustaf Danckwardt, såsom ägare av 1/2 skattekronorustningstam i Brunneby by protesterat vid tinget den 28 oktober 1735.

Varigenom berörde delning kommit, att vila och således hela byamålet, som tillförne ej var uti någon riktighet, nu stannat uti största oreda grannarna emellan.

Havandes Jon Månsson i Brunneby, som är herr bergmästare Danckwardts bonde, efter den nya delningen likväl brukat alla sina åkrar detta året, men dock utav egen myndighet, tagit av sin granne, på det han fått efter nya delningen 16 nekar råg ochd et honom orättmägtigt, förebärande att dess herre och husbonde herr bergmästaren Danckwardt, honom sådan befallt, men kan icke dess mindre brukat de dess åboende samtliag, efter nya delningen tillfallna åkersmål och dem bärgat, som han ock för Nils Persson borttagit 16 nekar.

Erbjuder sig, att åter levera, förklarande sig intet hava emot den skedda delningen eller emot, att fingersmån vad själva bredden angår. men påstår, att längden på åkrarna äro olika och han därigenom förmenar sig bristande.

Havandes herr bergmästaren Danckwardt genom brev begärt, att de nya satta märken alldeles måtte uppräckas och i sitt förra stånd sättas, varvid de andra åboarna i Brunneby jämte länsman och nämndemän förklarar, att där var inga särdeles vissa råmärken i det ringaste utseende, p å många ställen varit borta, ej heller är några råmärken rubbade, vidare om de äro jämkade gårderna emellan efter stångafall.

Vad beträfafr den husbyggnad varigenom Nils Persson påstår Jon Månsson gjort honom skada, så betygar nämndemannen Pehr Olofsson i Torp, som detta synt och besiktigat, att vad skövet angår, så är det nu mera uppskjutet, att det ej synnerlig skada kan göra.

Utlovades Jon Månsson, att där taket på det stället för Nils Persson skulle fördärvas, som droppen sker av dess sköves tak, förr än det andra torkat, så vill han sådant, av dess eget uppsatta, som han nu även vid tingsrätten vidgår, men vad bodarena angår, betygar nämndeman, att de äro uppsatta mitt uti gårdsstoden tomterna emellan och såldes Nils Perssons trädgård, som där intill stöter allt för när.

Olf Trulsson i Brunneby förklarar, att detta arbete med skövets byggande är skett på en söndag, straxt efter folket kom av kyrkan, som Jon Månsson inte kunde förneka.

Andrager häremot, att Nils Perssons fähus är även nu mera inbyggt, än det borde vara, som en tomtestad efetr hans mening, skall stå i västra ändan av tomten, varöver gjorda gärden skall vara framskjutna och av dem voro rätt

förvriden, som bodarna ej skola stå sina grannar förnär.

De 25 tunnland jord, som Nils Persson fordrar efter stämning, av Olof Trulsson och Sven Ericsson, som de efter nya omräknignen fått ifrån dess gård, förklarade de sig över, att de därmed få mycket mindre sina grannar kunnat orätt gjort, som de hållit sig vid delningen.

I anledning till vilket allt och som tvist göres både i tomt och åker, vill häradsrätten finna sig desas stridigheter ej kunan avgöra, utan laga syn och besiktning.

Vartill i anledning av 14 kapitlet jordabalken dömes, att ska hållas i Brunneby, desto grannar och bymän syn allan och skall termin i laga tid med alla vederbörande bliva kommunicerat.

Dock lämnas jordägarna, efter berörde kapitel och paragraf, att sig förnöjas om vägande syn ifall de splitan och tvistigheter sig emellan, innan nästa ting därjämet kunna avhjälpa, så att ingen vid näststundande beträda uti sitt åkerbruk, därigenom måtte förhindras, för vilkens orsaks skull de sådant vid nästa ting anmäla böra, då de i oenigheten därigenom träffas.

Lagtima vinterting den 15 januari 1739 i Kuddby.

§ 22.

Den från sista ting dissiserade saken angående ägodelning mellan Ljunga och Tåby, varöver samtliga intressenter kommit att höras, uppropades och inställde sig

Herr kronobefallningsman Magnus Hellerstedt å Kornans vägnar,

Å Rusthålllets vägnar samt Profossbostället, infann sig å regementets vägnar kornetten välborne herr Matthias Gustaf Stahl von Holstien, samt fanjunkaren herr Nils Bröms,

Å rusthållerskan Brita Wikmans vägnar och för skattehemmanet i Ljunga, var åbon och sketterättsinnehavaren nämndeman Nils Larsson tillstädes.

För Prästgården i Tåby var ingen tillstädes, uatn herr kandidaten Södersten, att såväl kyrkoherden som ven. consistorie fullmäktige rektor skola i Norrköping höglärde herr magister Georg Fredrich Berholtz voro bäge av sjukdom hindrade, förklarade dock, att dess afder kyrkoherden Södersten ej hade något vidare att erinra av vad dess och sockenmännen, vid förra tinget ingivna innehåller.

Och å ven. consistorie fullmäktiges vägnar ingavs en skrift, som upplästes och var av följande innehåll:

"All den stund ven. consistorium, genom hos gående bäge skrivelser av den 20 december sistlidet, behagat åter förordna mig till fullmäktig, att å deras vägnar bevaka vid detta ting, prästeboderdet uti Tåby rättighet, vid ägodelnignen uti Ljunga by, så hade väl min skyldighet varit, att nu där till närvarande infinna.

Men som jag beklageligen, för min långvariga bröstsjukdom icke kan begiva mig ut, så hoppas jag, att välborne herr häradshövdingen, så och den vällov-

liga rätten gunstigt ursäktar mitt uteblivande, såsom och med lika gunst, upp-
tar följande oförargeliga påminnelser, som jag i detta skrifteligen funnit
nödiga vid berörde ägodelning, att i ödmjukhet framföre:

1. Hade jag fuller helst önskat, ifall jag närvarande haft till att avhöra
hett lantmätaren Wallbergs förklaring över de påminnelser, som jag förledet
ting, på herr kyrkoherden Södersten i Tåby berättelse, gjorda vid de före-
havda delningarna, så jah förmodar kunnat rätta samma hageförrättningen i
någaste mätto inhämat, och de av denna delnings skälighet åter på ställe,
där han uti är, efter stångafall och solskifte.

2. Men som det likväl stridigt är, att berörda delning, vid ett annat ställe
icke går efter stångafall och solskifte, så är min oförgrigeliga mening,
att här så vida borde ändras, att all åker på nyss beörde sätt inrättas,
oavsett det extra ordinarie lagmansrättens förlikningsdom av den 10 september
1737, skulel till något annat tyckas giva anledning.

Ty häruti dom konfirmerar ju endast, att parterna emellan, om ägodelningen
träffat förlikning.

Men som prästebordet i Tåby är en Kronan tillhörig egendom, så synes mig
dess mer hava ynnest, att träfaf någon förleikning över ebmäta prästebordets
ägor, varigenom detsamma sedan efter ständigt, skulle komma att lyda.

Följaktligen, om herr kyrkoherden Södersten en sådan förlikning skulle hava
något, så förpliktas har att gå i häkte ingen annan, än bemälte kyrkoherden
i dess tid.

Så att för den skull, härest hans högvärdighet i framtiden skulle med samma
förlikning finna sig missnöjd, så är de till henne alldeles icke bundna,
utan äga för mycket härå lageligen tala, när dem behagar.

Nu kan så hända, att någon av prästebordets innehavare framdeles kunde tycka
sig något hava lidit genom denna delning, så vida det inte på alla ställen
efter stångafall och sloskifte, slika som ännu nuvarnde innehavare betygar
sig därpå, de vid vad av som å nyo tvist och rättegång sig uppå skalle, så
synes skäligt, att nu mera denna delning förhända haver, på en gång få bygga
alla tillfällen till dispyter att låta, som ovan förmält är, henne uti allt
inrättas efter stångafall och solskifte, så att ej nu kunde klandras, eho
och prästebordet samt de övriga hemmanen i Ljunag, nu eller i framtiden,
till innehavare och åbor måtet hava eller bekomma.

3. Tyckes vällovliga lagmansrätten i förlikningsdom, så mycket mindre bör
hindra detta å näst föregående parts åstundan, som själva förlikningen är
satt uti sådan termin, att när svärligen något besynnerligt, att detta mål
sluta kan.

Ty att var allt en skall, efter möjligheten, få behålla vad här neder uti
solskifte, efter lag och förordningar minska kan, som ordres uti förlikningen
lyda, är ens ak som avgjort må tyckas, utom av förlikning, vi kan diskute-
ras och synes således hava träffats en förlikning, av skäl som lagen eljest
i sig själv förmår.

Varföre förlikningen på detta sättet giver anledning till även fall samma,
som jag uti 2:a punkten påminnelse åstundar.

4. Stundar det emot skälighet, att prästebordet i ersättning för sin bygg-
ningstomt ej skall njuta penningar tänkte kohage tilld ess halm, utan allenast
till storleken där likas delningen.

Häradsrätten hänsköt beslutet i målet till nästa ting.

Från saköreslängd den 15 februari 1739.

§

Kyrkoherden i Tåby ärevördige och vällärde herr Nicolauis Södersten, för olga betande mot förbud i Lilla Skårby och utjordens igenfunna ägor, bötar 18 öre silvermynt.

Varförutna han kommer, att ersätta utsatta vitet med 10 daler silvermynt.

Lagtima sommaring den 28 maj 1739 i Kuddby.

§ 39.

Utslag:

Såsom häradsrätten av föregående rannsaking befunnit, huru som herr Johan Wikmark, förledet år, utan lovdom syn elelr laga tillstånd, låtit upptaga gärdesgården för utjorden till Norra gården i Fyrby, vilken gärdesgård jämte skatterättigheten av gården, välborna fru Anna Charlotta Hedenstierna av dess bör tillkomma och har brukat.

Havandes ansetts till 2 och 2/3 aln i bredden, där som det är bredast och något över 1 aln därför framlagt är, vilken inställt han till rusthållets åker uppgivet gårde, vilket nämndemännen Nils i Ljunga och Jost i Tåby synt och besiktat.

Havandes bemälte Wikmark väl lovat det utlägg, men sådant ej fullgjort.

Allstå och som han härmedelst tagit av sin broders och dess barns gård, vad samma gård och utjord tillhörde och e i handen hade, vilket Wikmark velat sig äga, helst han det uppkörde och till sin åker lagligen lät ty komma, vilket herr Johan Wikmark, i följe av lag 18 kapitlet jordabalken, därför att böta sina 40 daler silvermynt och hugga ut vad intaget är, samt sätta gärdesgården i sitt förra stånd.

I övrigt, avd beträffar det stycke av iutmarken, som berörde Wikmark och

byggnad, som blivit avräknat den tid de rorpet åbott och böra ämbetsmännen alltid draga försorg om, att torpet bliver botat och med hus vid makt hållet, vid förlust av den förmånen det att få nyttja.

Lagtima sommaring den 28 maj 1739 i Kuddby.

§ 44.

Skrifteligen angav fru Anna Charlotta Hedenstiren, att mitt över dess storäng vid Stensvad, göres varjehanda vägar, som icke allenast vintertiden, då slädföre och snö är, utan besynnerligt vid snöföret på den allmänna vägen är borta och mildväder är.

Såsom av en häst och en vår framkom i bästa grönväxten och uppköres och gärdesgårdarna nedbrytes som till mesta nackdel och skada.

Varföre hon anhåller om tingsrättens förbunde, såväl som på allt skogshygge, vare sig ris eller av vad namn det vara må, vid Stensvad och Fyrby skattegård.

Och som denna begäran syntes skälig, ty bliver ett vite av 10 daler silvermynt utsatt, till vilken den gjort sig förfallen, som några olovliga vägar vinter, vår, sommar och höst gör över Stensvads storäng eller gärdesgårdar därom nederriver samt och något hygge på skogen till Stensvad och Fyrby göres, antingen av stockar eller ved med mera.

Dock bör detta förbud allmäneligen å predikstolöarna kungöras.

Lagtima sommaring den 28 maj 1739 i Kudby.

§ 37.

Kanslisten Johan Wikmark har instämt Sven Eriksson i Brunneby, för det han skall gått över bäcken och gärdesgården, som är skillnaden mellan Fyrby och Brunneby ägor, och slagit på den bästa gräshagen därstädes ett stycke, tvärt emot lag och förbud.

Varföre plikt och expenser fordras.

Vid upprop infann sig herr Wikmark, men å svarandesidan Sven Erikssons hustru Stina Olofsdotter förklarar, att dess man är rest till Södermanland innan stämningen honom till antvordade, och hon nu icke vet var han sig uppehåller. Vilket nämndemannen Nils i Ljunga, som stämningen framförde, och intygar. Varföre hon om uppskov till nästa ting anhåller.

Och som 11 kapitlet rättegångsbalken 7 § tydeligen förmår, att stämning bör svaranden i händer ställas av två trovärdige men, och där han, som stämnes skall ej hemman i sitt hus stadder då, må han stämmas urarva han sin med. Varföre det tillkommer käranden, att låta stämma svaranden sedan den var han finnes.

Men som Sven Eriksson innan stämningen ankom, var bortrest och sedan ej hemvänt, saknar tingsräteten varken pålägga honom böter eller ansvar innan han lagligen stämd blivit.

Lagtima sommarting den 28 maj 1739 i Kuddby.

Angående delning Ljunga och Tåby ägor.

Utslag.

Häradsrätten har nu vid trenne ting noga rannsakat och beprövat dem brev, som kyrkoherden i Tåby ärevördige och högvällärde herr Nicolaus Södersten, församlingens fullmäktige rusthållare Friberg och ven. consistorie fullmäktige rektor höglärde herr magister Bertholtz andragit, mot den efter vällovliga Östgöta lagmansrätts dom 10 september 1737 fällda förlikningsdom, den 5 juni 1738 fullföljda delningen av Ljunga bys ägor av extra ordinarielantmätaren välbetrodde Carl Jacob Wallberg samt nämndemännen Olof Jonsson i Jonsson i Gnedby och Olof Andersson i Valingsstad, också till slut bragt.

Varvid förnämligt är till klander angivet om byggningstomtens godhet, för vilken Prästagården, efter förlikningsdomen, i dess kohage över rätta proportionen borde njuta sin fyllnad, mot den andra byggningstomternas storlek, helst den byggningstomt, som Prästagården ny nyttjat, skall vara av Tåby, men ej av Ljunga ägor lämnad.

Och finner häradsrätten, att delnignsmännen härvid brukat all försiktighet vid denna byggningstomts utsättande i hagen, och ansett den lovlige lagmansrättens förläkningsdom, eller förmåler om storleken, så ändock godheten även i antagit i anseende därtill 1 tunnland mer, än Prästagården emot de andra byggningstomterna storlek i hagen tillagt, som delningsinstrumentet. Ty delningen utvisar varföre och ven. consistorie fullmäktige herr magister Bertholtz sin talan, i detta målet, låtit falla och allenast påstår, att det tunnland, som Prästagården över rätta proportionen av byggningstomternas storlek, kohagen är lämnat, ej måtte räknas som någon skänk, utan som vederlagmot den förmån av godheten, som de andra tomterna äga.

Till undvikande av allt klander i framtiden, vilken de andra intressenterna bifallit, som och av herr magistern och fullmäktige ändrat och återkallat sitt förr gjorda påstående om linjens krökning vid hagens avdelning, efter han nu mera funnit, att densamma är rätteligen avsatt.

Vad utan 2. består de åkrarnas delning, som ligga på södra sidan av landsvägen, vilket påstås kunnat delats efter solskifte, då Prästagården skolat tillfalla den åkern, som ligger i västan, men nu däremot erhållit den, som ligger vid sandgropen.

Varigenom Prästagården skall kommit, att lida, helst sandgropen igenom sandtagande till grusning på landsvägen, alltmer kommer att utvidgas, varav Prästagården tilldelte åker full förminskas, som nu redan skall skett mer. I det sandgropen nedfallit, så att staverändarna och grindgården synas.

Varemot beprövande kommer, att uti detta åkermål Rusthållets ryttaretorp, så väl som Profossboställets skattehemman, som Prästagårdens torp äro belägna.

Varföre till att undvika rubbning däruti, innan samtliga intressenterna, tillika med ven. consistorie och regementets fullmäktigen, med elningen efter lagmansrättens förlikningsdom, giva anledning kommit överens, att var behålla det han innehaver uti föreskrivne åkertäppor, varigenom Prästagården ej med skäl kan sägas, kommit att lida, helst Prästagården å dessa täppor, har 1 tunnland 7 kappland över sin rätta proportion.

Varjämte Rusthålllet bort hava 13 2/3-dels kappland, men sådant eftergivit till att undvika räkning av sitt indelta ryttaretorp och skattegräns i Ljunga, har tagit sin fyllnad i en ouppbrukad stenig svinevall.

Härigenom är klart, att Prästagården ej kan lida, igenom sandgropen, då Prästagården efter överenskommelse vid delningen, sätter sin gärdesgård över sandgropen och därigenom även grindtagande intill dess åker.

24

Beträffande tredelningen i Långkärrret, som förmenas ej påstås bort utsatt efter solskifte, då Prästagården skolat tillkomma den västra delen, som till åker uppgjord är, men Prästagården nu bekommit delen, som är där intill, vilken består av kärr och otjänlig mark till åkers uppgörande. Då befinnes att Långkärrret kommit i samma delning med åkrarna på södra sidan om landsvägen och under samma förenng, till att undvika rubbning av torpen, varvid även är befunnit, att Prästagården vid landsvägen har sin fullkomliga fyllnad i åker, mot det som Rusthållet har till åker uppgjort i Långkärrret.

Varandes det gjorda tillbudet, att herr kyrkoherden vill uthugga den åker han norr om landsvägen har över och däremot åtnjuter sin rätta del i Långkärrret, ser jag det vara oskyldigt, som det ej länder till byns fördel, utan fast mera synes vara proportionerat till att underhålla stridigheter, som begynt mot denna delning.

Vilken likväl till alla delar befinnes vara inrättad enligt intressetrnas överenskommande och gjorda förlikning vid den vällovliga lagmansrätten varit förlikna, ej allenast av herr kyrkoherden Södersten allenast å Prästagårdens vägnar ingången, utan jämväl fullbordad och av krono som ven. consistorie fullmäktige och sedan med vällovliga lagmansrättens stadfästade vunnit laga kraft och således bör äga fullkommeligt bestånd, som och häradsrätten efter noga rannsaking funnit, att delningen efter berörde förlikningsdom rätteligen till alla delar är fullgjord.

Varigenom Prästagården i någon måtto kommit att lida, utani allt vunnit sin fullkomliga fyllnad.

Då bliver samma delning, såväl som vad föregående år 1734 och dess Ljunga by ägor delta, med häradsrättens dom behörigen stadfäst och böra intressenterna av Ljunga by ställe sig dessa delningar till efterrättelse till ägornas fördelning och nyttjande dem emellan, vid förelagt 20 daler silvermynts vite, för den som tvistas sin tillståndiga del, därefter att nyttja och intaga, eller de övriga intressenterna i sina rättigheter, att fördela.

Och bör envar tillträda sina ägodelar efter denna delning vid nästa bärgning och med detta års träda i åkrarna samt med hagarna nästkommande vår, på det intressenterna må kunna i vinter förskaffa sig virke till hägnads fullgörande, så att det å alla sidor, på en gång, kunna sin efetr dess utstakade del bruka.

Kunnandes samma delningsinstrument ej kallas fullkommeligt, för det att rågången mellan Prästagården i Tåby och Bjärka samt nämnda torps ägor ej är uppgångna av alla, medan sådant till delningen Ljunga åboar emellan ej hörde, utan är en enskild sak mellan Prästagården och bemälte hemmans ägor, som utom Bjärka och Wenenrstorps hemmans ägares närvaro och delaktighet, ej kommit av lantmätareförrättning.

Vad de påstådda omkostnadsersättningen beträfafr. så har det ej kunnat förvägras vederbörande å Prästagårdens vägnar begärt stadfästelse, att inkomma med sina förmente skäligen påminnelser till förekommande av allt vad som i framtiden kan därvid förorsaka något klander eller åtal, på det delningsinstrumentet så mycket bättre av tingsrätten kunde ske skada och beprövan-

de. Varandes ej för asmma påminnelser av herr kyrkoherden allena, utan förmodeligen av församlingens fullmäktige och ven. consistorie fullmäktige gjorda, som ej heller enligt 21 kapitlet dess 1 §, någon förteckning över den påstådda omkostnaden och ingivna.

Alltså finner häradsrätten skäligen, denna omkostnad parterna emellan, att kvittas och stånda var och en sin skada.

Varföre laga plikt påstås samt att hon må träda i herr löjtnantens tjänst.

Likaledes har herr löjtnanten instämt värborna fru Anna Charlotta Hedenstierna, för det hon i olga tid talat vid och statt samma piga, samt givit för mycket i städja, för vilket allt plikt sökes.

Därefetr har fru Hedenstierna vice versa instämt löjtnanten Block

1. för ohemul lagsökning angående olaga städja,
2. för det herr löjtnanten medsagt pigan Kerstin med hoteerlser och straff om hon skulle understå sig att träda i fruns tjänst,
3. expensersättning.

Som frun och instämt pigan Kerstin, att träda i rättan tid uti dess tjänst eller umgälla för var dag, hon över laga tid uteblivit.

Helst hon ej av dommare eller någon kronobetjänt härom är tillsagt, utan allena av fruns kontrakt.

Samt att bevisa det hon utfört om frun angående städjans stoppande i dess kjortelsskört, eller därföre laga umgälla.

Herr löjtnanten von Block har och utverkat stämning på hustru Maria i Tingstads prästgård, för det hon låtit bruka sig, att tubba och städja tjänstefolk, för vilket laga plikt söktes.

Vid uppropet voro parterna tillstädes i egna personer, men å pigan vägnar var inspektoren välbetrodde Petter Ljunggren, efter fullmakt, närvarande.

På tod herr löjtnant von Block, att de instämde vittnena, gästgivaren Gustafs hustru i Fristad liksom Nils dotter, måtte i denna sak få höras, såväl angående fru Hedenstiernas olaga vidtalande och städjande, som om hustru Maria i Tingstads prostagård.

Emot vilka ingalunda av parterna något jäv hade.

För den skull avlade hon vittneseden med hand på bok och efter avhörd förmaning om edens vikt, berättade:

att måndagen före Larsmässodagen kom fru Hedenstierna till Fristads krog och frågade vittnet, om dess pigor sagt upp sin tjänst och huru samma de voro, om hon kunde vara i behåll med någondera av dem.

Därpå vittnet svarat, att de sagt upp sin tjänst och sedan få orlovssedel, så de städjas till vem de vilja. Med berättelsen, att den ena piga var sjuklig och kunde ej frun vara i behåll, men däremot Kerstin, som tjänat henne länge, kunde väl frun vara i behåll, fast hon varit något ginnstarig.

Då frun frågat efter om hon kunde få tala med pigan.

Då vittnet sagt, att hon skickat henne till Gnedby efter malt och om frun ville tala med hennes, så kunde hon möta henne efter det och i fruns väg.

Då frun gått därifrån och skall, efter pigans berättelse hos vittnet, mött henne på Löten och talt vid henne.

Ochs om pigan sade sig tvingat städja på henne.

Då vittnet sagt, om du int et vill hava henne, kunde du låtiti bli att taga mot hennes.

Därpå pigan svarat, att hon stack hennes så långt ned på mig, som hon kunde och kunde intet bliav av henne.

Då vittnet åter sagt, att om du intet velat taga henne, kunde du då kastat henne ifrån dig.

Då pigan åtskilliga gånger sagt sig intet vilja komma till Stensvad, men om tisdagen så kom madame Reimers till Fristad, vilken sade, att hon hört det pigan Kerstin tagit städja av frun på Stensvad, men eljest hade pigans moder lovat henne, att om hon kommer ifrån vittnet, skulle hon ingen annan komma till än henne, så mycket som hon rådde.

Varefter madam Reimers gått in och talt med pigan, då pigan sagt, att om hon slipper städjan hon tagit, vill hon komma till henne. Därpå madam Reimers sagt, jag vill skicka min dräng till Stensvad med städjan, men vad pengar drängen fått att återföra, har vittnet ej sett eller vet huru mycket det var.

Varefter drängen kom tillbaka och sade sig ej henne bliva av med städjan, och som orlovssedeln ej var färdigskriven, efter vittnet var borta, så reste madam Reimers därifrån och sade sig skola komma igen om söndagen, och när hon finge orlovssedeln, så finge pigan städjan.

Om onsdagen efter, återkom pigan moder hustru Maria Andersdotter, som tjänat i Tingstads prostagård.

Då hon talt med sin dotter pigan Kerstin och sagt sig intet tycka om, att hon stätt sig till Stensvad, utan fuller kan vara kvar eller komma till madam Reimers.

Då dottern pigan svarat, om jag allena kunde bliva av med städjan, och hade modern tagit städjan och kulle bära hem, men intet såg vittnet några penningar och då hon kommit igen sade hon, jag kan intet bliva av med henne.

Därpå om onsdagen kom fru Hedenstierna till Fristad, men var ifrån frun kommit vet vittnet intet, men förut hade vittnet skickat piga Kerstin i ett ärende till Stensvad och när pigan så hade kommit tillbaka, har hon sett frun komma, vad och därför vittnet talat vid henne, och så har frun, vittnet och pigans moder talats vid på ladugården och då talte frun vid pigans moder och pigan var med.

Varpå pigan, som redan fått orlovssedeln, dragit fram den och sagt till sin moder, nu ger jag min orlovssedel åt frun samt suckit den över axeln till frun, som mottog den.

Då modern sagt, om du det gör, så gör du mig ont och jag skall fara så långt ifrån, att du aldrig skall få se mig mer.

Därpå gick frun bort och har pigan följt frun hem, att gå efter det som hon var skickad efter, och vet hon intet mera om saken, än att lördagen kom frun dit och sagt till vittnet, så nu städjar jag henne och då var den rätta tiden att städja.

Men huru mycket pigan fått i städja, vet hon intet, men som frun sagt, skulle hon givit henne 20 öre silvermynt i städja och mer visste vittnet ej.

Herr löjtnanten Block varit där sedermera och sagt, du skall intet komma i fruns tjänst, inann det blir slut vid tinget, utan uppehåll dig kvar, du kan så länge.

Vilket herr löjtnanten tillstår sig sagt.

Fru Hedenstierna frågar vittnet, om inte pigan sedermera var och talte med herr löjtnanten hos Fribergs.

Därpå vittnet berättar, att pigan varit ute i brygghuset och att Fribergs dräng fått en sexstyver, för det han skulle gå efter pigan, men vad det allt sins emellan vet vittnet intet.

Frun påminner vittnet, att hon pigan icke förmenat säga sant och intet ljuga, som vittnet vidgår, men vad pigan svarat minns hon intet.

Därefter avhördes drängen Christoffer Olofsson i Fristad, som fru Hedenstierna till vittne instämt.

Vilken efter avlagd ed, utan jäv berättade nämligen, att när herr löjtnanten kom till Fristad och till Fribergs, har han blivit skickad efter pigan Kerstin på krogen.

Vilken ej ville följa med, efter hon hade ej tid, men när drängen hemkom, gått dit och när pigan kom in i stugan, bad herr löjtnanten drängen gå ut

Och i detsamma hörde han, att herr löjtnanten sade, hon skulle ej gå i tjänsten innan tinget varit hållet och om hon gjorde det, skulle han låta slå rygghud av henne, men huru det hängde ihop, vet vittnet intet.

Fru Hedenstierna gör följande berättelse om denna saken, att hon varit och frågat efter om vittnets pigor voro uppsagda, samt vidgår, att vad vittnet sagt om samtalet dem emellan, att hon efter pigans gjorda berättelse, skall mött pigan och trugat på henne städja. Därtill nekar frun alldeles och säger sig så mycket mindre kunnat möta henne, efter pigan körde och frun gick över hagen.

Om den pojken, som varit ifrån madam Reimers, så anförer frun, att det kom en pojke till henne, som på tillfrågan sagt sig vara hemman i Frantzberg och sagt sig skola berätta, att pigan Kerstin, som lovat sig till frun, intet kommer dit.

Då frun frågat om han var hjälp, och bett honom gå sin väg. Men inga pengar har han visat henne.

Dagen efter kom pigans moder dit, som frun dock intet kunde, och sade sig vilja återleverera Städjan:

Därpå frun svarat, jag menar de äro har ingenting givit Kerstin på krogen, utan bett henne raska sig sin väg, då hon omsider gått sin väg.

Hustru Maria tillstår även, att hon sagt sig inga penningar givit pigan.

Sedan om onsadegn gick frun till Fyrby och när hon kom därifrån, hade hon sin bondedotter med sig och som hon fick, sade pigan Kerstin, löpa med uti hagen, som reste åt Stensvad.

Så bad hon pigan, som hon hade med sig, ropa Kerstin och då hon gjorde sin matmoders ärende.

Därpå frun följde upp med till Fristad, då hon frågade ut henne, om det var pigans moder, den ovettiga hustrun, som var hos henne.

Varpå hon svarade, jo och att hennes mor var ond på henne för det hon intet ville bliva kvar.

Då frun frågat henne, varföre hon skulle ljuag på henne, att trängt städjan på henne.

Då pigan sagt, jag får så lov göra, efter herr löjtnanten henne till dess fru moder och annars tvingar han henne.

Så kom de upp på ladugården, då pigans mor kom ut och sade, att pigan aldrig skulle komma till frun.

Då frun sagt, det anstår inte käringen att vara förmyndare.

Havandes hustru Lirken kommit ut och då gick pigan ifrån dem och kom straxt tillbaka och stack en lapp över axlen på frun, vilken frun tagit efter frun stod och talte med gumman och såg någar, som kom infarandes i en schäs.

Då pigan följt henne hem i ett ärende, dess matmoder skickat henne, har frun frågat henne på vägen, vad det var för sedel hon fick.

Då hon sagt, det var hennes orlovssedel, som frun läste och fick för, att det var då frun frågat, vad hon skulle göra med hennes orlovssedel.

Då pigan sagt hon ville ge henne den, så att hennes moder såg det, på det hon ej skulle taga henne ifrån henne.

Varpå frun givit henne sin orlovssedel igen och bett henne behålla den till efter Larmässodagen, att hon då kunde få se henne, om hon vill komma till. Men sedan om lördagen, tillstår frun, att hon varit och stallpigam
.....

Pigans fullmäktige inspektör Ljunggren andrager, att pigan gjort en lika berättelse hos honom, som frun gjort, och har pigan endast givit orlovssedeln, till den ändan, att få vara i frid för modern.

Nämndemannen Nils Larsson i Ljunga berättar, att när fullmakten skrevs, har

pigan gjort samma berättelse för inspektoren Ljunggren, och att hon till ingen annan ända gjort denna förevändning, att frun statt henne, än att få vara i frid för sin moder.

Herr löjtnanten Block anförer, att han underställer tingsrättens beprövande om sådana omändringar före med orlovssedlar är lageligt och härföre påstår laga plikt.

Ingivandes expensräkning till 13 daler 12 öre silvermynt bestigande.

Fru Hedenstierna anförde sig intet mera hava att andraga, utan ingav en expensräkning till 8 daler 18 öre silvermynt bestigande, som och inspektören å pigans vägnar fordrar expenser till 4 daler 6 öre silvermynt.

Vidare hade parterna intet att andraga.

Alltså företog häradsrätten målet till övervägande och efter beprövande stannade i följande utslag:

Alltså finner häradsrätten , i följe av lag 17 kapitlet rättegångsbalken 30 §, att pålägga pigan Kerstin Persdotter värjemålseden, vilken hon nästa tings första dagen gånga bör, det hon haver före Larsmässodagen lovat sig till fru Hedenstierna eller städja av henne undfått, förrän dagen efter Larsmässodagen, utan allt vad som passerat allenast varit ett föregivande, att undslippa försök om olaga tidens antagande, jämväl och, att hon sin orlovssedel geneast återfått , vilket

Lagtima hösteting den 15 oktober 1739 i Kuddby.

§ 17.

Tingsräteten efterfrågade, i följe av 28 kapitlet byggningabalken § 15, huru gästgivarna i Fristad och Konungssund fullgöra det dem tillhör.

Varandes väl över dem inga klagomål, men så väl gästgivaren Johan Jonsson i Fristad som Sven Botvidsson i Konungssund närvarande, besvärar sig över den allt för långa och besvärliga skjuts de hava, när de resande vilja antingen åt Torönsborg, Valdemarsvik eller åt Smålandsvägen, då de måste skjutsa 3, ja till och med 4 mil, innan någon gästgivaregård vid Sörby eller Sjögerum möter och åt Torönsborg och Kvarsvevägarna är ingen gästgivaregård.

Variegenom deras hästar således få svårt väglag, att de alldeles färdärvas.

Anhållandes, att tingsrätten ville härom undersöka och hos högvälborne herr baron, generalmajor och landshövdingen beordra detta ärendet, så att vid Grindtorpet i Östra Ny socken, kunde gästgivaregård bliva inrättad.

Däråt det allra tjänligast synes kunna bliva, efter alla vägarna, såväl den som kommer från Färjestaden, som den som går ifrån Konungssund över härads-skogen och neråt och den som kommer från Fristad genom Å socken, då sammanstråla, varifrån utan vägarna dela sig, så åt Rönö, som Skällviks socken, dels åt Torönsborg, dels åt Sjögerum och dels åt Sörby

Härvid anförde överjägmästaren välborne herr Erik Gustaf Boije och flera närvarande, så och Bengt Pehrsson, som allmogen, att denna gästgivaregård vid Grindtorpet är högst nödig för de resande, som hela landet följt det, är nästan omöjliga för gästgivaren i Fristad och Konungssund och från Grinnstad, att färdas så långt och ändå alldeles besvärligt för dem, som vilja åt Torönsborg och Rönö vägarna emedan ingen gästgivaregård finnes.

Anhållandes samtliga om tingsrättens betänkte föranlåtande till anhörigt gästgiveres inrättande vid Grindtorpet.

Och som tingsrätten har sig nogsamt bekant, den svårighet, som är för de resande ifrån vilken ort de anlända och till vad ort de tänka sig, att fortkomma, helst mellan Konungssund och Sörby eller Sjögerum är över 3, innemot 4 mil, samt från Fristad och Fjärdingsstad till 3 mil och därifrån varandes på landsvägarna åt Rönö och Torönsborg, några gästgivaregårdar, som möta inom Östergötland.

Som det nu med allra bekvämlighet och högst angeläget, att ett gästgiveri inrättas på kronohemmanet Grindtorpet, däruti alla vägarna sammansluta.

Och som detta hemman, som är indelt herr landssekreteraren på lön, är av ringa hemmanstal och ägor, så kunde väl sin kostnad någon av ståndsperson mera häromkring, som ville åtaga sig gästgiveriet inrättat, ifall åbon därtill ej finner sig mäktig, enär man njuter den understöd till nödvändig byggnads upprättande, som 28 kapitlet byggningabalken förespar, men och någon liten lägenhet.

Vid undersökning till understöd för detta högst nödiga gästgiveri, varföre det ock till högvälborne herr baron och generalmajor landshövdingens höga ämbetes befordran, då enligt förr beörde 28 kapitlet byggningabalken klara innehåll, av tingsrätten ödmjukeligen framställes.

Lagtima hösteting den 15 oktober 1739 i Kuddby.

§ 30.

Efter uttagen stämning tilltalade löjtnanten välborne herr Achillis Gabriel von Block pigan Kerstin på Fristads krog, för det hon i olaga tid bortlovat sig till madame Reimers ochs edan till fru Hedenstierna, av vilken hon tagit städja.